

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Skaun kommune

Arkivsak: 25/162
Møtedato/tid: 07.05.2025 kl. 09:00 – 13.00
Møtested: Rådhuset, formannskapssalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Ola Lund Renolen på telefon 994 48 040, eller e-post: Ola.renolen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 29.04.2025

Ketil Solberg (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ola Lund Renolen
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
16/25	Årsregnskap og årsberetning 2024 - kommunedirektørens orientering
17/25	Revisjonsberetning 2024 - revisors orientering
18/25	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2024
19/25	Forvaltningsrevisjon av økonomistyringen - Rapport
20/25	Innspill til kontrollarbeidet
21/25	Opplæring av kontrollutvalget
22/25	Referatsaker
23/25	Godkjenning av protokoll

Årsregnskap og årsberetning 2024 - kommunedirektørens orientering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

16/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 24/443 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse om årsregnskapet og årsberetningen til orientering.

Vedlegg

Årsregnskap og noter 2024

Årsberetning 2024

Bakgrunn

Saken er satt på sakskartet som et ledd i kontrollutvalgets ansvar for å følge med på økonomiforvaltningen. Saken skal gi utvalget informasjon om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024, og om eventuelle risikoforhold i økonomien i kommunen.

Årsregnskapet viser hvilke inntekter og utgifter kommunen hadde i løpet av fjoråret, hva kommunen eier, hvor stor gjelden er og hvilken type gjeld kommunen har. Kommunen har frist til 22. februar til å avlegge årsregnskapet til revidering hos kommunens regnskapsrevisor.

Årsberetningen skal beskrive forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske handleevnen blir opprettholdt.

Årsberetningen skal også beskrive

- større avvik mellom budsjett og regnskap
- avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av pengene
- måloppnåelse og andre vesentlige ikke-økonomiske forhold
- tiltak som skal sikre høy etisk standard
- status for kjønnslikestilling
- hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven. Det vil si å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Fristen for å levere årsberetningen er 31. mars.

Kommunens årsregnskap og årsberetning følger vedlagt.

Kommunedirektøren vil orientere om hovedtrekkene i begge dokumentene i møtet.

Konseks vurdering

Kontrollutvalgets rolle i behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen er å gi en skriftlig uttalelse til kommunestyret om kommunestyret kan godkjenne dem. Et årsregnskap og en årsberetning kan likevel inneholde nyttig informasjon om økonomiske risikoforhold. Kontrollutvalget kan be kommunedirektøren orientere om slike risikoer i møtet. Kontrollutvalget kan notere seg eventuelle risikoer og få utdypende informasjon om utviklingen på et senere tidspunkt.

Vi anbefaler at kontrollutvalget tar saken til orientering.

Årsregnskap 2024

Regnskapsskjema og noter

Innholdsfortegnelse

1 Regnskapsskjema	4
1.1 Balanseregnskap - §5-8.....	4
1.2 Bevilgningsoversikt driftsregnskapet - §5-4, 1. ledd	6
1.3 Spesifikasjon av bevilgning driftsregnskapet - §5-4, 2. ledd	7
1.4 Økonomisk oversikt etter art – drift - §5-6.....	8
1.5 Bevilgningsoversikt investering - §5-5, 1. ledd	9
1.6 Bevilgningsoversikt investering - §5-5, 2. ledd	10
1.7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - driftsregnskapet - §5-9, 1. ledd	12
1.8 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - investeringer - §5-9, 2. ledd	12
2 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering	13
3 Noter.....	17
Note 1 Endring i arbeidskapital	17
Note 2 Kapitalkonto	18
Note 3 Endringer i regnskapsprinsipp.....	18
Note 4 Varige driftsmidler	18
Note 5 Aksjer og andeler (anleggsmidler).....	19
Note 6 Utlån (finansielle anleggsmidler)	19
Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	20
Note 8 Rentesikring	20
Note 9 Lån	20
Note 10 Beregning av minimumsavdrag på lån	21
Note 11 Pensjon.....	21
Note 12 Garantiansvar	25
Note 13 Vesentlige bundne fond.....	26
Note 14 Gebyrfinansierte selvkosttjenester.....	26

Note 15 Ytelser til ledende personer	27
Note 16 Godtgjørelse til revisor.....	27
Note 17 Investeringsoversikt	28
Note 18 Interkommunalt samarbeid	28
Note 19 Fordringer og gjeld til interkommunale samarbeid	29

© Skaun kommune 2025

Tittel	Årsregnskap 2024 – regnskapsskjema og noter
Ferdigstilt	21.02.2025
Utgave	1. utgave
Ansvarlig	Økonomisjef
Medvirkende	Økonomi og lønn
Design	Kommunikasjon og personal
Forsidebilde	Illustrasjonsbilde

1 Regnskapsskjema

1.1 Balanseregnskap - §5-8

EIENDELER	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
A. Anleggsmidler		2 628 574 620	2 432 443 776
I. Varige driftsmidler	4	1 480 984 082	1 401 489 294
1. Faste eiendommer og anlegg		1 424 700 422	1 363 894 722
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		56 283 659	37 594 573
II. Finansielle anleggsmidler		245 147 991	211 458 025
1. Aksjer og andeler	5	41 884 808	43 418 118
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	203 263 183	168 039 907
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	902 442 548	819 496 456
B. Omløpsmidler		349 984 670	432 130 941
I. Bankinnskudd og kontanter		207 744 923	262 756 431
II. Finansielle omløpsmidler	7	0	47 341 513
1. Aksjer og andeler		0	47 341 513
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		142 239 747	122 032 997
1. Kundefordringer		28 841 608	14 539 217
2. Andre kortsiktige fordringer		33 636 082	39 402 165
3. Premieavvik	11	79 762 058	68 091 616
SUM EIENDELER		2 978 559 291	2 864 574 717

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
C. Egenkapital		640 418 166	649 470 885
I. Egenkapital drift		101 291 717	154 305 427
1. Disposisjonsfond		75 577 841	128 230 476
2. Bundne driftsfond	13	25 713 876	26 074 951
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		9 086 545	19 060 692
1. Ubundet investeringsfond		8 779 053	16 480 053
2. Bundne investeringsfond	13	307 492	4 073 274
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	-1 492 635
III. Annen egenkapital		530 039 905	476 104 766
1. Kapitalkonto	2	534 124 116	480 188 977
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	-4 084 211	-4 084 211
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		2 168 158 411	2 050 717 935
I. Lån	9	1 238 398 789	1 210 614 667
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		1 238 398 789	1 210 614 667
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	929 759 622	840 103 268
E. Kortsiktig gjeld		169 982 713	164 385 897
I. Kortsiktig gjeld		169 982 713	164 385 897
1. Leverandørgjeld		59 387 738	50 877 364
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		99 639 380	103 650 707
5. Premieavvik	11	10 955 595	9 857 825
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		2 978 559 291	2 864 574 717
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		73 707 906	98 463 136
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-73 707 906	-98 463 136

Børsa, 21. februar 2025

Petter Lindseth

Petter Lindseth

Kommunedirektør

Vigdis Klungervik

Vigdis Klungervik

regnskapsleder

1.2 Bevilgningsoversikt driftsregnskapet - §5-4, 1. ledd

	Note	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
1 Rammetilskudd		-346 193 412	-347 046 000	-345 316 000	-341 330 514
2 Inntekts- og formueskatt		-256 297 005	-260 890 000	-260 890 000	-239 700 485
3 Eiendomsskatt		-22 417 502	-22 550 000	-22 550 000	-22 442 096
4 Andre generelle driftsinntekter		-2 144 139	-2 000 000	-16 756 000	-19 798 003
5 Sum generelle driftsinntekter		-627 052 059	-632 486 000	-645 512 000	-623 271 099
6 Sum bevilgninger drift, netto		601 257 760	582 069 000	580 638 000	590 659 115
7 Avskrivninger	4	50 465 961	45 960 000	45 960 000	48 083 863
8 Sum netto driftsutgifter		651 723 721	628 029 000	626 598 000	638 742 978
9 Brutto driftsresultat		24 671 662	-4 457 000	-18 914 000	15 471 880
10 Renteinntekter		-19 473 898	-22 010 000	-17 760 000	-19 527 139
11 Utbytter		-3 728 386	-3 728 000	-3 575 000	-5 146 953
12 Gevinster på finansielle omløpsmidler		-584 779	-550 000	-1 300 000	-3 532 085
13 Renteutgifter		63 683 271	61 012 000	58 512 000	48 102 672
14 Avdrag på lån	10	38 911 798	38 800 000	41 300 000	36 944 679
15 Netto finansutgifter		78 808 007	73 524 000	77 177 000	56 841 175
16 Motpost avskrivninger		-50 465 961	-45 960 000	-45 960 000	-48 083 863
17 Netto driftsresultat		53 013 710	23 107 000	12 303 000	24 229 191
Dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering		0	0	1 500 000	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond	13	5 197 874	286 000	286 000	4 089 813
20 Bruk av bundne driftsfond	13	-5 558 949	-6 865 000	-6 865 000	-3 173 954
21 Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	1 300 000	0
22 Bruk av disposisjonsfond		-52 652 635	-16 528 000	-8 524 000	-25 145 050
23 Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
24 Sum dekning av netto driftsresultat		-53 013 710	-23 107 000	-12 303 000	-24 229 191
25 Fremført til inndekning i senere år		0	0	0	0

1.3 Spesifikasjon av bevilgning driftsregnskapet - §5-4, 2. ledd

Budsjettområder	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Sum bevilgninger drift, netto (uten bruk av fond)	600 866 983	575 502 000	574 071 000	591 572 955
Sentrale inntekter og utgifter, drift	8 220 840	9 940 000	19 113 000	-3 530 704
Område Organisasjon	94 749 996	85 217 347	75 462 347	80 669 085
Område Oppvekst	231 999 757	238 044 987	244 526 987	248 174 524
Område Helse og mestring	220 043 240	198 821 031	193 798 031	207 385 562
Område Samfunn og kultur	45 853 150	43 478 635	41 170 635	58 874 488
Spesifikasjon bruk av bundne driftsfond per område				
Sentrale inntekter og utgifter, drift	0	0	0	0
Område Organisasjon	-2 015 091	0	0	-504 476
Område Oppvekst	-8 000	0	0	-101 724
Område Helse og mestring	-1 012 412	-21 000	-21 000	-596 110
Område Samfunn og kultur	-2 523 445	-6 844 000	-6 844 000	-1 971 645
Sum bruk av bundne driftsfond	-5 558 949	-6 865 000	-6 865 000	-3 173 954
Spesifikasjon avsetning til bundne driftsfond per område				
Sentrale inntekter og utgifter, drift	0	0	0	0
Område Organisasjon	2 240 898	0	0	1 534 680
Område Oppvekst	692 201	0	0	147 429
Område Helse og mestring	1 150 575	0	0	678 760
Område Samfunn og kultur	1 065 724	286 000	286 000	1 688 392
Sum avsetning til bundne driftsfond	5 149 398	286 000	286 000	4 049 260
Spesifikasjon netto renteutgifter/inntekter per område				
Sentrale inntekter og utgifter, drift	18 772	0	0	38 516
Område Organisasjon	0	6 000	6 000	17
Område Oppvekst	0	0	0	0
Område Helse og mestring	0	0	0	0
Område Samfunn og kultur	0	6 000	6 000	0
Sum netto renteutgifter	18 772	12 000	12 000	38 533
Korrigert sum bevilgninger drift, netto				
Sentrale inntekter og utgifter, drift	8 202 068	9 940 000	19 113 000	-3 569 221
Område Organisasjon	94 524 189	85 211 347	75 456 347	79 638 864
Område Oppvekst	231 315 556	238 044 987	244 526 987	248 128 819
Område Helse og mestring	219 905 077	198 842 031	193 819 031	207 302 911
Område Samfunn og kultur	47 310 871	50 030 635	47 722 635	59 157 741
Sum korrigert bevilgning	601 257 761	582 069 000	580 638 000	590 659 116

1.4 Økonomisk oversikt etter art – drift - §5-6

	Note	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
1 Rammetilskudd		-346 193 412	-347 046 000	-345 316 000	-341 330 514
2 Inntekts- og formuesskatt		-256 297 005	-260 890 000	-260 890 000	-239 700 485
3 Eiendomsskatt		-22 417 502	-22 550 000	-22 550 000	-22 442 096
4 Andre skatteinntekter		0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		-23 463 689	-20 156 000	-17 656 000	-21 289 803
6 Overføringer og tilskudd fra andre		-125 746 719	-100 397 000	-47 900 000	-104 938 717
7 Brukerbetaling		-27 550 041	-26 201 000	-27 226 000	-29 154 686
8 Salgs- og leieinntekter		-61 687 374	-62 677 000	-62 677 000	-57 117 098
9 Sum driftsinntekter		-863 355 743	-839 917 000	-784 215 000	-815 973 400
10 Lønnsutgifter		470 960 567	474 061 061	465 791 991	444 442 546
11 Sosiale utgifter		118 557 088	114 938 649	86 068 649	104 197 082
12 Kjøp av varer og tjenester		192 839 000	158 758 290	134 884 360	185 851 796
13 Overføringer og tilskudd til andre		55 204 792	41 742 000	32 596 000	48 869 993
14 Avskrivninger	4	50 465 961	45 960 000	45 960 000	48 083 863
15 Sum driftsutgifter		888 027 407	835 460 000	765 301 000	831 445 280
16 Brutto driftsresultat		24 671 664	-4 457 000	-18 914 000	15 471 880
17 Renteinntekter		-19 473 898	-22 010 000	-17 760 000	-19 527 139
18 Utbytter		-3 728 386	-3 728 000	-3 575 000	-5 146 953
19 Gevinster på finansielle omløpsmidler		-584 779	-550 000	-1 300 000	-3 532 085
20 Renteutgifter		63 683 271	61 012 000	58 512 000	48 102 672
21 Avdrag på lån	10	38 911 798	38 800 000	41 300 000	36 944 679
22 Netto finansutgifter		78 808 007	73 524 000	77 177 000	56 841 174
23 Motpost avskrivninger		-50 465 961	-45 960 000	-45 960 000	-48 083 863
24 Netto driftsresultat		53 013 710	23 107 000	12 303 000	24 229 191
Dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		0	0	1 500 000	0
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13	5 197 874	286 000	286 000	4 089 813
27 Bruk av bundne driftsfond	13	-5 558 949	-6 865 000	-6 865 000	-3 173 954
28 Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	1 300 000	0
29 Bruk av disposisjonsfond		-52 652 635	-16 528 000	-8 524 000	-25 145 050
30 Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
31 Sum dekning av netto driftsresultat		-53 013 710	-23 107 000	-12 303 000	-24 229 191
32 Fremført til inndekning i senere år		0	0	0	0

1.5 Bevilgningsoversikt investering - §5-5, 1. ledd

(alle tall i 1000 kroner)	Note	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
1 Investeringer i varige driftsmidler		129 888	155 268	305 663	141 510
2 Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	1 582	1 583	1 500	1 493
4 Utlån av egne midler		0	0	0	0
5 Avdrag på lån		49 034	49 034	0	0
6 Sum investeringsutgifter		180 504	205 885	307 163	143 003
7 Kompensasjon for merverdiavgift		-9 889	-13 327	-25 584	-5 956
8 Tilskudd fra andre		-6 549	-750	-11 800	-5 414
9 Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler		-49 034	-49 034	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
13 Bruk av lån		-108 630	-136 372	-268 279	-130 334
14 Sum investeringsinntekter		-174 102	-199 483	-305 663	-141 704
15 Videreutlån		41 125	50 000	50 000	39 504
16 Bruk av lån til videreutlån		-41 125	-50 000	-50 000	-39 504
17 Avdrag på lån til videreutlån		9 270	8 000	8 000	13 603
18 Mottatte avdrag på videreutlån		-5 698	-8 000	-8 000	-9 885
19 Netto utgifter videreutlån		3 572	0	0	3 718
20 Overføring fra drift		0	0	-1 500	0
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	62	0	0	3 828
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-3 828	-194	0	-7 352
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond		-7 701	-7 701	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		1 493	1 493	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-9 974	-6 402	-1 500	-3 524
27 Fremført til inndekning i senere år		0	0	0	1 493

1.6 Bevilgningsoversikt investering - §5-5, 2. ledd

Varige driftsmidler (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
500 IKT investeringer generelt	-1 327	3 335	3 835	2 900
526 Flyktningeboliger	0	0	0	6 864
536 Utvidelse Skaun ungdomsskole	0	0	0	371
541 Ombygging brannstasjon	32	1 700	0	1 194
543 Ølsholmskjæret friluftsområde	12 464	13 975	15 000	2 693
551 Rossvollheimen, Nytt kjøle- og fryseanlegg	3 278	3 735	0	112
561 Aktivitetspark Buvika	78	100	5 115	1 538
566 Utvidelse Buvik kirkegård	2 147	3 500	16 741	532
574 Kjøp av eiendommer	4 624	4 625	0	0
575 Helseplattformen	23 566	23 414	18 100	1 436
576 Utvidelse Venn oppvekstsenter	2 568	2 985	57 880	12 659
577 Ombyggingstiltak i rådhuset	14	0	0	112
578 Investeringspott driftskontoret	809	1 065	1 500	1 746
580 Garasje til nødstrømaggregat	113	395	0	0
581 AV-utstyr K-sal	0	0	0	649
582 Rassikring sone 151 Buvik kirke	0	0	0	62
583 Digitalisering barnehage	0	1 200	0	0
584 Lokaler til hjemmetjenesten	722	2 400	4 000	342
585 Valsetvegen 30	0	0	0	1 689
587 Pasientvarslingssystem Rossvollheimen	0	0	0	7 347
588 NAV, ombygging av arealer	184	2 500	0	0
589 Ombygging Børse skole	0	0	0	927
590 Børsabåten (investering)	823	594	0	556
591 Rossvollheimen - nye vaskemaskiner	353	400	400	0
592 Eiendomsdrift, kjøp av rengjøringsrobot	515	515	500	0
593 Brann og redning, kjøp av 2 nye feierbiler	836	836	600	0
594 Oppgradering bolig, Valsetvegen 34 og 32	0	0	1 600	0
595 Plan og miljø, oppmålingsutstyr	546	450	450	0
596 Eiendomsdrift, ny traktor	2 435	2 435	2 400	0
597 Riving hus Ørabakken	0	400	400	0
656 Vannledning forsterkning Eggkleiva-Børse	32 526	32 000	25 242	33 636
658 Forsterkning vannforsyning Trøvegen	584	500	0	3 078
660 Ringledning Buvika	0	0	0	99
662 Sanering og nytt høydebasseng Vassåsen	177	2 000	18 700	390
666 Renovering vannkummer Finnmyrvegen	1 352	1 000	0	5 593
668 Prosjektering og bygging av reservevann	5 972	7 000	80 000	8 726
670 Investeringspott VA	1 220	2 300	10 000	855
675 Vannledning Laugen sør	210	200	5 000	131
729 Forprosjekt Viggja renseanlegg	2 245	2 000	21 400	1 433
730 Børse renseanlegg, oppgradering	1 075	2 700	0	0

754	Overføringsledning Eggkleiva-Børse	20 967	19 000	2 000	26 598
755	Renov. vann- og avløpskummer Finnmyrv.	3 026	3 000	0	6 291
758	Ny overvannsledning Trøvegen	523	140	0	1 980
761	Avløp Presthus-Valset	189	189	0	1 469
768	Vann- og avløpsledning Børse-Eliløkken	725	4 000	11 800	2 139
770	Pumpestasjon spillvann m/ infrastruktur	2 615	6 200	3 000	127
776	Sikringstiltak Håggåbekken	0	0	0	2 852
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	191	350	0	0
844	Fortau Trøvegen	116	250	0	1 368
846	Asfaltering Finnmyrvegen	0	280	0	1 019
847	ENØK - Varmepumper 2024	1 394	1 600	0	0

Sum investert i varige driftsmidler

129 888 155 268 305 663 141 510

Øvrige investeringer

508	Egenkapitalinnskudd KLP	1 582	1 583	1 583	1 446
999	Helseplattformen, kjøp av aksjer	0	0	0	47

1.7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - driftsregnskapet - §5-9, 1. ledd

Driftsregnskapet (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024
1 Netto driftsresultat	53 014
2 Avsetninger til bundne driftsfond	5 198
3 Bruk av bundne driftsfond	-5 559
4 Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
5 Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
6 Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-16 528
7 Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
8 Årets budsjettavvik (merforbruk før strykninger)	36 125
9 Strykning av overføring til investering	0
10 Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	0
11 Merforbruk etter strykninger	36 125
12 Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	-36 125
13 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0

1.8 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - investeringer - §5-9, 2. ledd

Investeringsregnskapet (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024
1 Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	159 729
2 Avsetninger til bundne investeringsfond	62
3 Bruk av bundne investeringsfond	-3 828
4 Budsjettert bruk av lån	-186 372
5 Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
6 Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
7 Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-7 701
8 Dekning av tidligere års udekket beløp	1 493
9 Årets budsjettavvik (udisponert beløp før strykninger)	-36 617
11 Strykning av bruk av lån	36 617
14 Udisponert beløp etter strykninger	0
16 Fremført til inndekking i senere år (udekket beløp)	0

2

Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet, kommer frem av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens §§ 14-15, 14-16 og 14-17 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jf. kommunelovens § 14-15 tredje ledd. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som ikke forventes å være forbigående, nedskrives til virkelig verdi.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger, beregner kommunen selvkost i henhold til «Forskrift om

beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (Selvkostforskriften)»

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetalinger etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenestoområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Endringer i regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipper er ført mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Kommunal virksomhet utenfor kommuneregnskapet

1. Tjenester som løses i egne selskaper/foretak:
 - a) Kommunen har ingen egne foretak.
 - b) Interkommunalt samarbeid:
 - Legevakt og kommunale akutt døgnseger
 - Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen - SIO
 - Barnevern/barnevernsvakt. Melhus er vertskommune
 - Brann- og redningstjeneste
 - IT-samarbeid. Melhus er vertskommune
 - NAV Skaun og Melhus. Skaun er vertskommune
 - c) Oppgaver løst i interkommunale selskaper:
 - Kontrollutvalgssekretariat
 - Renovasjon
 - Fjernarkiv
 - 110-alarmsentralen
 - Krisesenter for Orkdal og omegn

2. Tjenester løst av andre:

- Tilrettelegging av arbeid - Kapto AS
- Private barnehager
- Lege- og fysioterapitjeneste ved driftsavtaler
- Vintervedlikehold av kommunale veier
- Revisjon

3. Annet interkommunalt samarbeid:

- Samarbeidskomiteen for Trondheimsregionen
- Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest med tilhørende samarbeid
- Trondheimsregionens friluftsråd
- Orkdal/Øy samarbeidet på skole- og barnehageområdet

3

Noter

Note 1 Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, a)

Balansen	Regnskap 31.12.2024	Regnskap 01.01.2024	Endring
Omløpsmidler	349 984 670	432 130 941	-82 146 271
Kortsiktig gjeld	-169 982 713	-164 385 897	-5 596 816
Arbeidskapital	180 001 957	267 745 045	-87 743 088

Drifts- og investeringsregnskapet	Regnskap 2024
Netto driftsresultat	-53 013 710
Netto utgifter/inntekter investering	-9 974 147
Endring i ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	-24 755 230
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-87 743 088

Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift/investering	0
---	----------

Forklaring til eventuell differanse i arbeidskapital	Regnskap 2024
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, drift	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, investering	0
Andre forklaringer	0
Sum forklaringer	0

Note 2 Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	2024	2023	Endring
Anleggsmidler	2 628 574 620	2 432 443 776	196 130 844
Langsiktig gjeld	-2 168 158 411	-2 050 717 935	-117 440 476
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)	73 707 906	98 463 136	-24 755 230
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler	0		0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld	0		0
Netto endring	534 124 115	480 188 977	53 935 138

Note 3 Endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, c)

Beskrivelse	År	Saldo 31.12.2024
Utbetalte feriepenger	1993	5 630 954
Feriepenger til landbrukskontoret ved overtakelse	1994	33 132
Påløpte renter	2001	2 399 222
Varebeholdning	2001	559 267
Kompensasjon for mva	2001	-1 056 364
Tilskudd til ressurskrevende brukere	2008	-3 482 000
Sum		4 084 211

Note 4 Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Alle tall i hele 1000 kr.	5 år	10 år	15 år	20 år	40 år	50 år	Tomter	Sum
Bokført verdi 01.01.24	14 852	21 591	969	47 121	1 127 391	142 435	47 203	1 401 562
Tilgang i året	-727	5 508	22 966	19 189	71 951	4 230	6 771	129 888
Avgang i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 365	-4 601	0	-2 486	-34 547	-4 467	0	-50 466
Årets justeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.24	9 760	22 498	23 935	63 824	1 164 795	142 198	53 974	1 480 984

Note 5 Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

Selskapets navn	Eierandel 31.12.2024	Investert beløp	Bokført verdi 31.12.2024
Egenkapitalinnskudd KLP	IA	1 582 473	23 023 960
Allskog SA	0,012	0	11 500
Rosenvik AS	7,87	0	101 000
Biblioteksentralen	IA	0	900
Kapto AS	100,00	0	100 000
Helseplattformen AS	1,56	0	47 047
Trondheim og Omegn Boligbyggelag	0,20	0	3 200
TrønderEnergi AS, A og C-aksjer	2,20	0	16 890 764
TrønderEnergi Vekst Holding AS	0,35	-3 115 783	1 477 153
Thams innovasjon AS	1,89	0	107 400
Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS	1,61	0	50 000
ReMidt IKS	6,40	0	1
Midt-Norge 110-sentral IKS	1,76	0	1
Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS	2,56	0	1
Trondheim Havn IKS	0,01	0	1
ReMidt Næring AS	11,88	0	11 880
Andeler i Revisjon Midt-Norge SA	2,14	0	60 000
Sum		-1 533 310	41 884 808

Note 6 Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, c)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Sosiale utlån	135 157	135 157	0	0
Videreutlån fra Husbanken (startlån)	203 128 025	0	203 128 025	0
SUM	203 263 182	135 157	203 128 025	0

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, d)

Aktiva klasse	Anskaffelses- kost	Markedsverdi 31.12.2023	Markedsverdi 31.12.2024	Resultatført verdiendring
Norske aksjer (fond)	2 552 899	4 335 412	0	45 568
Globale aksjer (fond)	3 803 650	7 458 548	0	760 729
Norske obligasjoner (fond)	14 622 055	14 499 731	0	-9 393
Globale obligasjoner (fond)	21 576 067	21 047 822	0	-243 862
Sum	42 554 671	47 341 513	0	553 042

Plasserte midler i verdipapirfond via Grieg Investor AS ble innløst i sin helhet i mars 2024.

Note 8 Rentesikring

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, e)

Skaun kommune har ingen finansielle eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres etter reglene om sikring jf. §3-3 tredje ledd i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Note 9 Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)

Kreditorer (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2023	Regnskap 2024
KLP Kommunekreditt	166 873	102 625
Kommunalbanken	836 565	887 867
Husbanken investeringslån	0	0
Sum lånegjeld til egne investeringer	1 003 438	990 492
Husbanken startlån	207 177	247 907
Sum samlet lånegjeld	1 210 615	1 238 399

Nøkkeltall	2023	2024
Gjennomsnittlig rente siste 12 mnd.	4,40 %	5,25 %
Gjenværende løpetid (gj.snitt alle lån)	26,80 %	28,40 %
Andel lån med flytende rente	95,40 %	95,70 %
Andel lån med fast rente	4,60 %	4,30 %
Rentebinding	0,17 år	0,06 år

Fordeling av samlet lånegjeld	Regnskap 2023		Regnskap 2024	
	Beløp	Andel %	Beløp	Andel %
Lån til egne investeringer	638 929	52,8	566 684	45,8
Lån til selvkostområdet vann og avløp	333 579	27,6	395 355	31,9
Lån til øvrige selvkostområder	331	0,0	1 249	0,1
Lån til kompensasjonsordninger	30 599	2,5	27 204	2,2
Lån til videreutlån (startlån)	207 177	17,1	247 907	20,0
Kommunens samlede lånegjeld	1 210 615	100,0	1 238 399	100,0

Note 10 Beregning av minimumsavdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

	2023	2024
Sum avskrivninger i året	48 083 863	50 465 961
Sum lånegjeld per 1.1.	940 382 333	1 003 437 654
Avskrivbare anleggsmidler per 1.1.	1 261 526 132	1 354 286 340
Beregnet minimumsavdrag	35 843 265	37 391 978
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	36 944 679	38 911 798
Avvik	1 101 414	1 519 820

Note 11 Pensjon

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-12, c)

Kommunen har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK), som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, utføre-, ektefelle-, barnpensjon samt AFP/tidligpensjon, og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66 prosent sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Skaun kommune har selvrisko på AFP 62-64 år.

Etter § 3-6 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap, og årsregnskap for kommuner og fylkeskommuner skal beregningene av netto pensjonskostnad,

pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene etter § 3-5 gjøres på grunnlag av de økonomiske forutsetningene som departementet fastsetter og på grunnlag av anerkjente aktuariemessige forutsetninger. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien, som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik.

Spesifikasjon av pensjonskostnad	KLP	SPK	SUM
Årets pensjonsopptjening	39 444 869	8 230 868	47 675 737
Rentekostnad	32 365 160	3 493 907	35 859 067
Brutto pensjonskostnad	71 810 029	11 724 775	83 534 804
- Forventet avkastning	-35 529 045	-2 305 353	-37 834 398
Netto pensjonskostnad (ekskl. adm.)	36 280 984	9 419 422	45 700 406
Administrasjonskostnad	1 625 713	318 994	1 944 707
Netto pensjonskostnad (inkl. adm)	37 906 697	9 738 416	47 645 113
Sum amortisert premieavvik	10 078 498	962 112	11 040 610
Samlet kostnad	47 985 195	10 700 528	58 685 723

Premieavvik

Skaun kommune har valgt å resultatføre (amortisere) premieavvik fra tidligere år over 15 år (10 år for premieavvik som oppstod fra og med regnskapsåret 2011 og 7 år fra 2014).

Spesifikasjon premieavvik	KLP	SPK	SUM
Årets pensjonspremie	56 835 315	11 116 554	67 951 869
Netto pensjonskostnad	37 906 697	9 738 416	47 645 113
Årets premieavvik	18 928 618	1 378 138	20 306 756
Inngående balanse 1.1.2024 Premieavvik	45 750 178	5 287 326	51 037 504
Amortisert premieavvik i år	-10 078 498	-962 112	-11 040 610
Akkumulert premieavvik 31.12.2024	54 600 298	5 703 352	60 303 650
Akkumulert arbeidsgiveravgift	7 698 642	804 173	8 502 815
Sum akk. premieavvik inkl. arb.g.avg. 31.12	62 298 940	6 507 525	68 806 465

Balanseført netto pensjonsforpliktelse	KLP	SPK	SUM
Brutto pensjonsforpliktelse	825 930 615	99 072 444	925 003 059
Brutto pensjonsmidler	837 104 601	65 337 946	902 442 547
Netto pensjonsforpliktelse før arb.giveravgift	-11 173 986	33 734 498	22 560 512

Estimerte størrelser, faktiske størrelser og estimatavvik

Det skal foretas ny beregning av de pensjonsforpliktelser som ble balanseført i foregående års regnskap. Ved ny beregning skal oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger legges til grunn. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsforpliktelser foregående år og ny beregning kalles årets estimatavvik for pensjonsforpliktelser. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsmidlene i foregående år og faktiske pensjonsmidler, kalles estimatavvik for pensjonsmidlene. Estimatavvik fra før 2011 som ble amortisert over 15 år, ble balanseført fullt ut i 2011.

Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelse 31.12.24 - Estimat	KLP	SPK	SUM
Brutto forpliktelse 01.01.24 - estimat i fjor	745 517 508	92 039 257	837 556 765
+ Estimatavvik forpliktelse 01.01.24	39 730 215	-4 691 588	35 038 627
+/- Overførte/mottatte avvik	0	0	0
= Faktisk forpliktelse 01.01.24	785 247 723	87 347 669	872 595 392
+ Årets opptjening	39 444 869	8 230 868	47 675 737
+ Rentekostnad	32 365 160	3 493 907	35 859 067
- Utbetalinger	-31 127 137	0	-31 127 137
= Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.24 - Estimat	825 930 615	99 072 444	925 003 059

Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler 31.12.24 - Estimat	KLP	SPK	SUM
Brutto pensjonsmidler 01.01.24 - estimat i fjor	758 019 965	61 476 490	819 496 455
+/- Estimatavvik midler 01.01.24	19 473 126	-9 241 457	10 231 669
+/- Overførte/mottatt avvik	0	0	0
= Faktiske pensjonsmidler 01.01.24	777 493 091	52 235 033	829 728 124
+ Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	56 835 315	11 116 554	67 951 869
- Administrasjonskostnad/rentegaranti	-1 625 713	-318 994	-1 944 707
- Utbetalinger	-31 127 137	0	-31 127 137
+ Forventet avkastning	35 529 045	2 305 353	37 834 398
= Brutto pensjonsmidler 31.12.24 - Estimat	837 104 601	65 337 946	902 442 547

Premiefond KLP 2024	Fellesordning	Sykepleiere	Folkevalgte
Innestående premiefond 01.01	3 672 061	306 337	439 168
Tilført premiefondet i løpet av året	19 449 412	3 122 992	375 736
Bruk av premiefond i løpet av året	-10 163 229	-934 314	0
Innestående premiefond 31.12	12 958 244	2 495 015	814 904

Beregningsforutsetninger	KLP	SPK
<u>Økonomiske forutsetninger:</u>		
Årlig avkastning	4,50	4,00
Diskonteringsrente	4,00	4,00
Årlig lønnsvekst	2,97	2,97
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,97	2,97
Årlig vekst i pensjonsregulering	2,20	
Forholdstallet fra kommunal- og moderniseringsdepartementet	1,00	
<u>Demografiske forutsetninger:</u>		
Dødelighet	KLP2021	K2013
Uførhet	KU2021	K1963
Framtidig uttak av AFP (ved fylte 62 år)	36%/42,5%	50 %

Note 12 Garantiansvar

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, d)

Garanti overfor	Formål Type garanti	Godkjent ramme	Garanti 31.12.24	Garantien utløper	Tillegg renter og omkostn.	Godkjent av:
ReMidt IKS (KLP)	Andel gjeld ihht selskapsavtale §5		17 880 348	2038		
Tangen Borettslag (Kommunalbanken)	Lån byggetrinn II simpel kausjon	10 000 000	2 844 100	2040	Ja, tillegg inntil 10 pst.	Fylkesmannen
Tangen Borettslag (Kommunalbanken)	Lån byggetrinn I simpel kausjon	16 000 000	2 985 980	2035	Ja, tillegg inntil 10 pst.	Fylkesmannen
Kapto AS, K-sak 88/2003 (KLP)	Lån kjøp av lokaler Simpel kausjon	2 500 000	1 044 001	2034	Ja, tillegg renter	Fylkesmannen
Kapto AS, K-sak 24/22 (Kommunalbanken)	Refinansiering Selvskyldnergaranti	10 000 000	9 355 909	2042	Ja, tillegg renter	Statsforvalteren
Kjølvatnet vassverk SA, K-sak 63/08 (Melhusbanken)	Lån oppgradering Simpel kausjon	900 000	237 718	2029	Nei	Fylkesmannen
Skaun Motorsenter AS, K-sak 36/24 (KLP)*	Lån byggetrinn I Simpel kausjon	4 238 571	4 054 062	2049	Ja, tillegg inntil 10 pst.	Statsforvalteren
Skaun Motorsenter AS, K-sak 36/24 (KLP)*	Lån byggetrinn I Simpel kausjon	1 764 425	1 792 000	2049	Ja, tillegg inntil 10 pst.	Statsforvalteren
Skaun IL, K-sak 57/22 (Sparebank1 SMN)	Ramsjøområdet simpel kausjon	2 000 000	2 000 000	2042	Ja, tillegg renter	K-styret små beløp
Viggja IL, K-sak 31/21 (Sparebank1 SMN)	Lån nytt klubbhus Simpel kausjon	3 000 000	0	2042	Ja, tillegg renter	Statsforvalteren
Buvik IL, K-sak 29/23 (Sparebank1 SMN)	Rehabilitering kunst-gressbane. Simpel kausjon	9 000 000	4 790 687	2038	Nei	Statsforvalteren
Moan idrettspark SA, K-sak 32/23 (Sparebank 1 SMN)	Renovering kunst-gressbane. Simpel kausjon	10 000 000	9 424 641	2038	Nei	Statsforvalteren
Sum garantier			56 409 446			

* Garanti gitt til Skaun Motorsenter AS er sammen med Trondheim kommune og Orkland kommune. Samla garantiansvar er 18 008 988 kroner

Note 13 Vesentlige bundne fond

Budsjett og regnskapsforskriften § 5-13, a)

Beskrivelse	Bokført verdi 01.01.24	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.24
Bundne investeringsfond	4 073 275	61 905	-3 827 687	307 492
Selvkostfond	13 379 794	864 557	-2 179 266	12 065 085
Gavefond	2 486 123	130 412	-369 243	2 247 291
Næringsfond/tilskudd korona	155 173	0	-155 173	0
Andre formål	5 107 689	2 337 496	-995 350	6 449 835
Fond Orkdalsregionen	4 946 173	1 865 408	-1 859 917	4 951 664
Sum	30 148 227	5 259 778	-9 386 636	26 021 367

Note 14 Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, b)

Beskrivelse (alle tall i 1000 kroner)	Vann	Avløp	Feiing	Forurens. myndigh.	SUM
Direkte driftsutgifter	9 208	7 655	1 453	486	18 802
Avskrivningskostnader	4 438	6 021	133	0	10 592
Kalkulatoriske kapitalkostnader	6 645	6 916	188	0	13 749
Indirekte netto driftskostnader	211	227	1	36	475
Indirekte avskrivningskostnader	17	16	0	1	34
Indirekte kalkulatoriske kapitalkostnader	11	10	0	1	22
Øvrige inntekter	-126	-114	0	-120	-360
Samlet selvkost - gebyrgrunnlag	20 404	20 731	1 775	404	43 314
Gebyrinntekter	-19 804*	-18 655*	-2 044	-955	-41 458
Resultat	600	2 076	-269	-551	1 856
Selvkostgrad	97 %	90 %	115 %	236 %	96 %
Selvkostfond 01.01	6 894	5 872	551	63	13 380
Bruk av selvkostfond	-600	-2 076	0	0	-2 676
Avsetning til selvkostfond	0	0	268	551	819
Renteinntekter selvkostfond	287	210	30	14	541
Selvkostfond 31.12	6 581	4 006	849	628	12 064

Beskrivelse (alle tall i 1000 kroner)	Plansaker (private)	Bygge- og eierseksj. saker	Kart og oppmåling	SUM
Direkte driftsutgifter	1 250	3 375	961	5 586
Avskrivningskostnader	0	57	0	57
Kalkulatoriske kapitalkostnader	0	16	0	16
Indirekte netto driftskostnader	114	185	51	350
Indirekte avskrivningskostnader	16	27	8	51
Indirekte kalkulatoriske kapitalkostnader	12	20	6	38
Øvrige inntekter	0	-650	-23	-673
Samlet selvkost - gebyrgrunnlag	1 392	3 030	1 003	5 425
Gebyrinntekter	-393	-1 387	-773	-2 553
Resultat	999	1 643	230	2 872
Selvkostgrad	28 %	46 %	77 %	47 %

*Avgiftene for vann og avløp ble redusert for siste termin med hhv 56 og 95 prosent (abonnementsdelen).
Inntektsreduksjonen ble finansiert ved bruk av selvkostfond (midler eldre enn 5 år).

Note 15 Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

Spesifikasjon	2023	2024
Lønn og annen godtgjørelse til kommunedirektør inkludert pensjonsavtale	1 331 810	1 370 683
Lønn og annen godtgjørelse til kommunedirektør for verv i kommunal sammenheng	60 000	60 000
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører inkludert pensjonsavtale	1 014 602	1 158 599
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører for verv i kommunal sammenheng	0	0

Note 16 Godtgjørelse til revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

Spesifikasjon	2023	2024
Honorar for revisjon (Revisjon Midt-Norge SA)	837 000	895 998
Kontrollutvalgssekretariat (Konsek Trøndelag IKS)	294 000	309 000
Honorar for rådgivning	0	0

Note 17 Investeringsoversikt

Prosjekt (alle tall i 1000 kroner)	Vedtatt kostnadsramme	Regnskap tidligere år	Regnskap 2024	Sum regnskap
541 Ny brannstasjon	49 500	47 764	32	47 796
543 Ølsholmskjæret friluftsområde	15 300	2 711	12 464	15 175
561 Aktivitetspark Buvika	6 100	4 023	78	4 101
566 Utvidelse Buvik kirkegård	18 600	2 391	2 147	4 538
575 Helseplattformen	24 200	1 436	23 566	25 002
576 Nytt oppvekstsenter Venn	220 000	15 779	2 568	18 347
584 Nytt helsehus Børse	206 000	342	722	1 064
656 Vannledning Eggkleiva - Børse	107 700	62 654	32 526	95 180
668 Reservevann	100 000	13 298	5 972	19 270
729 Viggja renseanlegg	54 000	1 558	2 245	3 803
754 Overføringsledning Eggkleiva - Børse	68 800	43 311	20 967	64 278
770 VA-anlegg Børse sentrum	20 500	17 773	2 615	20 388

Note 18 Interkommunalt samarbeid

	2900	2901	2902	2904	2905-2908	2909-2912
Regnskap 2024 (tall i 1000 kroner)	IPR Tr.lag sørvest	Helse- samarbeid	Kreft- koordinator	Helseplatt- formen	Orkdal/Øy komp.nettv.	Diverse prosjekter
Driftsutgifter	1 414	700	213	844	3 909	2 695
Andre driftsinntekter	-70	-38	-10	-753	-1 948	-2 652
Refusjon fra kommuner	-1 770	-1 203	-198	-91	-1 035	-12
Netto bruk av fond	426	541	-5	0	-926	-31
Resultat	0	0	0	0	0	0

Deltakerkommuner	IPR Tr.lag sørvest	Helse- samarbeid	Kreft- koordinator	Helseplatt- formen	Orkdal/Øy komp.nettv.
Rindal kommune	X	X	X	X	X
Heim kommune	X	X	X	X	X
Hitra kommune	X	X	X	X	X
Frøya kommune	X	X	X	X	X
Orkland kommune	X	X	X	X	X
Skaun kommune	X	X	X	X	X
Rennebu kommune	X	X	X	X	
Surnadal kommune	X		X		
Ørland kommune	X				
Aure kommune	X				
Oppdal kommune				X	
Midtre Gauldal kommune				X	
Melhus kommune				X	

Note 19 Fordringer og gjeld til interkommunale samarbeid

Fordring/gjeld	Kommune	Regnskap 2024
Kortsiktig gjeld	Rindal kommune	6 000
Kortsiktig gjeld	Heim kommune	21 000
Kortsiktig gjeld	Hitra kommune	17 000
Kortsiktig gjeld	Frøya kommune	22 000
Kortsiktig gjeld	Orkland kommune	57 000
Kortsiktig gjeld	Rennebu kommune	8 000
Kortsiktig gjeld	Oppdal kommune	22 000
Kortsiktig gjeld	Midtre Gauldal kommune	20 000
Kortsiktig gjeld	Melhus kommune (HP)	51 000
Kortsiktig gjeld	Melhus kommune (NAV)	43 783
Sum kortsiktig gjeld		267 783

aktiv og attraktiv
sammen

Årsberetning 2024

Kommunens ressursbruk i 2024

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Organisasjon	5
2.1	Organisasjonskart	5
2.2	Medarbeidere	5
2.3	Likestillingsarbeid	6
2.4	Seniorpolitikk	6
2.5	Lønnsforhandlinger	7
2.6	Etikk	7
2.7	Sykefravær	7
2.8	Innsatsteam	8
2.9	Bedriftshelsetjeneste og HMS-arbeid	8
2.10	AMU og AKAN	9
2.11	Opplæring	9
2.12	Lærlinger	10
2.13	Sysselsettingstiltak	10
2.14	Internkontroll	11
2.15	Interkommunale samarbeid	15
3	Statlige styringssignaler	18
4	Kommunens økonomiske situasjon	19
	Handlingsregel 1: netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	19
	Handlingsregel 2: netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	20
	Handlingsregel 3: driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter	21
5	Driftsregnskapet	22
5.1	Økonomisk oversikt over driftsresultat	22
5.2	Budsjettreguleringer	25
5.3	Resultater for budsjettområder	26

6	Investeringsregnskapet	33
7	Balanseregnskapet.....	37
	7.1 Lånegjeld.....	37
	7.2 Arbeidskapital	38
8	Utvalgte KOSTRA-tall	40
	8.1 Organisasjon	40
	8.2 Oppvekst	41
	8.3 Helse og mestring	44
	8.4 Samfunn og kultur	45
	8.5 Kostragruppe 1.....	47

© Skaun kommune 2025

Tittel	Årsberetning 2024 – kommunens ressursbruk i 2024
Ferdigstilt	27.03.25
Ansvarlig	Økonomisjef
Design	Kommunikasjon og personal
Forsidebilde	Illustrasjonsbilde

1 Innledning

Årsberetningen, sammen med årsregnskapet og noter, gir en god beskrivelse av hvordan Skaun kommunes ressursbruk har vært i 2024.

Årsberetningen for 2024 er avlagt med følgende innhold:

Kapittel 2	Organisasjon
Kapittel 3	Statlige styringssignaler
Kapittel 4	Kommunens økonomiske situasjon
Kapittel 5	Driftsregnskapet
Kapittel 6	Investeringsregnskapet
Kapittel 7	Balanseregnskapet
Kapittel 8	Utvalgte KOSTRA-tall

Børsa, 27.03.2025

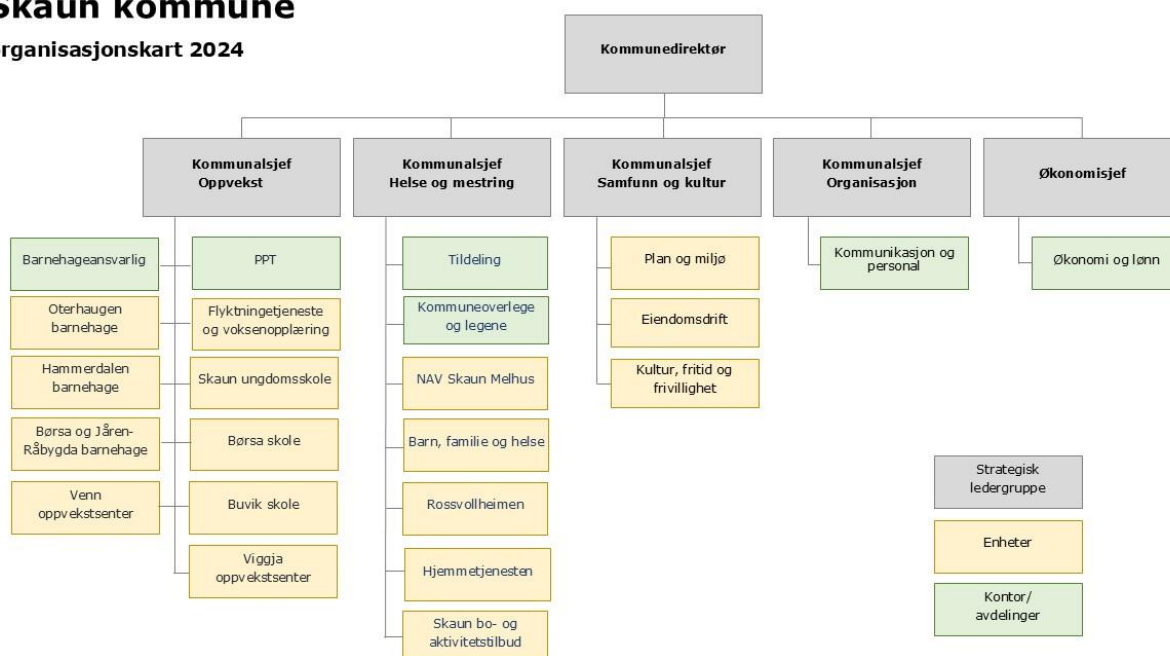
Petter Lindseth
kommunedirektør

2 Organisasjon

2.1 Organisasjonskart

Organisasjonskartet under viser gjeldende organisasjonsstruktur i 2024.

Skaun kommune organisasjonskart 2024

2.2 Medarbeidere

Registrerte lønsmottakere i kommunen (inkludert timelønnte, ekstrahjelp og vikarer):

	2024	2023	2022	2021	2020
Stillinger (antall ansatte)	723	712	699	710	711
Antall årsverk	637	621	606	606	595

Endringen i antall årsverk fra 2023 til 2024 skyldes hovedsakling overføring av ansatte fra Melhus i forbindelse med etableringen av felles NAV-kontor (NAV Skaun Melhus). Skaun er vertskommune for samarbeidet.

2.3 Likestillingsarbeid

Skaun kommune jobber for å rekruttere personer med redusert funksjonsevne og personer som har problemer med å få innpass i arbeidslivet. Likestillingsloven § 1 a, diskrimineringsloven § 3 a og tilgjengelighetsloven § 3 pålegger kommunene å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, etnisitet, religion mv. og nedsatt funksjonsevne. (Aktivitets- og redegjørelsesplikten - ARP). Hovedformålet med redegjørelsesplikten er å gi et faktagrunnlag for likestillingsarbeidet i virksomheten:

- Å skape økt og mer systematisk oppmerksomhet omkring likestilling
- Å vise om kommunene oppfyller aktivitetsplikten
- Å gi et faktagrunnlag for likestillingsarbeidet i kommunen

Tabellen under viser status årsverk og likestilling:

Likestilling	Kvinner	Menn
Årsverk	505,97	127
Kjønnsfordeling	603	149
Midlertidig ansatte	25	5
Faktisk deltid	285	50
Gj.snitt stillingsprosent	79,23%	81,89%

2.4 Seniorpolitikk

Den ansatte skal innen fylte 62 år få tilbud om en seniorsamtale med sin nærmeste leder. Denne samtalen skal være uavhengig av den årlige medarbeidersamtalen, og temaet i samtalen skal være livsfase og individuell tilrettelegging, med fokus på å kunne stå lengst mulig i arbeid.

Skaun kommune har en seniorpolitikk som skal legge tilrette for at ansatte over 62 år skal kunne stå lenger i arbeidslivet. Fra og med 2020 får ansatte over 62 år, etter søknad, inntil 10 dager ekstra fri. Ordningen er ment som en stimulering til å få ansatte til å fortsette i størst mulig stilling. Ordningen gjelder fra og med måneden etter arbeidstakerne fyller 62 år, til og med fylte 67 år (tilsvarende som for uttak av AFP). Forskning viser at målrettede tiltak som eksempelvis kompetansehevende tiltak, autonomi og skjerming fra fysiske belastninger er virkningsfulle tiltak for å stå lenger i arbeid.

Kommunen inviterer hvert andre år til informasjonsmøter med KLP, der det er mulighet for individuelle samtaler om hvilke muligheter man har for uttak av alderspensjon og AFP, og beregninger av pensjon i tilknytning til disse.

2.5 Lønnsforhandlinger

Det ble gjennomført lokale forhandlinger i kap. 3, 4 og 5 høsten 2024. I tillegg ble lønn for uorganiserte arbeidstakere tilhørende kap. 3 og 5 justert av kommunedirektøren. Lokal lønnspolitikk, som utgjør rammebetingelsene, ble utarbeidet gjennom samarbeid med lokale parter på arbeidsgiver- og arbeidstakersida.

2.6 Etikk

Skaun kommune har vedtatte etiske retningslinjer. Retningslinjene skal først og fremst skape etisk refleksjon og ettertanke hos den enkelte. Kommunens etiske retningslinjer skal, på samme måte som varslingsbestemmelsene i Arbeidsmiljøloven, gjennomgås årlig ved hver enhet.

2.7 Sykefravær

Det totale sykefraværet for 2024 var på 10,61 prosent. Til sammenligning var sykefraværet for 2023 på 10,2 prosent og for 2022 var på 11,26 prosent.

Vi har ikke særskilt registrering av sykdommer med antatt årsak i forhold på arbeidsplassen og kan heller ikke angi noe antall registreringer av slike sykdommer. Tall hentet fra Nav viser at muskel - og skjelettskader/sykdom og psykiske lidelser i

hovedvekt er årsak til sykefraværet. Ifølge Nav`s årsrapport fra 2024 slås det fast at legemeldt sykefravær med psykiske lidelser har økt med 73 prosent det siste året.

Vi samarbeider tett med Nav og Nav Arbeidslivssenter. Siden 2022 har vi jobbet godt i aktive HMS-grupper i alle enheter. Det er i tillegg jobbet med ledere, tillitsvalgte og verneombud sammen med IA-rådgiver for å øke kompetansen innen sykefraværersarbeid. Det er i 2024 og 2025 vært bruk av Nav-innsatsteam på ulike enheter for å styrke samarbeidet og innsatsen mot sykefraværet. Børha barnehage har blant annet nettopp gjennomført bransjeprogram for barnehager med mål om å redusere sykefraværet.

2.8 Innsatsteam

Vi har valgt å videreføre innsatsteam ved utvalgte enheter i 2024, der representanter fra det lokale Nav-kontoret, Nav Arbeidslivssenter, personal og ledere ved enhetene har deltatt.

2.9 Bedriftshelsetjeneste og HMS-arbeid

Avonova er Skaun kommunes bedriftshelsetjeneste. I 2024 har Avonova, med utgangspunkt i handlingsplan og bestillinger fra enhetene i kommunen, bistått i ulike saker som gjelder ansatte. Arbeidet har bestått av både bidrag inn i kartlegging, gruppeprosesser og til enkeltansatte. BHT møter fast i møtene i arbeidsmiljøutvalget og leverer årsrapport.

Aktiviteter innenfor respektive temaområder har blant annet vært:

Arbeidshelse/helsekontroller:

- Individoppfølging forebyggende, arbeidshelse

Ergonomi:

- Individoppfølging
- Ergonomisk arbeidsplassvurdering
- Undervisning

Kurs:

- Førstehjelpskurs

Psykososialt/organisatorisk:

- Individoppfølging, forebyggende, psykososialt
- Psykososial/organisatorisk individoppfølging
- Psykososial rådgivning

Sykefravær:

- Rådgivning og individoppfølging

Systematisk HMS-arbeid:

- Deltagelse på plan- og statusmøter, AMU, utarbeidelse av handlingsplan og årsrapport mv.
- Verneombudsamlinger
- Nødvendig intern koordinering og planlegging av aktiviteter

Yrkeshygiene (fysisk, kjemisk og biologisk arbeidsmiljø):

- Yrkeshygieniske kartlegginger
- Yrkeshygieniske vurderinger, biologiske faktorer
- Yrkeshygieniske vurderinger, inneklima

2.10 AMU og AKAN

Arbeidsmiljøutvalget har hatt fire møter i 2024. Det er arbeidstakersiden som nå har ledervervet. Det blir på hvert møte gitt en orientering fra både kommunedirektør, hovedverneombud og bedriftshelsetjenesten. Saker som har vært oppe til behandling er blant annet En ny hverdag, kvinnehelse, ABC for god psykisk helse, kantina i arbeidsmiljøet og årshjul for HMS-gruppene.

AKAN-utvalget har hatt fire møter der bl.a. retningslinjer for rusmiddelbruk og spill i Skaun kommune har blitt revidert. Det har også blitt jobba med informasjon om AKAN på intranettet Einar.

2.11 Opplæring

Lederutvikling

Lederutviklingsprogram for avdelingsledere, styrerassistenter, sfo-ledere, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud ble sluttført i 2024. Lederutviklingsprogrammet tilsvarte det som enhetsledere og strategisk ledergruppe fikk året før, slik at alle ledere i Skaun kommune nå har en felles lederplattform.

Kurs i nytt avvikssystem

Ansatte har fått tilbud om innføring i det nye avvikssystemet.

Kurs sak- og arkivsystem

Aktuelle ansatte har fått tilbud fortløpende om innføring i sak og arkivsystemet.

Orienteringer/drøftinger med arbeidstakerorganisasjonene

Det har blitt avholdt flere informasjonsmøter mellom kommunedirektøren og arbeidstakerorganisasjonene. Tema har bl.a. vært seniorpolitikk, evaluering av mobilreglement og kompensasjon for bruk av egen bil, budsjett og omstillingsprosess, En ny hverdag – fagplan for nedbemanning og omstilling 2024-2025, lønnsforhandlinger 2023 og evaluering av disse, bruk av §4.2.2. i HTA; særskilte forhandlinger mm. Det ble også avholdt lokale lønnspolitiske drøftingsmøter.

Verneombudssamling

I 2024 ble det gjennomført to samlinger for alle verneombud i kommunen med innlegg fra både NAV Arbeidslivssenter, Bedriftshelsetjenesten og interne krefter.

Førstehjelpskurs

Gjennomført internt førstehjelpskurs ved enhetene som har hatt behov for dette.

HMS – kurs for ledere, verneombud og AMU-medlemmer

2.12 Læringer

Kommunen har 19 aktive lærlingekontrakter, som er fordelt slik:

- 9 innen barne- og ungdomsarbeiderfaget (en er igjennom ordningen «Fagbrev på jobb»)
- 9 innen helsearbeiderfaget (en er gjennom Trøndelagsmodellen)
- 1 innen ernæringskokkefaget

2.13 Sysselsettingstiltak

Skaun kommune har avtaler med NAV for 7 personer om VTAO plass i kommunen (varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet). I tillegg har flere personer hatt arbeidspraksis og vært utplassert ved ulike enheter i kommunen.

2.14 Internkontroll

Internkontroll i kommunene er regulert i kommuneloven §25-1. I henhold til §25-2 skal kommunedirektøren minst en gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultater fra statlige tilsyn. Kommunedirektøren har valgt å innlemme denne rapporten i årsberetningen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Det er etter kommunedirektørens syn, viktig at internkontrollen ses i sammenheng med kommunens øvrige virksomhetsstyring.

Følgende momenter skal være på plass i en internkontroll:

a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering

Etter kommunedirektørens vurdering er dette oppfylt i de årlige budsjett- og økonomiplandokumentene. Kommunestyret vedtok i mars 2023 ny samfunnsdel til Kommuneplanen. Mål og strategier vedtatt i den nye samfunnsdelen vil bli retningsgivende for planarbeidet framover.

b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer

Compilo Kvalitet er kommunens overordnede kvalitetssystem. Følgende moduler er så langt tatt i bruk: Avvik og dokumenthåndtering. Arbeidet med å legge inn kommunens styringsdokumenter, reglement, rutiner og prosedyrer foregår fortløpende etter hvert som disse er klar. Dokumentene revideres minst en gang årlig. Overordna styringsdokumenter og personalhåndbok er i tillegg samlet på kommunens intranett, EINAR. Skaun kommune har delegeringsreglement (digitalt) og HMS-håndbok fra kommuneforlaget.

c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik

Avvik og avvikshåndtering ivaretas gjennom en egen modul for avvik i Compilo Kvalitet. Denne er tilpasset ny organisasjonsstruktur. Alle ansatte har tilgang til å melde avvik. Det er et løpende behov for opplæring i bruk av systemet. Avvik vil som hovedregel behandles (og lukkes) av nærmeste leder.

d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig

Se kommentarer under pkt. b.

e. *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll*

Følgende hovedaktiviteter har vært gjennomført i 2024 (oversikten er ikke uttømmende):

- Sticos personalhåndbok er sagt opp og ny personalhåndbok er opprettet i EINAR (intranettet).
- KF Delegering er i normal drift (digitalt delegeringsreglement) og vedlikeholdes regelmessig
- Lederutviklingsprogrammet er fullført i 2023. Høsten 2023 er det igangsatt lederutviklingsprogram for avdelingsledere. Dette avsluttes i 2024. Programmene er delvis finansiert av OU-midler fra KS.
- Tertialvise vedtakskontroller er gjennomført med rapportering til kommunestyret
- Månedlige økonomirapporter er utarbeidet med intern rapportering til kommunedirektøren
- Tertialvis økonomirapportering til kommunestyret (ØR1, ØR2 og årsberetning)
- Tertialvis finansrapportering til kommunestyret basert på vedtatt finansreglement
- Prosess rundt nedbemanning; «Fagplan for nedbemanning og omstilling – en ny hverdag» utarbeidet og igangsatt med mål om iverksetting fra 1. august 2025
- Gradvis innføring av Framsiktmoduler (planer, årsbudsjett, økonomiplan, investering, virksomhetsplan, analyse, personalrapportering, politiker, rapportering) i 2024, og disse vil bli i full bruk til en samla rapportering i 2025.
- Hyppige interne kurs i ELEMENTS-mestring (kommunens saksbehandlersystem)
- Kvalitetssystem; Compilo Kvalitet er rullet ut i hele organisasjonen. Foreløpig er modulene avvik og dokumentbibliotek tatt i bruk.
- Revidering av økonomireglement under arbeid og forventes ferdigstilt i 2025
- Kommuneplanens arealdel er vedtatt av kommunestyret
- Overordnet årshjul etablert og vedtatt i strategisk ledergruppe, rulleres hvert år
- Retningslinjer for innkjøpsprosessen er etablert og publisert i Compilo
- Det er gjennomført styringsdialoger mellom det enkelte tjenesteområde og kommunedirektøren to ganger i løpet av året (vår og høst)
- Beredskapsøvelse; planlegging av øvelse «Cyber-angrep» startet høsten 2024. Dette var en felles øvelse med Skaun, Melhus og Midtre Gauldal. Selve øvelsen gjennomføres i januar 2025.
- Det er gjennomført bedriftsinternt HMS-kurs (i regi av Avonova) i september for aktuelle ledere, verneombud og tillitsvalgte
- Det gjennomføres HMS- og vernerunde på alle enheter årlig

- Helse og mestring har en årlig gjennomgang; «Ledelsens gjennomgang» med alle enheter innen tjenesteområdet. Tema på gjennomgangen er økonomi, avviksregistrering – løsning av disse, og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgssektoren.
- Innføring av Visma Sikker Sak og digitalt elevarkiv på oppvekst
- Det gjennomføres årlig enhetsbesøk ved alle enheter innen oppvekst, der kommunalsjef og barnehageansvarlig møter tillitsvalgte og ledelsen, jf. barnehageloven §10 og opplæringsloven §17-12.
- Innenfor VA-området er det gjennomført en rekke kontroller og interne tilsyn. Dette er kontroller som gjennomføres årlig:
 - * INRIGO – service UV ++ Malmsjøen vannbehandlingsanlegg
 - * NORMATIC – driftsovervåking vann og avløp – løpende internkontroll
 - * DOKFLYT – verktøy for innmelding og registrering av feil på gatelys, drift og vedlikehold
 - * ENVITECH – sammenstilling av vannprøver og avløpsprøver for videre bruk i KOSTRA og MATS samt at man kan se trender
 - * HADAK – rapporter etter tømning av kummer, kamerakjøring (nyanlegg/problemstrekk)
 - * INDUSTRIKRAN – sakkyndigkontroll av løfteutstyr på pumpestasjoner, renseanlegg, verksted på Rådhuset (kraner, stropper osv)
 - * KROHNE – kalibrering og kontroll av gassmålere
 - * BETELO (mLogg) – brøyting
 - * NORDIC LIFT – årlig kontroll løftebukk Kaldtlager
 - * NORLUFT – tilsyn/service luktreduksjon på renseanlegg
 - * SYNLAB ANALYTICS & SERVICE NORWAY – analyse av ukentlige vannprøver, månedlige avløpsprøver, badevannsprøver
 - * VALUE TECHNOLOGY – kartsystem for registrering av ledningsnett/avvik/rapporter/servicer/dagbok, osv
- Eiendomsdrift bruker IK Bygg/LAFT for innmelding og gjennomføring av mindre og større vedlikeholdstiltak

Etter kommunedirektørens vurdering er internkontrollen tilfredsstillende. Det er imidlertid fremdeles et forbedringspotensiale med tanke på få til en samla helhetlig oversikt og et mer bevisst forhold rundt temaet internkontroll. Dette vil derfor fortsatt bli et tema i 2025.

Statlige tilsyn

Det er gjennomført 5 statlige tilsyn i Skaun kommune i 2024:

1. Statsforvalteren i Trøndelag - sak 2024/1180 – Tilsyn med kommunens myndighet etter forurensningsloven – forsøpling.

Tilsynet er en del av en landsomfattende tilsynsaksjon gjennomført av statsforvalterne i alle landets fylker. Tema for tilsynet er kommunens myndighet etter forurensningsloven på forsøplingsområdet. Tilsynet ble gjennomført som en brevkontroll med likelydende spørsmål til alle kommuner.

Tilsynet konkluderte med at Skaun kommune ikke har gjennomført risikovurderinger som omfatter mulig brudd på pliktene som gjelder forsøpling og avfall. Statsforvalteren har ikke gitt pålegg om retting av avviket.

2. Arbeidstilsynet – sak 2024/677 – Tilsyn om virksomheten følger kravene i arbeidsmiljøregelverket (Hjemmetjenesten/Meieriskogen).

Tema for tilsynet er at virksomhetene følger kravene i arbeidsmiljøregelverket. Formålet med tilsynet er å kontrollere hvordan virksomhetene jobber systematisk forebyggende for å unngå at arbeidstakere får arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager.

Etter tilsynet ble det gitt 4 pålegg om å dekke avvik; verneombudopplæring, kartlegging av risikofaktorer og plan for å dekke disse, beskrivelse av hvordan bedriftshelsetjenesten har bidratt til å dekke pålegg, og HMS-kompetanse ledere. Alle 4 påleggene er svart ut og avvikene er lukket.

3. Statsforvalteren – sak 2024/317 – Tilsyn etter folkehelseloven.

Formålet med tilsynet på nasjonalt nivå er å få en landsomfattende oversikt over kommunenes folkehelsearbeid etter folkehelseloven §§ 5, 6 og 7 som kan bidra til å fremme god psykisk helse hos barn og unge. På kommunenivå er hensikten å bidra til å belyse viktigheten av tverrsektoriell innsats i et langsiktig og strategisk arbeid for bedre folkehelse, og gode levekår og god psykisk helse hos barn og unge.

Tilsynet ble gjennomført som en spørreundersøkelse. Med bakgrunn i spørreundersøkelsen vil 3 kommuner i hvert fylke bli fulgt opp med dybdeintervju.

4. Arbeidstilsynet – sak 2024/2591 - Tilsyn om virksomheten følger kravene i arbeidsmiljøregelverket (Sentraladministrasjonen).

Tema for tilsynet er om Skaun kommune bidrar til at arbeidstakere i virksomheter som utfører tjenester og bygge- og anleggsarbeider på vegne av det offentlige, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler.

Det ble gitt ett pålegg om å sende over skriftlige rutiner og beskrivelser av hvordan Skaun kommune gjennomfører nødvendig risikovurdering og kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Avviket er lukket gjennom skriftliggjøring av rutinen.

5. Statsforvalteren – sak 2024/2747 – Tilsyn etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9.

Formålet med tilsynet er å undersøke om kommunens plikter blir overholdt i samsvar med krav i regelverket og vedtak som er overprøvd og godkjent av statsforvalteren.

Tilsynet resulterte i 2 avvik; mer bruk av tvang enn det som framkommer og er godkjent i vedtak, og tiltak utøves av ikke godkjent kompetente tjenesteytere. Begge avvik er svart ut og lukket.

2.15 Interkommunale samarbeid

Tabellen under gir en oversikt over de interkommunale samarbeidene som Skaun er en del av:

	Samarbeidsordning	Antall komm.	Juridisk form
1	Veterinærvaktområde Trondheim, Melhus, Skaun og Malvik	4	Avtalebasert
2	Regionalt næringsfond for Orkdalsregionen	6	Avtalebasert
3	Kompetanseregion Orkdal/Øyregionen	6	Avtalebasert
4	Regional kreftkoordinator i Orkdalsregionen	8	Avtalebasert
5	Innføringsleder for Helseplattformen i Orkdalsregionen	8	Avtalebasert
6	Leder for helsesamarbeidet i Orkdalsregionen	7	Avtalebasert
7	Orkdalsregionen legevaktsentral	9	Avtalebasert

8	Innkjøpssamarbeid Trøndelag	38	Avtalebasert
9	Interkommunalt samarbeidsråd for Helseplattformen	65	Avtalebasert
10	Rekruttering helsefagarbeidere (prosjekt)	3	Avtalebasert
11	Krisesenteret for Orkdal og omegn	13	Ideell org.
12	Nok. Trondheim senter mot seksuelle overgrep	20	Ideell org.
13	Orkland Brann og redning	2	KL§20-2
14	Melhus og Skaun barneverntjeneste	2	KL§20-2
15	ITMidt	2	KL§20-2
16	Innkjøpssamarbeid Melhus-Skaun	2	KL§20-2
17	Trondheimregionens friluftsråd *)	5	
18	MNIUA Akutt forurensning Midt-Norge	24	KL§19-1
19	Legevakten i Orkdalsregionen (LIO)	8	KL§20-2
20	ØHD-senger Orkdalsregionen **)	8	KL§20-2
21	Værnesregionen Respons	11	KL§20-2
22	Barnevernvakten i Trondheim	23	KL§20-2
23	Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP2)	8	IKPR
24	Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest – lakseregionen	8	KL§18-1
25	Trondheimsregionen IKPR	8	KL§18-1
26	Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen 2017-2020	8	IKPR
27	Strategisk næringsplan for Orkdalsregionen	8	IKPR
28	Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	38	IKS
29	Konsek Trøndelag IKS	27	IKS
30	Revisjon Midt-Norge SA	53	SA

31	Midt-Norge 110-sentral IKS	40	IKS
32	ReMidt IKS	17	IKS
33	ReMidt Næring AS	17	AS
34	Trondheim havn IKS	13	IKS
35	Rosenvik AS	4	AS
36	TrønderEnergi AS	19	AS
37	TrønderEnergi Vekst Holding AS	19	AS
38	Thams Innovasjon AS (tidl. Næringshagen i Orkdalsregionen)	3	AS
39	Vannområdesamarbeid i Nea-Nidelva og Gaula	8	KL§19-1
40	Helseplattformen AS (per 31.12.24)	34	AS
41	NAV Skaun Melhus	2	KL§20-2

*) Trondheimsregionens friluftsråd er et interkommunalt samarbeidsorgan for friluftslivssektoren i Trondheimsregionen bestående av medlemskommunene Malvik, Melhus, Selbu, Skaun og Trondheim. Rådet er et selvstendig rettssubjekt.

**) ØHD-senger Orkdalsregionen er avviklet fra 1. mai 2024.

Skaun kommune er kontorkommune for det interkommunale samarbeidet innen Orkdalsregionen (interkommunalt politisk råd Trøndelag Sørvest – Lakseregionen).

Dette omfatter følgende delsamarbeid:

- Regionrådet
- SiO-utvikling
- Kreftkoordinator
- Helseplattformen (avviklet oktober 2024)
- Kompetanseregion Orkdal/Øy
- Ulike prosjekter

Samarbeidet omfatter 3,8 årsverk, hvor Skaun kommune er arbeidsgiver.

3

Statlige styringssignaler

Regjeringen la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2024 den 6. oktober 2023. I statsbudsjettet foreslår regjeringen en realvekst i de frie inntektene på 6,4 milliarder kroner til kommunene i 2024. For Skaun kommune utgjør dette en økning i skatt og rammetilskudd på 22,2 millioner kroner. Dette er en økning på 3,8 pst. sammenlignet med 2023. Når vi trekker fra forventet lønns- og prisvekst (kommunal deflator) på 4,3 pst, sitter vi igjen med en reell nedgang på 2,9 millioner kroner.

Økningen i de frie inntektene skal blant annet dekke merkostnader knyttet til endringer i befolkningssammensetninga (demografi) og finansiere enkelte statlige satsinger innenfor enkeltområder. Av Skaun kommune sine frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på 606,2 millioner kroner, kan 5,4 millioner kroner knyttes til effekten av ulike oppgaveendringer og endringer i lov og regelverk. Dette gjelder blant annet helårseffekt av gratis deltids plass i SFO (2. trinn) som ble innført høsten 2023, og redusert maksimal foreldrebetaling i barnehagen. Totalt er det i underkant av 20 større og mindre endringer som forventes dekkes gjennom kommunenes frie inntekter.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester videreføres. Det legges opp til at kommunene får kompensert 80 pst. av egne netto lønnsutgifter utover et innslagspunkt på 1 608 000 kroner. Netto lønnsutgifter er lønn inkludert sosiale utgifter til ansatte, fratrukket øremerkede tilskudd og tilskudd gjennom inntektssystemet. Økningen i innslagspunktet tilsvarer den anslåtte lønnsveksten på 5,4 prosent for 2023.

Den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en sentral målsetting om at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunens samlede inntekter. Forslag til skattøren til kommunene for 2024 er 10,95 prosent.

Regjeringen la i november fram en tilleggsproposisjon til statsbudsjettet for 2025, hvor skatteanslaget for 2024 for kommunesektoren ble nedjustert med inntil 4,5 mrd. kroner. Dette kommer i tillegg til nedjusteringen på 5-7 mrd. kroner som ble anslått i Revidert nasjonalbudsjett i mai. I samme tilleggsproposisjon ble overføringene til kommunesektoren økt med totalt 5 mrd. kroner.

4

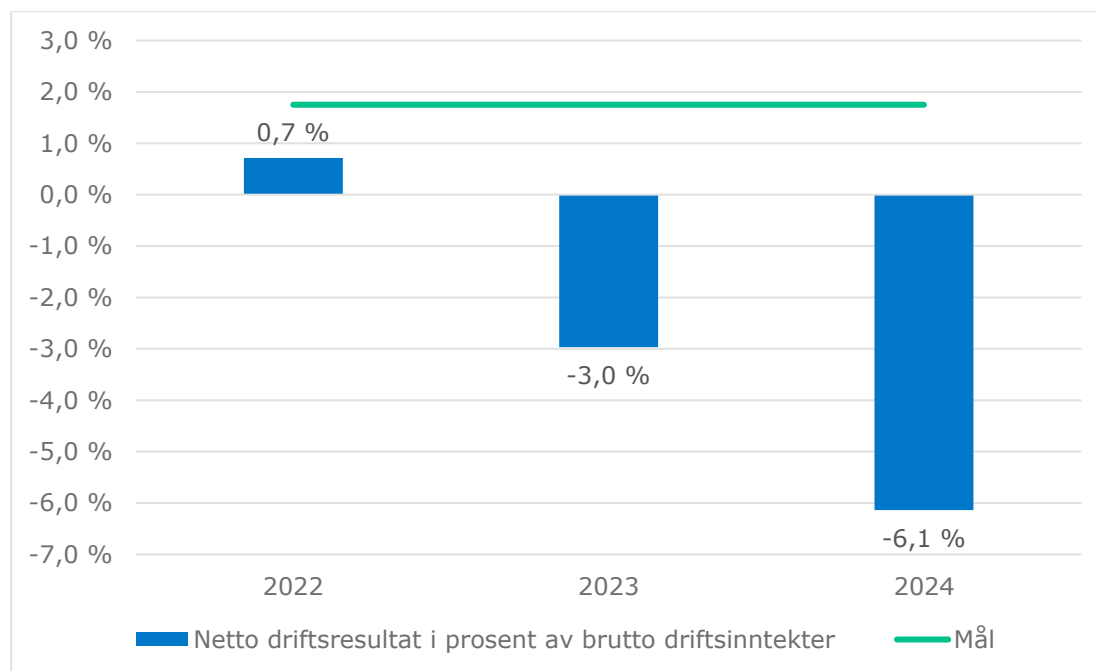
Kommunens økonomiske situasjon

I budsjettet for 2024 vedtok kommunestyret tre handlingsregler (økonomiske måltall), som skal fungere som en «temperaturmåler» på kommunens økonomi.

Handlingsregel 1: netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Målet er et netto driftsresultat som utgjør minst 1,75 prosent av de totale driftsinntektene. I 2024 ble netto driftsresultat for Skaun kommune på minus 53,0 millioner kroner. Dette utgjør -6,1 prosent av kommunens brutto driftsinntekter. I kroner er dette 68,1 millioner kroner lavere enn målet.

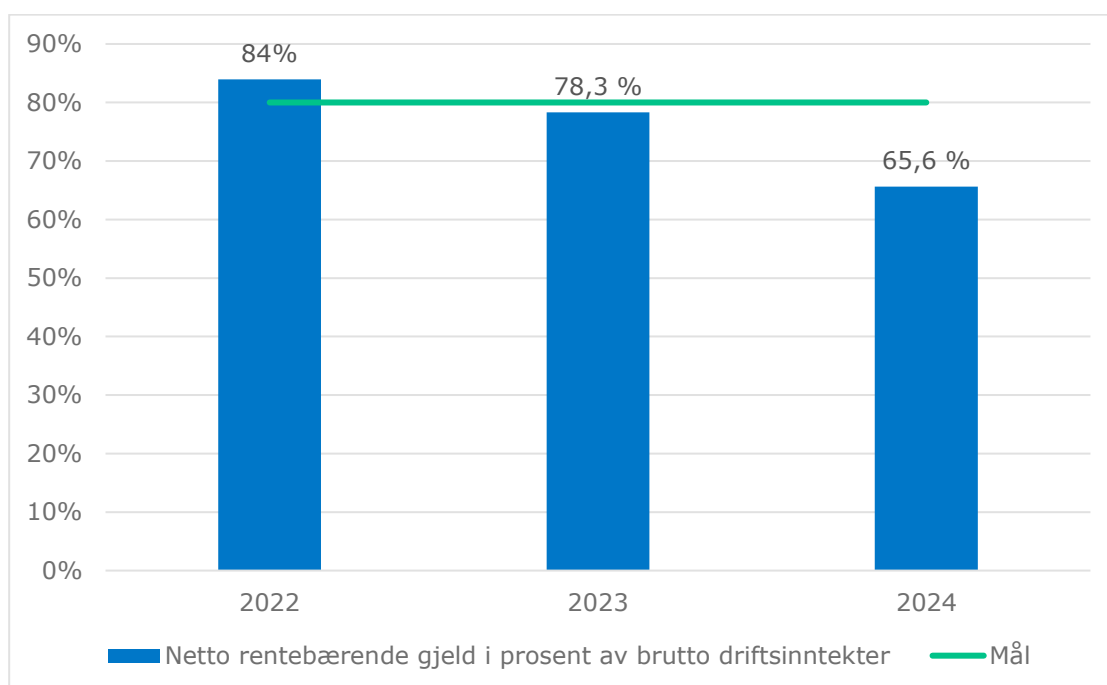
Figuren under viser utviklingen i netto driftsresultat de tre siste årene.

Handlingsregel 2: netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

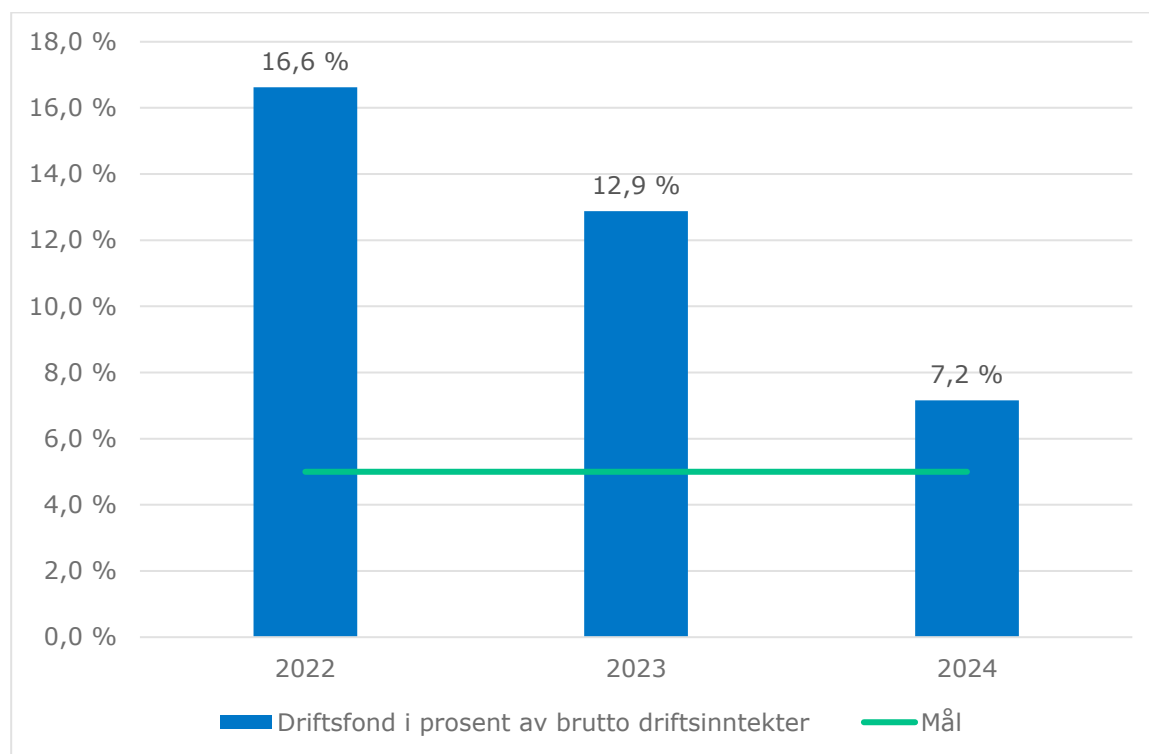
Målet er at netto lånegjeld ikke skal utgjøre mer enn 80 prosent av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2024 har Skaun kommune en total lånegjeld på 1,2 milliarder kroner. Av dette er det 566,7 millioner kroner som belaster driftsbudsjettet gjennom at renter og avdrag på disse lånene må finansieres av våre ordinære driftsinntekter. Målt i forhold til våre brutto driftsinntekter utgjør dette en gjeldsgrad på 65,6 prosent. Dette er 124,0 millioner kroner lavere enn «gjeldstaket» på 80 prosent.

Som figuren under viser, har andelen rentebærende lånegjeld vært synkende de tre siste årene.

Handlingsregel 3: driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Målet er at driftsfondet skal minst være på 5 prosent av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2024 står det i underkant av 61,8 millioner kroner på driftsfondet. Dette er 43 millioner kroner mindre enn i fjor. Som figuren under viser ligger andelen driftsfond fremdeles over målet på 5 prosent som utgjør 43,2 millioner kroner.

5 Driftsregnskapet

5.1 Økonomisk oversikt over driftsresultat

Økonomisk oversikt – drift (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Sum driftsinntekter	-863 356	-839 917	-784 215	-815 973
Sum driftsutgifter	888 027	835 460	765 301	831 445
Brutto driftsresultat	24 671	- 4 457	-18 914	15 472
Netto finansutgifter	78 807	73 524	77 177	56 841
Motpost avskrivninger	-50 466	-45 960	-45 960	-48 084
Netto driftsresultat	53 014	23 107	12 303	24 229
Disponering av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	0	0	1 500	0
Avsetninger til bundne driftsfond	5 198	286	286	4 090
Bruk av bundne driftsfond	-5 559	-6 865	-6 865	-3 174
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	1 300	0
Bruk av disposisjonsfond	-52 653	-16 528	-8 524	-25 145
Sum disponeringer	-53 014	-23 107	-12 303	-24 229
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Regnskapet for 2024 er gjort opp i balanse.

Netto driftsresultat ble på 53,0 millioner kroner i minus, noe som er 29,9 millioner lavere enn revidert budsjett. Avviket på driftsutgiftene er større enn avviket på driftsinntektene.

Netto driftsresultat er dekket inn ved ekstra bruk av disposisjonsfond. Det er totalt brukt 36,1 millioner kroner mer av driftsfondet enn budsjettert.

De økte driftsinntektene fordeler seg slik:

Driftsinntekter (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik (1-2)
Skatt og rammetilskudd	-624 908	-630 486	-628 756	5 578
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-23 464	-20 156	-17 656	-3 308
Overføringer og tilskudd fra andre	-125 747	-100 397	-47 900	-25 350
Brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter	-89 237	-88 878	-89 903	-359
Sum driftsinntekter	-863 356	-839 917	-784 215	-23 439

Skatt og rammetilskudd ble nesten 5,6 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes i all hovedsak en generell skattesvikt på landsbasis. Dette er imidlertid bedre enn prognosen i høst, da regjeringen kom med en tilleggsbevilgning i november.

Merinntekten på posten Andre overføringer og tilskudd fra staten skyldes høyere integreringstilskudd knyttet til flyktninger. Årsaken til dette er økt antall bosettinger i 2024 sammenlignet med forutsetningene i budsjettet. Dette har også i stor grad en tilsvarende økning i utgiftsposter.

Økningen i posten Overføringer og tilskudd fra andre skyldes høyere sykelønnsrefusjoner, momskompensasjon og øremerkede tilskudd enn budsjettet. Store deler av denne økningen har også et tilsvarende negativt avvik på utgiftssida.

Posten Brukerbetalinger, salgs og leieinntekter er på overordnet nivå i tråd med budsjettet. Postene brukerbetaling for kommunale tjenester, andre salgsinntekter og husleie har et positivt avvik sammenlignet med budsjettet. Posten Kommunale årsgebyrer (kommunale avgifter) har et negativt avvik sammenlignet med budsjettet på 5,9 millioner kroner. Årsaken til dette er at gebyrene for siste termin i år ble redusert. Denne reduksjonen ble kompensert gjennom bruk av tidligere års overskudd på selvkostområdet (selvkostfond).

Totale driftsinntekter i regnskapet er mer enn 79 millioner høyere enn nivået i opprinnelig vedtatt budsjett. Dette utgjør et avvik på rundt 10 prosent.

Avviket på driftsutgiftene fordeler seg slik på hovedartene:

Driftsutgifter (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik (1-2)
Lønn og sosiale utgifter	589 518	589 000	551 861	518
Kjøp av varer og tjenester	192 839	158 758	134 884	34 081
Overføringer og tilskudd til andre	55 205	41 742	32 596	13 463
Avskrivninger	50 466	45 960	45 960	4 506
Sum driftsutgifter	888 027	835 460	765 301	52 567

Deler av avviket på driftsutgiftene må ses i sammenheng med tilsvarende positivt avvik på inntektssida (blant annet momskompensasjon, sykepengerefusjoner og øremerka tilskudd).

Totalt sett er posten Lønn og sosiale utgifter tilnærmet i tråd med budsjett. Mens blant annet utgifter til fastlønn og sykevikarer er lavere enn budsjettet, er det større forbruk på variabel lønn (ekstrahjelp, overtid, og kvelds- og natt tillegg). Lønn til vikarutgifter blir i stor grad kompensert gjennom tilsvarende økning i sykepengerefusjoner. Effekten av lønnsoppgjøret ble kompensert gjennom budsjettendringer.

Totalt sett er det brukt mer enn budsjettet på posten for kjøp av varer og tjenester. Dette skyldes en rekke forhold, som blant annet en høy prisvekst innen flere områder. Videre er det merforbruk på ordinær skoleskyss og sikringsskyss. Strømutgifter og serviceavtaler er høyere enn budsjettet. Det samme gjelder kjøp av tjenester fra andre kommuner (IKT, barnevern, gjesteelever, barnehager) og kjøp av tjenester fra private (bl.a. undervisningstjenester).

Store deler av avviket på posten Overføringer og tilskudd fra andre skyldes videreformidling av blant annet spillemidler til idrettslag og andre organisasjoner. Dette dekkes opp gjennom tilsvarende positivt avvik på inntektssida. Det er også store merutgifter på økonomisk sosialhjelp.

Avviket på avskrivninger har ingen resultateffekt totalt sett, da det i regnskapet føres en tilsvarende motpost i regnskapet som inntekt.

5.2 Budsjettreguleringer

I forbindelse med behandlingen av økonomirapportene vedtok kommunestyret endringer av de økonomiske rammene på skjema «Bevilgningsoversikt driftsregnskapet §5-4», samt korrigeringer av rammene for budsjettområdene og bevilgninger av nye tiltak på budsjettområdene.

Budsjettområder (alle tall i 1000 kroner)	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Endring
Frie disponible inntekter	-632 486	-645 512	13 026
Finansinntekter	-26 288	-22 635	-3 653
Finansutgifter	99 812	99 812	0
Netto bruk av avsetninger	-16 528	-5 724	-10 804
Sum til fordeling drift	-575 490	-574 059	-1 431

Som tabellen foran viser er ramma til budsjettområdene økt med 1,4 millioner kroner gjennom ulike vedtak i 2024. Økningen er fordelt slik på budsjettområdene:

Budsjettområder (alle tall i 1000 kroner)	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Endring
Sentrale inntekter og utgifter, drift	9 940	19 113	9 173
Område Organisasjon	85 217	75 462	9 755
Område Oppvekst	238 045	244 527	-6 482
Område Helse og mestring	198 821	193 798	5 023
Område Samfunn og kultur	43 479	41 171	2 308
Sum	575 502	574 071	1 431

5.3 Resultater for budsjettområder

Budsjettområde *Sentrale driftsinntekter og -utgifter*

Budsjettområdet består av utgifter og inntekter som inngår i driftsregnskapet, men som ikke hører til spesifikke enheter. Blant annet føres det overordnede pensjonsregnskapet her, samt avsatte midler til AFP 62-64 år og lønnsreserve.

For 2024 har budsjettområdet et samla mindreforbruk på 1,7 millioner kroner.

Sentrale driftsinntekter og -utgifter <i>(alle tall i 1000 kroner)</i>	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Driftsutgifter	8 221	9 940	19 113	-1 719
Driftsinntekter	0	0	0	0
Netto driftsutgift	8 221	9 940	19 113	-1 719

Hovedårsaken til mindreforbruket er at avsatte midler til blant annet reguleringspremie KLP ikke ble fullt ut brukt. I tillegg ble også kommunens utgifter til dekning av AFP 62-64 år lavere enn budsjettet.

Budsjettområde *Organisasjon*

Budsjettområdet består av folkevalgte organ, kontrollutvalg, revisjon, kommuneledelsen, kommunikasjon og personal, økonomi og lønn, fellestjenester, fellesutgifter og IKT. Regnskapet til Interkommunalt politisk råd Trøndelag Sørvest føres også her.

For 2024 har budsjettområdet et samla merforbruk på 9,5 millioner kroner. Korrigert for netto bruk/avsetning til bundne fond (tidligere øremerka midler) er det negative avviket 9,3 millioner kroner.

Organisasjon <i>(alle tall i 1000 kroner)</i>	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Driftsutgifter	115 223	96 135	82 852	19 087
Driftsinntekter	-20 473	-10 918	-7 390	-9 555
Netto driftsutgift	94 750	85 217	75 462	9 533

De største negative avvikene finner vi innen områdene IKT/ITMidt, og Felles tjenesteforvaltning.

Merforbruket innenfor IKT/ITMidt skyldes flere forhold. I 2023 og 2024 ble det innført nye system innenfor post/arkiv og økonomi og lønn. Tidligere år har innføringskostnader knyttet til nye systemer blitt definert og ført i investeringsregnskapet. Etter en ny vurdering er ikke dette lenger i tråd med regelverket. Det har derfor blitt overført rundt 1,6 millioner kroner fra investerings- til driftsregnskapet. Kostnaden til ITMidt (felles IT med Melhus) er 2,7 millioner kroner høyere enn budsjettet. Noe av årsaken er etterslep etter tidligere års lønnsjusteringer. I tillegg er kostnaden knyttet til serviceavtaler og lisenser høyere enn budsjettet, mye på grunn av ekstra høye prisjusteringer.

Området Felles tjenesteforvaltning har et negativt budsjettavvik på nesten 8,2 millioner kroner som hovedsakelig skyldes:

- Økte kostnader til skoleskyss, og spesielt sikringsskyss på 3,8 millioner kroner
- Økte kostnader til kjøp av undervisningstjenester fra private, og til kjøp av skoleplasser i andre kommuner vs refusjon fra andre kommuner for deres barn som går på skole i Skaun, 0,3 millioner kroner
- Samla tilskudd til private barnehager, hovedsakelig våre barn som går i private barnehager i andre kommuner, 1,0 millioner kroner
- Budsjettavvik på kjøp av feietjenester fra Orkland kommune (Orkland brann og redning), 1,0 millioner kroner. Dette har imidlertid en tilsvarende mindretgift på budsjettområde Samfunn og kultur.

På de andre områdene er det et positivt budsjettavvik, som i all hovedsak skyldes sparte lønnsutgifter ved at enkelte stillinger har stått ledig i perioder.

Mindreforbruket på område Interkommunale samarbeid skyldes hovedsakelig vakanse i stillinger, samt at lønnsutgifter har blitt delvis finansiert ved prosjektmidler. Overskuddet tilhørende de andre kommunene i samarbeidet har blitt avsatt til et bundet driftsfond for bruk i 2025. Skaun sin andel av dette er på grunn av kommunens totale regnskapsresultat ikke avsatt. Det bør derfor i forbindelse med Tertialrapport 1-2025 vurderes å avsette midler, 234 000 kroner, som Skaun kommunes andel.

I kommunestyret i februar 2024 ble det lagt fram en sak om innsparingstiltak i størrelsesorden 28,1 millioner kroner. Kommunestyret vedtok å gjennomføre tiltak til en verdi av 17,3 millioner kroner. Det resterende innsparingskravet, 10,8 millioner kroner, ble vedtatt å mellomfinansiere ved bruk av driftsfondet. Innsparingskravet ble opprinnelig budsjettet på budsjettområde Organisasjon. Etter kommunestyrets vedtak

ble budsjettet fordelt på de respektive budsjettområdene. De vedtatte tiltakene er i all hovedsak gjennomført i 2024 med tilnærmet ønsket virkning. Eget dokument med oversikt over alle tiltakene følger som vedlegg til regnskapssaken i kommunestyret.

Organisasjon (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Kommuneledelsen	12 134	12 503	10 188	-368
Økonomi og lønn	6 682	6 970	6 937	-288
Kommunikasjon og personal	7 801	7 913	7 501	-122
Politiske organer	5 853	5 905	6 405	-52
IKT/ITMidt	18 326	13 585	15 531	4 741
Fellesutgifter	2 869	3 194	3 804	-325
Felles tjenesteforvaltning	40 620	34 249	24 380	6 371
Interkommunale samarbeid	464	899	720	-434
Netto driftsutgift	94 750	85 217	75 462	9 533

Budsjettområde Oppvekst

Budsjettområdet består av alle skolene inkl. SFO og barnehagene i kommunen. Videre inngår Voksenopplæring og flyktningtjenesten, og PPT.

Samla sett går området med et mindreforbruk på 6,0 millioner kroner. Korrigert for netto bruk/avsetning til bundne fond (tidligere øremerka midler) er det et mindreforbruk på 6,7 millioner kroner.

Oppvekst (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Driftsutgifter	305 782	302 270	275 821	3 512
Driftsinntekter	-73 782	-64 225	-31 294	-9 557
Netto driftsutgift	232 000	238 045	244 527	-6 045

Samla sett er lønnsutgiftene innen området Oppvekst lavere enn budsjettert. Dette har flere årsaker, blant annet at ansatte ikke har blitt erstattet ved avgang og vanskeligheter

med å skaffe til veie vikarer ved sykefravær. Totalt sett er området redusert med om lag 10 årsverk i løpet av året. Det har blitt jobbet godt med organisatoriske løsninger på enhetene, men det har også vært utfordrende i forhold til forsvarlig drift, særlig i barnehagene og ungdomsskolen.

Merforbruket på Jåren-Råbygda barnehage skyldes ekstra utgifter i forbindelse med spesialpedagogiske tiltak, noe som er en videreføring av tiltak fra 2023.

Merforbruket på Skaun ungdomsskole skyldes ekstra tiltak i forbindelse med morsmålstøtte og spesialpedagogiske tiltak. Enheten har gjennomført tiltak for å redusere antatt merforbruk gjennom året.

I forbindelse med ØR1 ble integreringstilskuddet for flyktninger overført fra budsjettområde Sentrale utgifter og inntekter til enheten Voksenopplæring og flyktningetjeneste.

Oppvekst <i>(alle tall i 1000 kroner)</i>	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Buvik skole	51 991	52 932	50 533	-941
Børsa skole	37 326	38 691	37 490	-1 365
Jåren-Råbygda barnehage	5 591	5 346	5 072	245
Venn oppvekstsenter	20 424	21 101	20 206	-677
Viggja oppvekstsenter	13 488	14 352	14 201	-864
Skaun ungdomsskole	44 808	44 527	42 127	282
Børsa barnehage	20 874	22 171	21 640	-1 298
Oterhaugen barnehage	17 830	17 689	16 536	141
Hammerdalen barnehage	22 541	23 770	22 431	-1 228
Voksenopplæring og flyktningetjeneste	-7 312	7 360	9 659	48
PPT	4 437	4 825	4 631	-388
Netto driftsutgift	232 000	238 045	244 527	-6 045

Budsjettområde Helse og mestring

Budsjettområdet består av enhet for Barn, familie og helse, NAV Skaun Melhus, Rossvollheimen, Hjemmetjenesten, Skaun bo- og aktivitetstilbud (BOA). Videre inngår Tildelingskontoret og Kommuneoverlegen og legene.

Samla sett har budsjettområdet et merforbruk på 21,2 millioner kroner. Korrigert for netto bruk/avsetning til bundne fond (tidligere øremerka midler) er det negative avviket 21,1 millioner kroner.

Helse og mestring <i>(alle tall i 1000 kroner)</i>	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Driftsutgifter	289 645	254 309	221 533	35 336
Driftsinntekter	-69 602	-55 488	-27 735	-14 114
Netto driftsutgift	220 043	198 821	193 798	21 222

Merforbruket innenfor Barn, familie og helse skyldes økte utgifter i barnevernet. Totalt innenfor barnevernet er det et merforbruk på nesten 7,5 millioner kroner. Dette kan knyttes opp imot flere tiltak/plasseringer.

Det er et stort negativt budsjettavvik på økonomisk sosialhjelp, 3,7 millioner kroner, som skyldes flere brukere, økte satser og endrede retningslinjer for beregning av ytelsene. Merutgiftene kan også direkte knyttes opp imot den endrede økonomiske situasjonen for mange (økt rente og høy inflasjon). Det har vært en nedgang i kostnader til KVP (Kvalifiseringsprogrammet) på i overkant av 300 000 kroner. Fra juni 2024 ble Skaun vertskommune for det felles NAV-kontoret med Melhus; NAV Skaun Melhus.

Merforbruket på Rossvollheimen skyldes flere forhold, blant annet økt behov for bemanning på natt og forsterket skjerming. Enheten har hatt høyt sykefravær, og dette sammen med en del vakante stillinger har ført til økt bruk av overtid. På den positive siden har enheten hatt høyere inntekter enn budsjettet, både som en følge av økte brukerbetalinger (flere beboere, helårsdrift ny langtidsavdeling) og salg av plasser til andre kommuner (utskrivingsklare pasienter). Totalt merforbruk for enheten er nesten 3,8 millioner kroner.

Hjemmetjenesten har et stort merforbruk knyttet til kjøp av BPA-tjenester (3,2 millioner kroner). Noe av dette merforbruket dekkes inn gjennom lavere lønnsutgifter (fast lønn, vikarinnleie) enn budsjettet.

Skaun bo- og aktivitetstilbud har et stort merforbruk som skyldes økte utgifter til omsorgsstønad, avlastning, kjøp av tjenester knyttet til BPA. Videre er det et merforbruk

på lønnspostene knyttet til en økning av tildelte tjenester og vedtak. I tillegg er det en svikt på rundt 1,0 millioner kroner i inntekter på toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.

Videre er det en økning i driftstilskuddet til legene, delvis basert på nye beregningsmåter og økte satser.

Helse og mestring (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Barn, familie og helse	41 989	35 655	35 601	6 334
NAV	18 709	15 227	13 221	3 482
Rossvollheimen helse- og omsorgssenter	61 766	57 988	55 862	3 778
Hjemmetjenesten	43 160	41 532	40 366	1 628
Skaun bo- og aktivitetstilbud (BOA)	36 431	30 252	30 374	6 180
Tildeling	2 318	2 882	2 717	-565
Kommuneoverlegen og legene	15 670	15 284	15 656	386
Netto driftsutgift	220 043	198 821	193 798	21 222

Budsjettområde *Samfunn og kultur*

Budsjettområdet består av enhet for Kultur, fritid og frivillighet, Plan og miljø, og Eiendomsdrift. Videre inngår også de gebyrbelagte tjenestene innenfor selvkostområdet (vann, avløp, feiing, plansaker, byggesaker, kart og oppmåling).

Samla sett går budsjettområdet med et merforbruk på 2,4 millioner kroner. Korrigert for netto bruk/avsetning til bundne fond (tidligere øremerka midler) er det imidlertid et samla mindreforbruk på 2,7 millioner kroner.

Samfunn og kultur (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Driftsutgifter	123 859	127 144	120 320	-3 285
Driftsinntekter	-78 005	-83 665	-79 149	5 660
Netto driftsutgift	45 853	43 479	41 171	2 375

Mindreforbruket innenfor Kultur, fritid og frivillighet skyldes flere forhold som eksterne tilskudd og gaver, større inntekter enn forutsatt, lavere lønnskostnader pga permisjoner og og redusert bruk av vikarer og ekstrahjelp, samt generelt lavere innkjøp av varer og tjenester. Tilskuddsmidlene for 2024 er brukt som forutsatt.

Plan og miljø har et totalt mindreforbruk på 1,6 millioner kroner. Innenfor de gebyrbelagte tjenestene skyldes dette i all hovedsak ikke innleid vikarer ved sykefravær. Korrigert for budsjett til kjøp av feiertjenester fra Orkland kommune på 990 000 kroner (hvor fakturaen er belastet ansvar 170 på område Organisasjon) er det reelle mindreforbruket tilsvarende lavere.

Eiendomsdrift har et mindreforbruk på 2,4 millioner kroner. Dette skyldes blant annet lavere lønnskostnader enn budsjettert, høyere leieinntekter enn forutsatt samt at det er holdt igjen på aktiviteten innen flere områder for å kompensere for økte utgifter til strøm, forsikringer og andre avtaler. Det har også vært lavere utgifter til snøbrøyting enn tidligere år på grunn av en relativt «snill» vinter.

Det store negative budsjettavviket på område Vann og avløp (selvkost) skyldes at avgiftene for siste termin ble redusert for å bruke opp «gamle» overskudd innen området. Den reduserte inntekten ble kompensert gjennom bruk av bundne driftsfond for vann og avløp.

Samfunn og kultur (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Kultur, fritid og frivillighet	16 550	17 599	16 018	-1 049
Plan og miljø	6 511	6 621	7 332	-110
Eiendomsdrift	44 652	47 090	45 951	-2 438
Netto driftsutgift	67 713	71 310	69 301	-3 597
Plan og miljø - gebyrlagte tjenester	3 392	4 879	4 586	-1 487
Vann og avløp	-25 252	-32 711	-32 717	7 459
Netto driftsutgift selvkostområder	-21 860	-27 832	-28 131	5 972

Tabellen under viser selvkostgraden (i prosent) på de ulike tjenestene innen området:

Vann	Avløp	Spredt avløp	Feiing	Plansaker (private)	Byggesak	Kart og oppmåling
97 %	90 %	237 %	115 %	28 %	46 %	77 %

6

Investeringsregnskapet

Investeringer i varige driftsmidler og aksjer/andeler <i>(alle tall i 1000 kroner)</i>	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik
Investeringer i varige driftsmidler	129 888	155 268	25 380
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 582	1 583	1
Dekning av tidligere års merforbruk	1 493	1 493	0
Ekstra avdrag på lån	49 034	49 034	0
Sum investeringsutgifter	181 997	207 378	25 381
Finansiert slik			
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 889	-13 327	-3 438
Tilskudd fra andre	-6 549	-750	5 799
Salg av finansielle anleggsmidler	-49 034	-49 034	0
Bruk av lån	-108 630	-136 372	-27 742
Bruk av bundne investeringsfond	-194	-194	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-7 701	-7 701	0
Overføring fra drift	0	0	0
Sun finansiering	-181 997	-207 378	-25 381
Udekket beløp, overført til neste års budsjett	0	0	0

Det er brukt 129,9 millioner kroner til investeringer i varige driftsmidler. Dette er 25,4 millioner kroner mindre enn budsjettet. Avvikene på det enkelte investeringsprosjekt er beskrevet i egen tabell på neste side.

Investering i aksjer og andeler gjelder egenkapitaltilskudd KLP.

Ekstra avdrag på lån er nedbetaling av lån ved bruk av inntektene fra aksjesalget i Trønderenergi Vekst Holding AS.

Investeringsutgiftene er finansiert med kompensasjon for merverdiavgift, tilskudd fra Husbanken og andre, samt bruk av lån.

Som følge av redusert finansieringsbehov, er bruk av lån 27,7 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Lånefinansieringen i 2024 utgjør 83,6 % av de totale utgiftene til bygg, anlegg og utstyr. Tilsvarende tall for 2023 var 92,1 %.

Ubrukte lånemidler til investeringer pr. 31.12.24 er 30,6 millioner kroner.

Tabellen under viser en oversikt over det enkelte investeringsprosjekt for 2024. Mer utfyllende kommentarer er vist i eget vedlegg til årsberetningen.

Prosjekt (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik	Status
500 IKT investeringer generelt	-1 327	3 335	-4 662	Overført drift
541 Ombygging brannstasjon	32	1 700	-1 668	Ferdig
543 Ølsholmskjæret friluftsområde	12 464	13 975	-1 511	Ubrukt bevilgning overføres
551 Rossvollheimen, kjøle- og fryseanlegg	3 278	3 735	-457	Ferdig
561 Aktivitetspark Buvika	78	100	-22	Stilt i bero (k-sak 8/24)
566 Utvidelse Buvik kirkegård	2 147	3 500	-1 353	Ubrukt bevilgning overføres
574 Kjøp av eiendommer	4 624	4 625	-1	Ferdig
575 Helseplattformen	23 566	23 414	152	Ferdig
576 Utvidelse Venn oppvekstsenter	2 568	2 985	-417	Stilt i bero (k-sak 26/24)
577 Ombyggingstiltak i rådhuset	14	0	14	Ferdig
578 Investeringspott driftskontoret	809	1 065	-256	Ny bevilgning 2025
580 Garasje til nødstrømaggregat	113	395	-282	Ferdig
583 Digitalisering barnehage	0	1 200	-1 200	Ubrukt bevilgning overføres
584 Lokaler til hjemmetjenesten	722	2 400	-1 678	Stilt i bero (k-sak 99/24)
588 NAV, ombygging av arealer	184	2 500	-2 316	Ubrukt bevilgning overføres
590 Børsabåten (investering)	823	594	229	Finansiert av øremerka midler

591	Rossvollheimen - vaskemaskiner	353	400	-47	Ferdig
592	Eiendomsdrift, rengjøringsrobot	515	515	0	Ferdig
593	Brann og redning, feierbil	836	836	0	Ferdig
595	Plan og miljø, oppmålingsutstyr	546	450	96	Ferdig
596	Eiendomsdrift, traktor	2 435	2 435	0	Ferdig
597	Riving hus Ørabakken	0	400	-400	Ubrukt bevilgning overføres
656	Vannledning Eggkleiva-Børsa	32 526	32 000	526	Ny bevilgning 2025
658	Vannforsyning Trøvegen	584	500	84	Ferdig
662	Høydebasseng Vassåsen	177	2 000	-1 823	Ubrukt bevilgning overføres
666	Vannkummer Finnmyrvegen	1 352	1 000	352	Ferdig
668	Reservevann	5 972	7 000	-1 028	Ubrukt bevilgning overføres
670	Investeringspott VA	1 220	2 300	-1 080	Ny bevilgning 2025
675	Vannledning Laugen sør	210	200	10	Ferdig
729	Viggja renseanlegg	2 245	2 000	245	Nytt prosjekt, k-sak 21/25
730	Børsa renseanlegg, oppgradering	1 075	2 700	-1 625	Ubrukt bevilgning overføres
754	Overføringsledning Eggkleiva-Børsa	20 967	19 000	1 967	Ferdig
755	Avløpskummer Finnmyrvegen	3 026	3 000	26	Ferdig
758	Ny overvannsledning Trøvegen	523	140	383	Ferdig
761	Avløp Presthus-Valset	189	189	0	Ferdig
768	Vann- og avløpsledning Børsa-Eliløkken	725	4 000	-3 275	Ubrukt bevilgning overføres
770	Pumpestasjon spillvann m/infrastruktur	2 615	6 200	-3 585	Ubrukt bevilgning overføres
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	191	350	-159	Ferdig
844	Fortau Trøvegen	116	250	-134	Ubrukt bevilgning overføres
846	Asfaltering Finnmyrvegen	0	280	-280	Ubrukt bevilgning overføres
847	ENØK - Varmepumper 2024	1 394	1 600	-206	Ubrukt bevilgning overføres
Sum investert i anleggsmidler		129 887	155 268	-25 381	

Behov for rebudsjettering (overføring av ubrukte midler i 2024 til 2025) for pågående prosjekter vurderes i forbindelse med Tertialrapport 1-2025.

Totalt sett ble investeringsutgiftene 25,4 millioner kroner lavere enn det reviderte budsjettet. Rundt 17,5 millioner kroner av dette knyttes til pågående prosjekter. I tråd med tidligere praksis vil ubrukte midler til pågående prosjekter overføres til nytt år.

Videreutlån (alle tall i 1000 kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik
Videreutlån	41 125	50 000	8 875
Bruk av lån til videreutlån	-41 125	-50 000	-8 875
Avdrag på lån til videreutlån	9 270	8 000	-1 270
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 698	-8 000	-2 302
Netto utgifter videreutlån	3 572	0	-3 572
Avsetninger til bundne investeringsfond	62	0	-62
Bruk av bundne investeringsfond	-3 828	-194	3 634
Netto avsetning/bruk av bundne investeringsfond	-3 766	-194	3 572

I 2024 ble det lånt ut 41,1 millioner kroner i startlån. Dette er 1,6 millioner kroner mer enn i 2023. Budsjettert årlig utlån er 50,0 millioner kroner.

7

Balanseregnskapet

7.1 Lånegjeld

Oversikten under viser utviklingen i lånegjeld i perioden fra 2020 til 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Lånegjeld (1000 kroner)	902 217	952 791	1 111 162	1 210 615	1 238 399
Innbyggertall pr. 31.12.	8 367	8 360	8 441	8 484	8 521
Lånegjeld pr. innbygger i kr	107 830	113 970	131 639	142 694	145 335
Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	131	131	142	148	143

Tabellen over viser samlet lånegjeld. Lån knyttet til selvkostområdene, statlige kompensasjons-ordninger og startlån utgjør 671,7 millioner kroner. Netto rentebærende gjeld pr. 31.12.24 er 566,7 millioner kroner. Renter og avdrag på dette belastes driftsregnskapet og må finansieres av ordinære driftsinntekter. Netto rentebærende gjeld utgjør 66 prosent av brutto driftsinntekter. Kommunens vedtatte handlingsregel for årene fremover er at netto rentebærende gjeld ikke skal overstige 80 prosent av brutto driftsinntekter. En høy gjeldsgrad reduserer kommunens økonomiske handlingsrom.

Spesifikasjon (tall i 1000 kroner)	Beløp
Lånegjeld pr. 01.01.24	1 210 615
- betalte ordinære avdrag på lån til investeringer	38 912
- betalt ekstraordinære avdrag på lån til investeringer	49 034
- betalt ordinære avdrag til Husbanken vedr. startlån	5 442
- betalt ekstraordinære avdrag til Husbanken vedr. startlån	3 828
- nedskrivning lån i Husbanken (tapsdeling)	0
+ opptak av nytt lån til investeringer	75 000
+ opptak av nytt lån til videre utlån (startlån)	50 000
Lånegjeld pr. 31.12.24	1 238 399

Låneporteføljens sammensetning er beskrevet i note 9 i årsregnskapet.

7.2 Arbeidskapital

Tabellen viser utvikling i arbeidskapitalen fra 2020 til 2024 (tall i 1000 kroner).

Spesifikasjon	2020	2021	2022	2023	2024
Omløpsmidler	343 079	354 187	458 160	432 131	349 985
- Kortsiktig gjeld	-122 174	-142 865	-141 331	-164 386	-169 983
Arbeidskapital	220 905	211 322	316 829	267 745	180 002

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og gir uttrykk for kommunens evne til å dekke sine kortsiktige betalingsforpliktelser. Vi ser at arbeidskapitalen er redusert med 87,7 millioner kroner fra 2023 til 2024.

Forholdet mellom omløpsmidler (betalingsmidler) og kortsiktig gjeld måles ofte med nøkkeltallene likviditetsgrad 1 og 2. Som et minimum bør disse være:

- Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld og bør være 2 eller mer
- Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld og bør være 1 eller mer

I «mest likvide omløpsmidler» er kun kasse og bank tatt med.

Likviditeten vil variere mye gjennom året, men nøkkeltallene pr. 31.12. gir likevel en indikasjon på utviklingen over tid.

Likviditetsgrad	2020	2021	2022	2023	2024
Likviditetsgrad 1	2,8	2,5	3,2	2,6	2,1
Likviditetsgrad 2	1,7	1,3	2,4	1,6	1,2

Begge nøkkeltallene har i hele perioden vært over anbefalt minimumsnivå, men har de to siste årene vist en fallende tendens, noe som henger sammen med regnskapsresultatet i både 2023 og 2024.

Det er relevant å se nærmere på utviklingen av den mest likvide delen av omløpsmidlene. Dette er bankinnskudd og kortsiktige plasseringer i aksjer og obligasjoner. Ved å korrigere for ubrukte lånemidler, investeringsfond og bundne

driftsfond (dvs. poster som det er knyttet forpliktelser til) ser man hvor stor andel av likvidene som kan benyttes til ordinær drift.

Driftslikvider (<i>tall i 1000 kroner</i>)	2020	2021	2022	2023	2024
Bank og finansielle omløpsmidler	253 256	238 412	386 050	310 098	207 745
- ubrukte lånemidler	41 829	15 689	118 301	98 463	73 708
- bundne investeringsfond	5 545	2 421	7 597	4 073	307
- ubundne investeringsfond	16 480	16 480	16 480	16 480	8 779
- bundne driftsfond	30 789	27 233	25 159	26 075	25 714
Sum driftslikvider	158 613	176 589	218 513	165 007	99 237
Driftslikvider i prosent av bank og fin. omløpsmidler	63	74	57	53	48

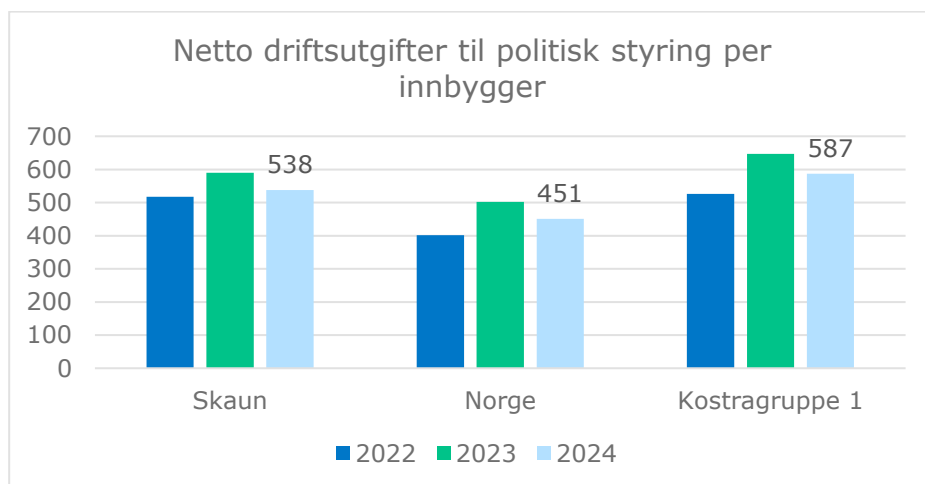
Andelen av driftslikvidene som kan benyttes til ordinær drift, er redusert fra 2023 til 2024.

8

Utvalgte KOSTRA-tall

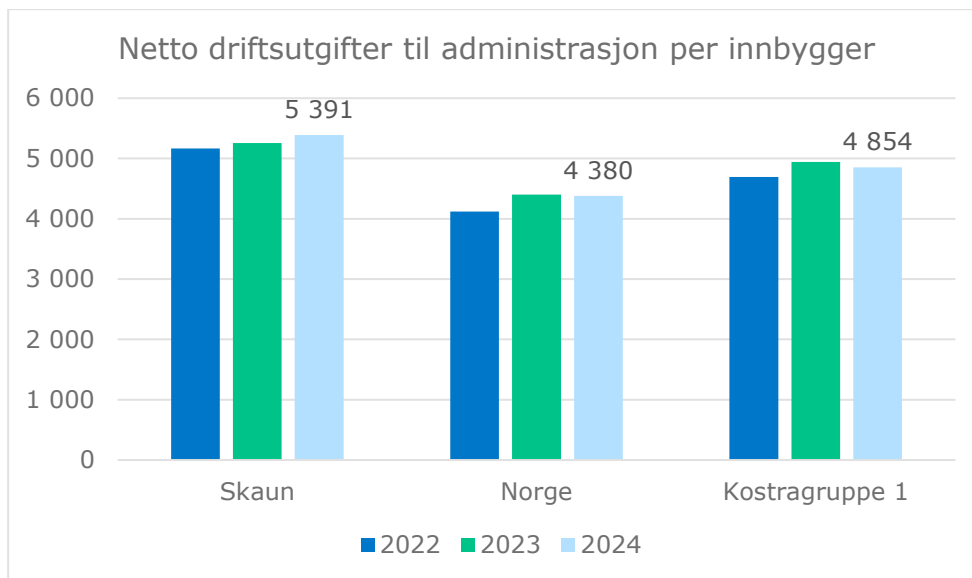
8.1 Organisasjon

Figur 10.1 viser hvor store ressurser (i kroner) vi bruker til politisk styring og kontrollvirksomhet fordelt på antall innbyggere. Oddetallsår er valgår og dette kan forklare noe av svingningen fra år til år.

Figur 10.1

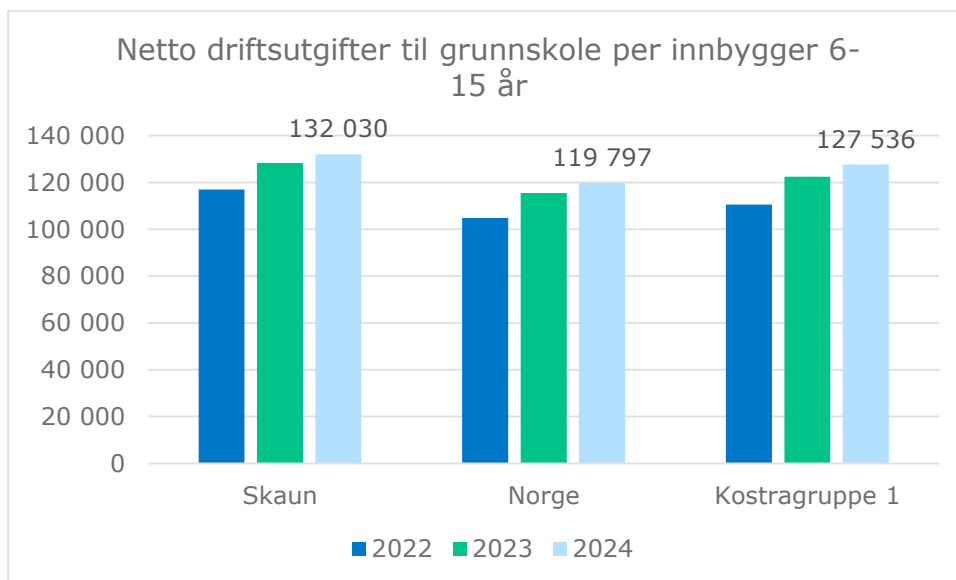
Figur 10.2 viser netto driftsutgifter som vi bruker på administrasjon fordelt på antall innbyggere. Det er naturlig at mindre kommuner har større utgifter til administrasjon per innbygger enn store kommuner. I tillegg vil organiseringa av kommunen ha betydning for dette nøkkeltallet.

Figur 10.2

8.2 Oppvekst

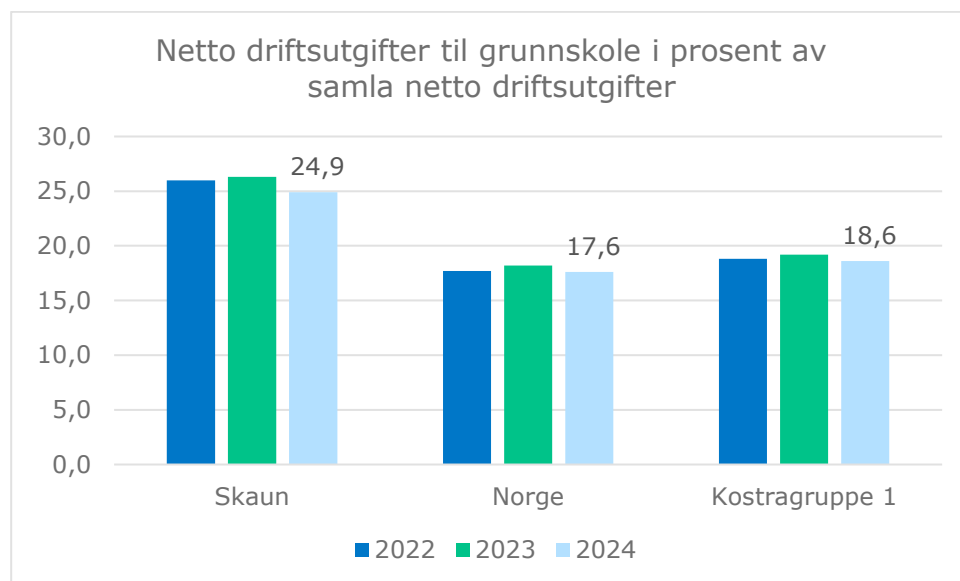
Figur 10.3 viser ressursbruken, målt i kroner, per elev. Vi har hatt en kraftig vekst i utgiftene per elev i hele perioden. Når ressursbruken per elev øker, samtidig med en vekst i antall elever får vi en dobbelt forsterket trend.

Figur 10.3

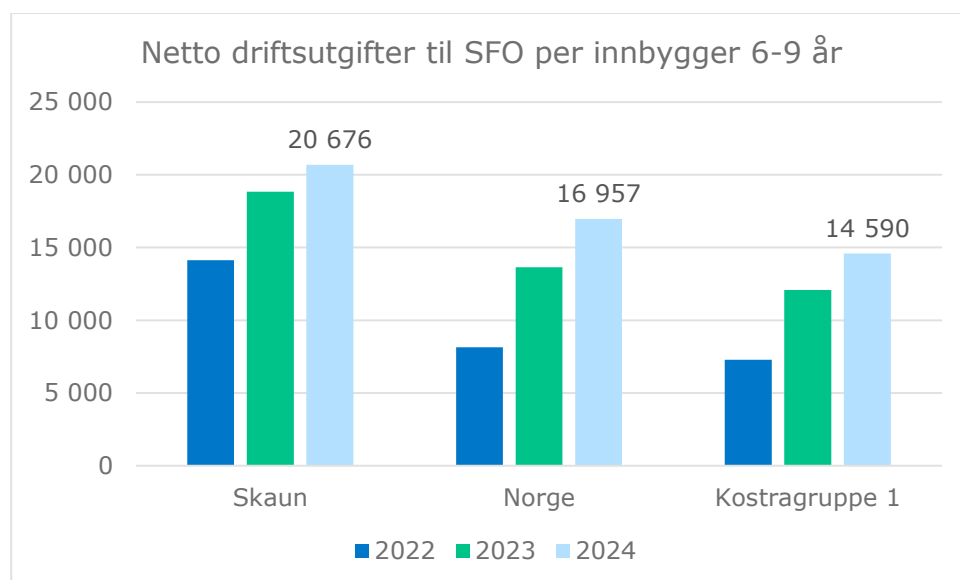
Figur 10.4 viser hvor stor andel av kommunens totalbudsjett vi bruker på grunnskolen. Nesten en fjerdedel av vårt budsjett går med til å finansiere skoledrifta. Dette har delvis

sammenheng med ressursbruken per elev (figur 10.3), samtidig som vi har en relativt stor andel innbyggere i skolealder.

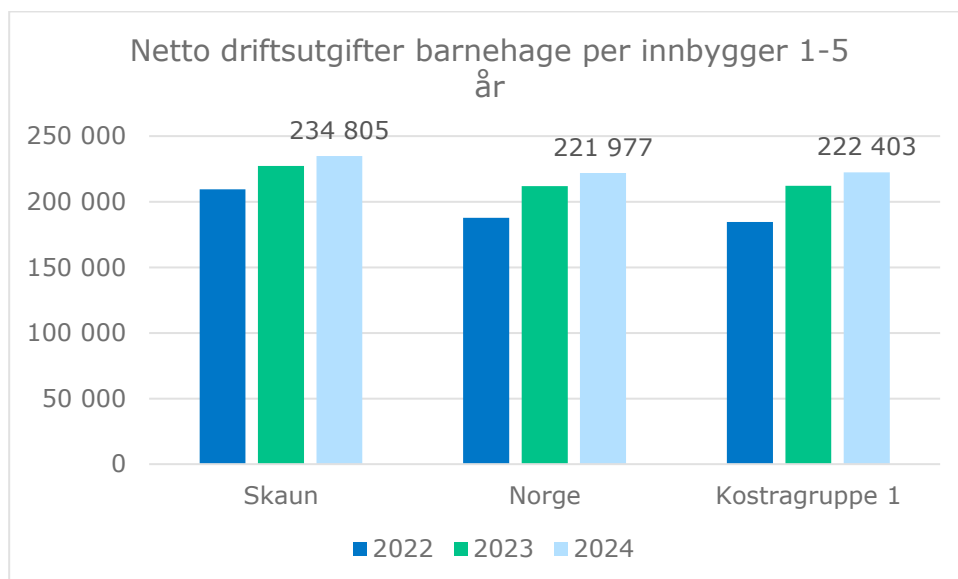
Figur 10.4

Figur 10.5 viser ressursbruken i SFO fordelt på antall barn i målgruppen 6-9 år. Som figuren viser, bruker vi store ressurser på SFO. Den store økningen fra 2022 til 2024 skyldes hovedsakelig innføringa av gratis kjernetid for 1-3. trinn.

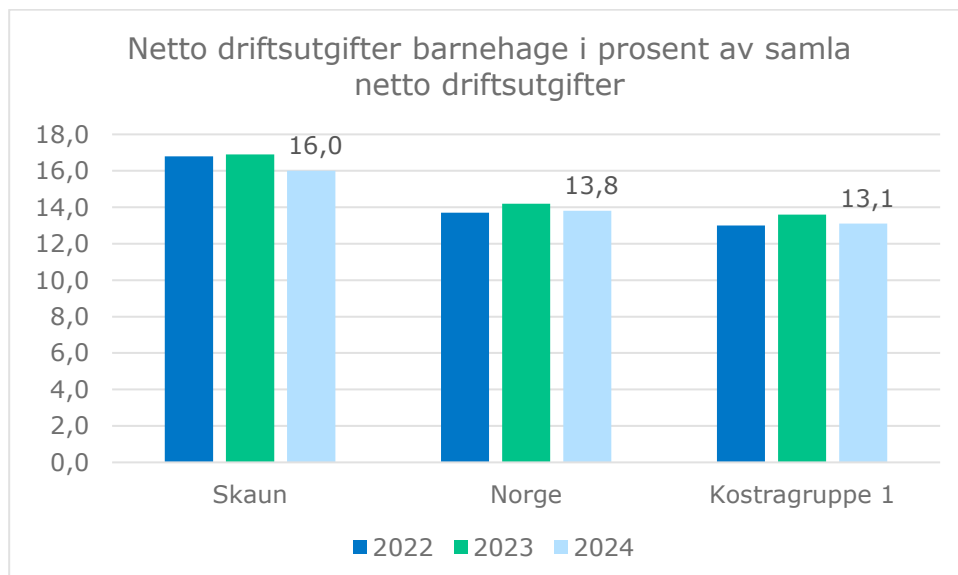
Figur 10.5

Figur 10.6 viser ressursbruken på barnehage fordelt på antall barn i målgruppen. I likhet med skole er også «stykkprisen» innenfor barnehage sterkt stigende. Økningen siste år kan delvis forklares med redusert makspris på foreldrebetaling fra høsten 2023.

Figur 10.6

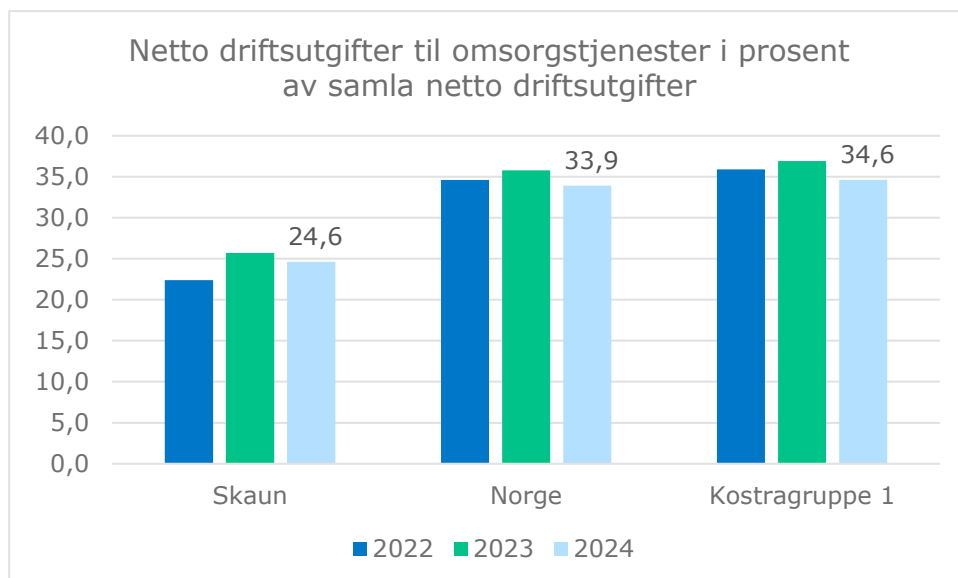
Figur 10.7 viser hvor stor andel av totalbudsjettet vi bruker til barnehageformål. Vi bruker fremdeles en større andel av budsjettet til barnehageformål enn gjennomsnittet for landet og kostragruppe 1.

Figur 10.7

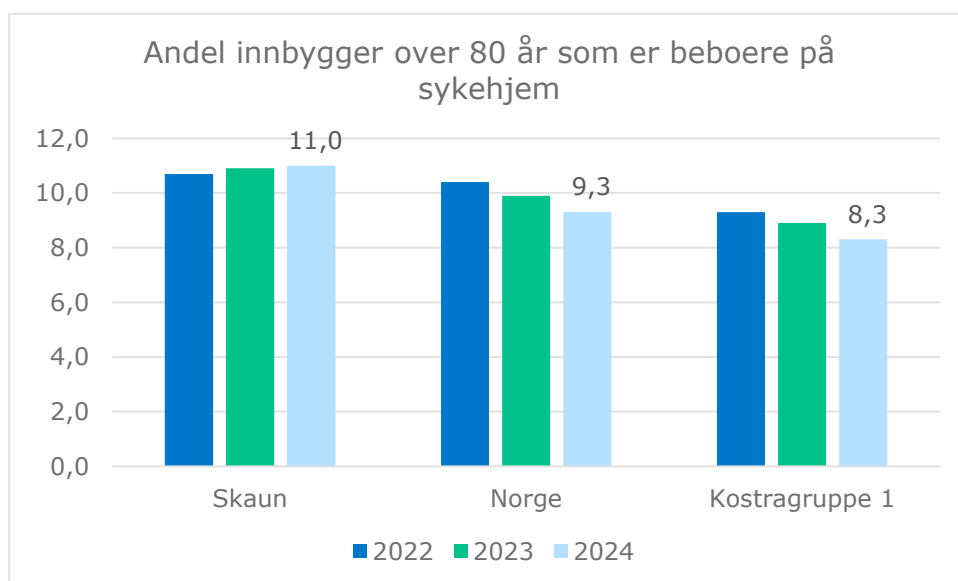
8.3 Helse og mestring

Figur 10.8 viser hvor stor andel av budsjettet vi bruker til omsorgstjenester. Andelen av budsjettet er redusert fra 2023 til 2024, men har vært relativt stabil i periodene før. Vi bruker en mindre andel av budsjettet til omsorgstjenester enn gjennomsnittet for landet og kostragruppe 1, noe som delvis kan forklares med befolkningssammensetninga i Skaun.

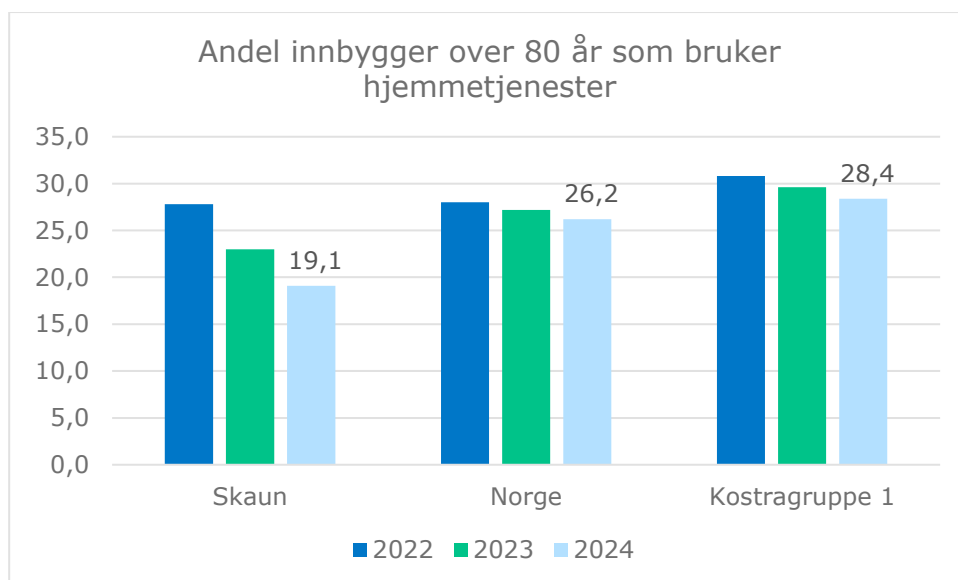
Figur 10.8

Som figur 10.9 har vi hatt en økende andel av eldre over 80 år som er beboere på institusjon. På landsbasis og for kostragruppe 1 er tendensen motsatt.

Figur 10.9

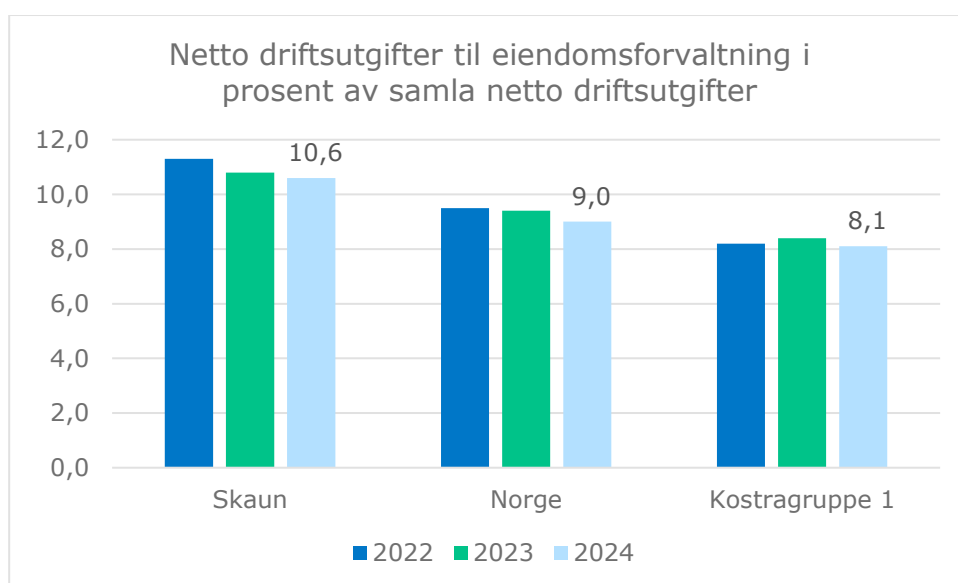
Som figur 10.10 viser er andelen eldre over 80 år som mottar hjemmetjenester redusert mer i Skaun enn i landet og kostragruppa. Dette kan ha flere forklaringer, men kan også ses i sammenheng med andelen eldre over 80 år som er beboere på sykehjemmet (figur 10.9).

Figur 10.10

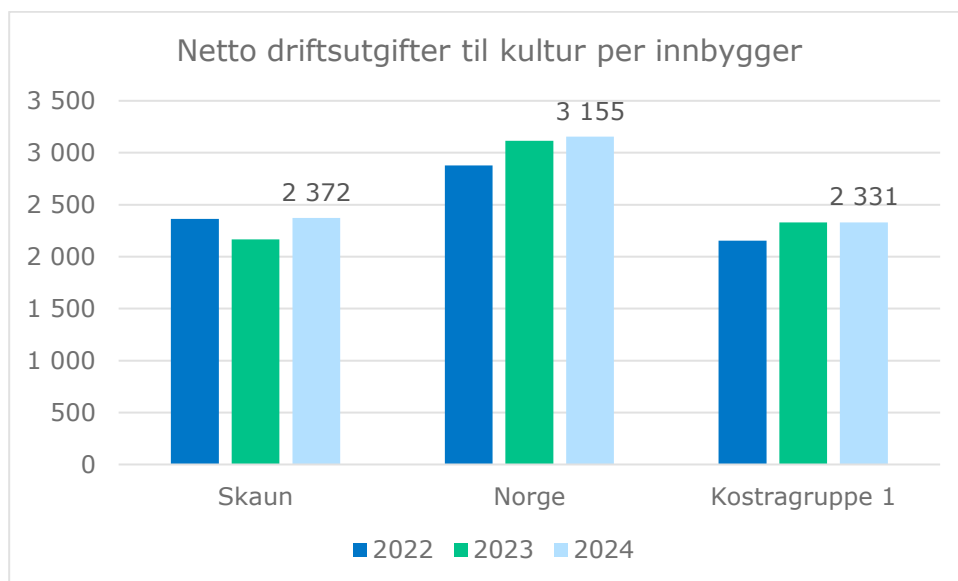
8.4 Samfunn og kultur

Figur 10.11 viser at vi bruker en større andel av driftsbudsjettet enn landsgjennomsnittet og kostragruppe 1 på eiendomsforvaltning.

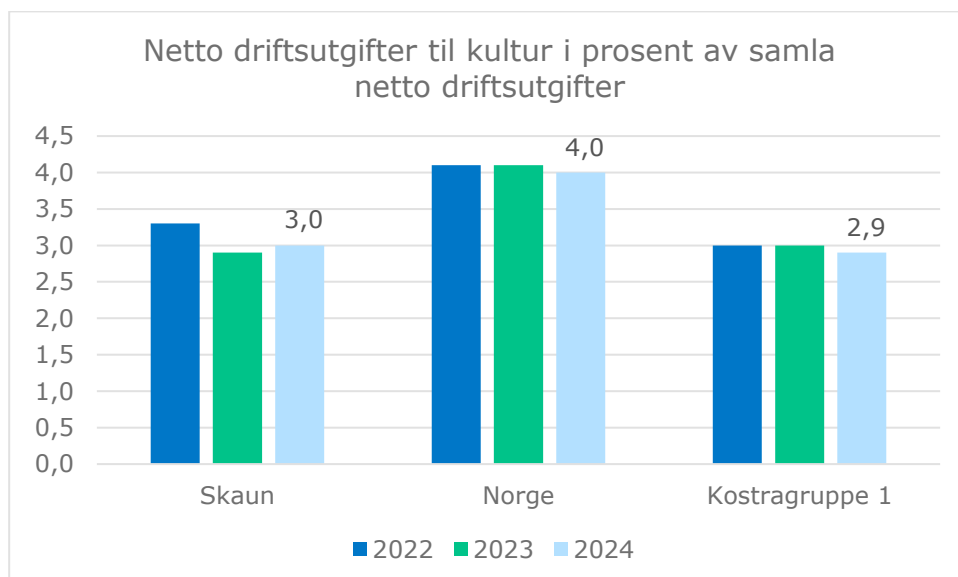
Figur 10.11

Figur 10.12 viser ressursbruken innenfor kulturområdet fordelt på antall innbyggere i kommunen. Vi ligger om lag på gjennomsnittet av kommunene i Kostragruppe 1.

Figur 10.12

Som figur 10.13 viser er andelen av budsjettet som brukes på kulturformål relativt likt med gjennomsnittet i kostragruppe 1, men fremdeles under landsgjennomsnittet.

Figur 10.13

8.5 Kostragruppe 1

Kostragruppe 1 består av kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, med lave bundne kostnader og lave frie disponible inntekter per innbygger.

Følgende kommuner inngår i Kostragruppe 1:

Kommunenr.	Kommune	Kommunenr.	Kommune
1160	Vindafjord	3310	Hole
1515	Herøy	3412	Løten
1516	Ulstein	3414	Nord-Odal
1517	Hareid	3415	Sør-Odal
1525	Stranda	3417	Grue
1528	Sykkylven	3418	Åsnes
1531	Sula	3441	Gausdal
1532	Giske	3448	Nordre Land
1539	Rauma	4201	Risør
1554	Averøy	4206	Farsund
1566	Surnadal	4213	Tvedestrand
1580	Haram	4214	Froland
3112	Råde	4216	Birkenes
3114	Våler	4612	Sveio
3116	Skiptvet	4630	Osterøy
3120	Rakkestad	4651	Stryn
3122	Marker	5027	Midtre Gauldal
3230	Gjerdrum	5029	Skaun
3234	Lunner	5053	Inderøy
3236	Jevnaker	5526	Sørreisa

aktiv og attraktiv
sammen

Revisjonsberetning 2024 - revisors orientering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

17/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 24/443 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

Vedlegg

Revisjonsberetning 2024 Skaun kommune

Saksopplysninger

Revisor vil gi en orientering om revisjonen av årsregnskapet og årsberetning 2024. Gjennom den løpende revisjonen og årsoppgjørrevisjonen er revisor pålagt å skrive nummererte brev til kontrollutvalget etter nærmere angitte bestemmelser. Disse har kontrollutvalget et ansvar for å følge opp. Dersom forholdene ikke blir rettet opp av administrasjonen innen rimelig tid, pålegger bestemmelsen kontrollutvalget en plikt til å rapportere dette til kommunestyret.

Det foreligger ingen nummererte brev for 2024.

Vurdering

Årsoppgjørrevisjon for 2024 er gjennomført, og revisjonsberetningen er avlagt som ren beretning.

Kontrollutvalget kan ta revisor sin informasjon om årsoppgjørrevisjonen til orientering.

Til kommunestyret i Skaun kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Skaun kommune som viser et negativt netto driftsresultat på kr 53 013 710. Årsregnskapet består av balansen per 31. desember 2024, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet:

Etter vår mening:

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning og annen øvrig informasjon datert 27.03.2025 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONICA NORDVIK LARSEN, 09.04.2025

Forseglet av

Posten Norge

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Skaun kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Brekstad, 9. april 2025

Monica Nordvik Larsen

Statsautorisert revisor
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi:

- Kontrollutvalget
- Formannskapet
- Kommunedirektøren

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no

Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONICA NORDVIK LARSEN, 09.04.2025

Forseglet av

Posten Norge

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

18/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 24/443 - 9

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2024

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om kommunekassens årsregnskap, vanligvis omtalt som kommunens årsregnskap, og årsberetningen. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal gjøre formannskapet og kommunestyret oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Uttalelsen er en del av grunnlaget for formannskapets innstilling til kommunestyret om godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på kommunens årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen. Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Kontrollutvalget bekrefter også at årsberetningen inneholder den nødvendige informasjonen.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap skal gi kommunestyret grunnlag for styring, og for kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet er utformet i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Det er levert innen fristen.

Kommunedirektøren vil orientere kontrollutvalget om årsregnskap og årsberetning i sak 16/25.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpssmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil orientere om arbeidet med revideringen av kommunens regnskap i sak 17/25.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Formålet med uttalelsen er primært å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2024. Uttalelsen bør derfor bare omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2024

Kontrollutvalget har i møte 7. mai 2025 behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024. Årsregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på kr 53 013 710.

Kommunedirektøren opplyser i årsberetningen at kommunen har nådd målene på to av tre vedtatt handlingsregler

Handlingsregel 1: netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.

Målet er et netto driftsresultat som utgjør minst 1,75% av de totale driftsinntektene. Resultatet i 2024 ble -6,1. Målet ble ikke nådd.

Handlingsregel 2: netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter.

Målet er at netto lånegjeld ikke skal utgjøre mer enn 80% av brutto driftsinntekter. Resultater i 2024 ble 65,6%. Målet er nådd.

Handlingsregel 3: driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter.

Målet er at driftsfondet skal minst være på 5% av brutto driftsinntekter. Resultatet i 2024 ble 7,2%. Målet er nådd

Konsekvensen av at målene i handlingsreglene ikke er nådd, er at kommunen på lang sikt, er litt mindre rustet til å håndtere uforutsette økonomiske utfordringer enn det kommunestyret la til grunn da handlingsreglene ble vedtatt.

I revisjonsberetning bekrefter kommunens revisor at regnskapet og årsberetningen er i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra kommunedirektøren og fra kommunens regnskapsrevisor i utvalgets møte. Kontrollutvalget har ellers blitt orientert om regnskapsrevisorens arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at kommunestyret godkjenner kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024.

Kontrollutvalget, 7.mai 2025

Kopi: Formannskapet

Forvaltningsrevisjon av økonomistyringen - Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

19/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/339 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget støtter i all hovedsak revisors anbefalinger og oversender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten om byggesaksbehandling til orientering
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å følge opp revisjonens anbefalinger ved å:
 - a. Oppdatere økonomireglementet og delegeringsreglementet.
 - b. Etablere risikovurderinger til alle med økonomiansvar.
 - c. Styrke opplæring i økonomiarbeid for ledere med økonomiansvar.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren om en skriftlig rapport av oppfølgingen av punkt 2 innen 22.09.2025 for behandling på kontrollutvalgets møte 08.10.25.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport økonomistyring - Skaun kommune

Kommunedirektørens uttalelse til endelig rapport fra forvaltningsrevisjon - økonomistyring

Saksopplysninger

I sitt møte 29.05.2024 (sak 22/24) bestilte kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon med tema økonomistyring, som en oppfølging av kommunestyrets vedtak den 14.05.2024, sak 26: "I lys av den anstrengte økonomiske situasjonen bes kontrollutvalget vurdere om økonomiske rapporteringsrutiner og tiltak Skaun kommune har er tilstrekkelig for å avdekke avvik tidlig nok."

Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sitt møte 25.09.2024 (sak 35/24). Rapporten svarer ut bestillingene i prosjektbeskrivelsen.

Følgende problemstillinger er besvart i rapporten:

1. Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?
2. Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?
3. Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?
4. Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?

Revisor har brukt intervju, dokumentgjennomgang og spørreundersøkelser med 100% svarprosent i arbeidet.

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren for høringsuttalelse. Tilbakemeldingen fra kommunedirektøren følger rapporten som vedlegg 4. Kommunedirektørens fakta i uttalelsen er lagt til datadelen, utover dette har ikke høringssvaret medført endringer i rapporten.

Kommunedirektøren har også fått anledning til å uttale seg til den endelige rapporten, direkte til kontrollutvalget. Uttalelsen er vedlagt saken.

Rapporten er strukturert rundt de fire hovedproblemstillingene. De svakhetene og utfordringene revisor har funnet er til en viss grad generelle og overlapper mellom hovedproblemstillingene. Vi vil derfor kort summere opp hovedkonklusjonene for hver

hovedproblemstilling, deretter en samlet presentasjon av vurderingene og anbefalingene til slutt.

Revisors funn, vurderinger og anbefaling

1. Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?

Revisor konkluderer med at administrasjonen har en hensiktsmessig arbeidsmåte for å sikre fullstendige årsbudsjetter, men realismen har svakheter.

2. Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?

Revisor konkluderer med at Skaun kommune har etablert system og rutiner for budsjettstyring og rapportering.

3. Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at det er lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet.

4. Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at økonomiavdelingen har tilstrekkelig kompetanse og erfaring, men at kapasiteten er begrenset.

I sum "friskmelder" revisor Skaun kommunes arbeid med budsjett, budsjettoppfølging og økonomistyring, men revisor peker på noen forbedringspunkter og utfordringer som gjelder flere av hovedproblemstillingene:

- Økonomireglementet og delegeringsreglementet mangler oppdatering i tråd med gjeldende rutiner og ansvarsforhold i budsjettarbeidet.
- Tidlig involvering i budsjettarbeidet har svakheter og bør ha oppmerksomhet både politisk og administrativt.
- Systematisk risikovurdering mangler, særlig med tanke på å identifisere områder med risiko for feil både i budsjettprosessen og i budsjettoppfølgingen.
- Derav følger at realismen i budsjettet kan være mangelfull, da risiko for tilleggskostnader ikke er budsjettert.
- Langsiktige budsjettutfordringer og faktorer som kan påvirke kommunens økonomiske situasjon bør fortsatt ha høy oppmerksomhet.
- Økonomisk rapportering til politisk nivå bør komme tidligere for å avdekke avvik og gi mulighet til å iverksette nødvendige tiltak.
- Det er behov for fortsatt oppfølgings- og opplæringsbehov for ledere med økonomiansvar.

På bakgrunn av funn og vurderinger har revisor fire anbefalinger til kommunedirektøren:

- Oppdatere økonomireglementet og delegeringsreglementet.
- Vurdere tidligere politisk involvering i budsjettering og budsjettoppfølging.
- Etablere risikovurderinger til alle med økonomiansvar.
- Opplæring i økonomiarbeid av ledere med økonomiansvar.

Konseks vurderinger og anbefaling til kontrollutvalget

Vi er enig med revisors vurderinger på bakgrunn av funn i arbeidet med forvaltningsrevisjonen. Det er riktig at de fire hovedproblemstillingene kan svares ut med "friskmelding" av kommunen. Kommunen har systemer både for budsjettprosess, budsjettstyring og rapportering, både for ledere med økonomiansvar og politikere. Det er også tilstrekkelig kompetanse i økonomiavdelingen, men at kapasiteten for å gi støtte til ledere med økonomiansvar er begrenset.

Kommunedirektøren opplyser at budsjettarbeidet for kommende år starter med strategikonferansen i mai. Det er før man har behandlet fjorårets resultat. Det er derfor vanskelig å se hvordan tidligere politisk involvering vil kunne styrke budsjettarbeidet, det måtte i så fall mer være i hvilken grad involveres det politiske nivået og ikke tidspunktet for involveringen. Derfor foreslår vi for kontrollutvalget at anbefaling om å vurdere tidligere politisk involvering ikke oversendes kommunestyret.

Forslag til vedtak i saken vil derfor omhandle økonomi- og delegeringsreglement, arbeid med risikovurderinger og opplæring i økonomiarbeid av ledere med økonomiansvar.

Økonomistyring

Skaun kommune

Forvaltningsrevisjon

2025

FR1304

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Skaun kommunes kontrollutvalg i perioden desember 2024 til april 2025.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i undersøkelsen.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Orkanger, 11.04.2025

Arve Gausen

Oppdragsansvarlig revisor

Hanne Marit Ulseth Bjerkan

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Forvaltningsrevisjonen omhandler økonomistyring i Skaun kommune. Revisjonen konkluderer på følgende problemstillinger:

1. Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?

Revisor konkluderer med at administrasjonen har en hensiktsmessig arbeidsmåte for å sikre fullstendige årsbudsjetter, men realismen har svakheter. Fullstendigheten skjer gjennom etablering av styrende dokumenter på administrativt nivå. Vi har inntrykk av at det i dag arbeides med kvalitetssikring av tallgrunnlaget. Videre blir langsiktige utfordringer presentert på politisk nivå, der demografiske endringer og økonomisk handlingsrom inngår. Følgende utfordringer påpekes i budsjettarbeidet av revisor:

- **Økonomireglementet og delegeringsreglementet** mangler oppdatering i tråd med gjeldende rutiner og ansvarsforhold i budsjettarbeidet.
- **Tidlig involvering i budsjettarbeidet** har svakheter og bør ha oppmerksomhet både politisk og administrativt.
- **Realismen i budsjettet** kan være mangelfull, da risiko for tilleggskostnader ikke er budsjettet.
- **Systematisk risikovurdering mangler**, særlig med tanke på å identifisere områder med høy risiko for feil i budsjettprosessen.
- **Langsiktige budsjettutfordringer** og faktorer som kan påvirke kommunens økonomiske situasjon bør fortsatt ha høy oppmerksomhet.

2. Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?

Revisor konkluderer med at Skaun kommune har etablert system og rutiner for budsjettstyring og rapportering. Dette innebærer at styrende dokumenter for budsjettoppfølging er utarbeidet administrativt, samt at det er innført kontrolltiltak for budsjettendringer og kvalitetssikring.

Følgende utfordringer påpekes i budsjettstyringen av revisor for å sikre tidlig iverksetting av korrigerende tiltak:

- **Økonomireglementet og delegeringsreglementet** mangler oppdatering i tråd med gjeldende rutiner og ansvarsforhold i budsjettstyringen.
- **Tidlig involvering i budsjettoppfølgingen** har svakheter og bør ha oppmerksomhet både politisk og administrativt.
- **Økonomirapportering til politisk nivå bør komme tidligere** for å avdekke avvik og gi mulighet til å iverksette nødvendige tiltak.

- **Det mangler en systematisk risikovurdering**, særlig for å identifisere områder med høy risiko for feil i budsjettoppfølgningen.

3. Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at det er lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet. Kommunestyret involveres i utarbeidelsen av styrende dokumenter, men flere av disse har behov for revisjon. Informasjonen i budsjettdokumentene oppfattes som omfattende og informativ. Sentrale områder i budsjettdokumentene med økonomiske handlingsregler presenteres ved oppstart av budsjettbehandlingen, noe som anses som viktig for informasjon til politikerne.

Videre viser budsjettoppfølgningen at tiltak for å sikre balansekravet er iverksatt, selv om kommunens økonomiske situasjon fortsatt er utfordrende. En **tidligere oppstart og behandling av budsjettforutsetningene** til politisk behandling kan legge til rette for bedre involvering og forståelse av økonomiarbeidet, noe som også anbefales i en forskningsrapport fra Telemarksforskning.

4. Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at økonomiavdelinga har tilstrekkelig kompetanse og erfaring, men at kapasiteten er begrenset. Øvrige ledere med økonomiansvar har varierende økonomikompetanse, noe som medfører **fortsatt oppfølgings- og opplæringsbehov** til disse.

Det kan være hensiktsmessig fortsatt å vurdere en mer målrettet fordeling av økonomioppgaver blant involverte med økonomiansvar. Dette kan bidra til å frigjøre økonomiavdelingas ressurser, slik at de kan prioritere blant annet nødvendige økonomiske analyser. Dette er viktig hvis de økonomiske rammene forblir stramme fremover.

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Oppdatere økonomireglementet og delegeringsreglementet.
- Vurdere tidligere politisk involvering i budsjettering og budsjettoppfølgning.
- Etablere risikovurderinger til alle med økonomiansvar.
- Opplæring i økonomiarbeid av ledere med økonomiansvar

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	6
1 Innledning.....	9
1.1 Bestilling	9
1.2 Problemstillinger	9
1.3 Metode	9
1.4 Uttalelse om rapporten	11
1.5 Administrativ organisering	11
2 Budsjettarbeid	13
2.1 Styrende dokumenter	13
2.1.1 Revisjonskriterier	13
2.1.2 Data	13
2.1.3 Revisors vurdering	17
2.2 Økonomisk handlingsrom	18
2.2.1 Revisjonskriterier	18
2.2.2 Data	18
2.2.3 Revisors vurdering	20
2.3 Usikkerhet/risiko	20
2.3.1 Revisjonskriteriet.....	20
2.3.2 Data	20
2.3.3 Revisors vurderinger	22
2.4 Langsiktige utfordringer	22
2.4.1 Revisjonskriterier	22
2.4.2 Data	22
2.4.3 Revisors vurderinger	23
3 Budsjettoppfølgning.....	25
3.1 Styrende dokumenter	25
3.1.1 Revisjonskriterier	25
3.1.2 Data	25
3.1.3 Revisors vurdering	27
3.2 Kontrolltiltak og budsjettendringer.....	27
3.2.1 Revisjonskriterier	27
3.2.2 Data	28
3.2.3 Revisors vurderinger	32
3.3 Risikovurderinger og kvalitetssikring.....	33
3.3.1 Revisjonskriterier	33
3.3.2 Data	34
3.3.3 Revisors vurdering	35
4 Politisk styring og kontroll	36
4.1 Styrende dokumenter og finansielle måltall	36

4.1.1	Revisjonskriterier	36
4.1.2	Data	36
4.1.3	Vurdering	41
4.2	Økonomisk handlingsevne og balansekrav	42
4.2.1	Revisjonskriterier	42
4.2.2	Data	42
4.2.3	Vurdering	45
5	Kompetanse og kapasitet	46
5.1	Kompetanse og opplæring	46
5.1.1	Revisjonskriterier	46
5.1.2	Data	46
5.1.3	Vurdering	48
5.2	Kapasitet og risikovurdering	48
5.2.1	Revisjonskriterier	48
5.2.2	Data	48
5.2.3	Revisors vurdering	49
6	Konklusjoner og anbefalinger	51
6.1	Konklusjon	51
6.2	Anbefalinger	52
	Kilder	53
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier	54
	Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 1:	54
	Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 2:	57
	Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 3:	58
	Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 4:	60
	Vedlegg 2 – Økonomiske Datakilder	62
	Vedlegg 3 Spørreundersøkelser	64
	Vedlegg 4 – Uttalelse	65

Tabell

Tabell 1.	Økonomirapport og årsregnskap 2023	29
Tabell 2.	Tertialrapporter og foreløpig årsregnskap 2024	29
Tabell 3.	Skaun kommunes lånegjeld i prosent av driftsinntekter	38
Tabell 4.	Skaun kommunes driftsresultat i prosent av driftsinntekter	39
Tabell 5.	Skaun kommunes disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	40
Tabell 6.	Oversikt over gjennomførte spørreundersøkelser	64

Figurer

Figur 1.	Administrativ organisering i Skaun kommune	12
Figur 2.	Kvalitetssikring av enhetsledernes detaljbudsjett.....	17
Figur 3.	Enhetsledernes vurdering av kvalitetssikring, forsiktighetsprinsippet og risikovurderinger i budsjettarbeidet.....	21
Figur 4.	Enhetsledernes vurdering av informasjon i økonomirapportene	30
Figur 5.	Enhetsledernes vurdering av sentrale momenter i budsjettoppfølgingen.....	35
Figur 6.	Kommunens årshjul 2025.....	37
Figur 7.	Politikernes vurdering av forhold knyttet til budsjettoppfølgingen.....	45
Figur 8.	Enhetslederens vurdering av kompetanse i økonomiarbeidet.....	47
Figur 9.	Enhetsledernes vurdering av kapasitet og ansvar til økonomiavdelinga	49

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Skaun kommune har bestilt en forvaltningsrevisjon med tema økonomistyring. Bestillingen er en oppfølging av kommunestyrets vedtak den 14.05.2024, sak 26:

«I lys av den anstrengte økonomiske situasjonen bes kontrollutvalget vurdere om økonomiske rapporteringsrutiner og tiltak Skaun kommune har er tilstrekkelige for å avdekke avvik tidlig nok»

Revisor utarbeidet en prosjektplan til kontrollutvalgets møte den 25.09.2024 i sak 35/24. Kontrollutvalget sluttet seg til prosjektplanens innretning og vedtok prosjektplanen.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

- Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?
- Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?
- Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?
- Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?

Undersøkelsen er avgrenset til å gjelde budsjett- og økonomiprosessen for inneværende år og oppfølginga av inneværende budsjetteter.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001¹. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Skaun kommune, jf. kommuneloven² § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

¹ RSK 001.

² Kommunaloven, *Lov om kommuner og fylkeskommuner*.

Intervju

Det er gjennomført oppstartsmøte og intervjuer med åtte personer, fordelt på seks ulike møter. Følgende er intervjuet: kommunedirektør, økonomisjef, rådgiver økonomi, kommunalsjefer for Samfunn og kultur, Oppvekst, Helse og mestring, og Organisasjon. Intervjuene ble gjennomført ved hjelp av en forberedt guide, og referatene har blitt godkjent av informantene. To av intervjuene ble gjennomført på rådhuset og fire intervju ble gjennomført ved videomøte. De intervjuede ble valgt på grunnlag av deres økonomiansvar for undersøkelsesområdet. Vi har hatt e-postkommunikasjon med noen av de intervjuede for å samle ytterligere informasjon om undersøkelsesområdet for forvaltningsrevisjonen.

Dokumentgjennomgang

Vi har gjennomgått dokumenter som er relevante for kommunens økonomiarbeid. Med økonomiarbeid mener revisor dokumenter for kommunens budsjettering og budsjettoppfølgning. Videre er retningslinjer for kommunens økonomiarbeid, økonomirapporter, årsregnskap, saker til politisk behandling som omfatter budsjettering og budsjettoppfølgning med tilhørende endringstiltak gjennomgått. Totalt omfatter dette 56 relevante dokumenter.

Metoden er valgt for å få kjennskap til nåværende praksis for økonomiarbeid i kommunen. Videre er det synliggjort data fra KS³ med indikatorer for økonomisk handlingsrom basert på regnskaps- og KOSTRA-tall for 2023, sammenlignet med tilsvarende indikatorer for nabokommuner til Skaun kommune.

Spørreundersøkelse

I prosjektet har revisjonen gjennomført to ulike spørreundersøkelser til kommunens enhetsledere med ansvar for økonomiarbeid, samt til formannskapetets faste medlemmer som kommunens økonomiutvalg. Undersøkelsene ble utformet i spørreskjemaverktøyet SurveyXact, og gjennomført ved utsendelse per e-post og SMS. Begge spørreundersøkelsene har 100 prosent svarprosent. Vi har i vedlegg 3 vist nærmere til metode for gjennomføring av spørreundersøkelsene.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at de innsamlede dataene er tilstrekkelige og relevante for å vurdere revisjonskriteriene og besvare problemstillingene. Bruken av ulike metoder for datainnsamling har vært hensiktsmessig for å belyse data fra flere ulike perspektiver.

³ [Høy gjeld og svake driftsresultater utfordrer kommunenes handlingsrom - KS](#)

En svakhet ved metodene er at respondentene i undersøkelsen kan være påvirket av sin egen forståelse og oppfatning av undersøkelsesområdet, noe som kan resultere i subjektive vurderinger. Videre har vi kun gjennomført et utvalg med intervjuer, hvilket kan påvirke generaliserbarheten av funnene. Et bredere utvalg av intervju kunne gitt et mer nyansert bilde.

Vi har benyttet tilsvarende metodikk i tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner om økonomistyring i kommunene Hattfjelldal, Holtålen, Leka, Leirfjord, Meråker og Frøya. Listen er ikke uttømmende og flere forvaltningsrevisjoner innen samme tema kan hentes ut på Revisjon Midt-Norge SA sin hjemmeside⁴.

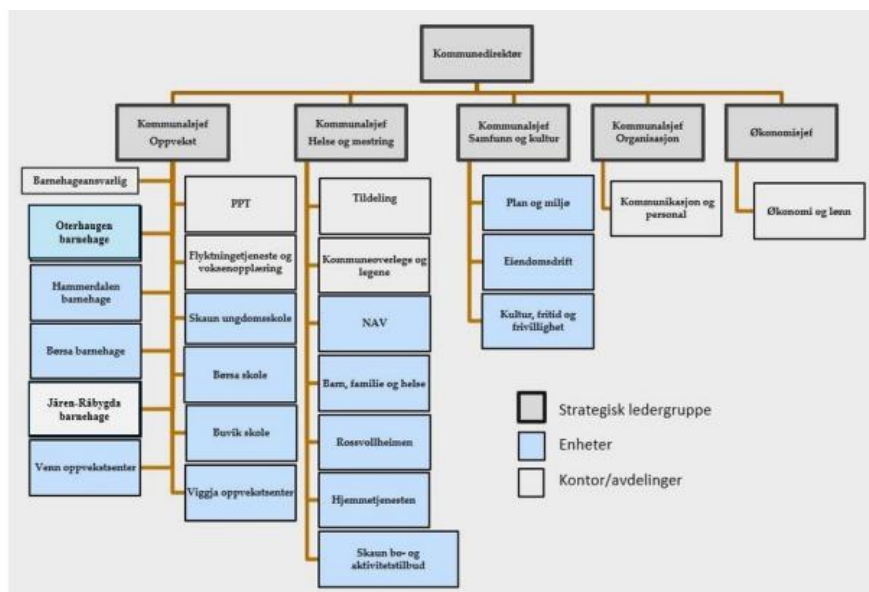
1.4 Uttalelse om rapporten

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren for høring den 21.03.2025. Kommunaldirektøren ga en tilbakemelding på rapporten den 1.04.2025. Tilbakemelding er lagt ved i rapportens vedlegg 4. Kommunedirektørens fakta i uttalelsen til rapporten er lagt til datadelen, utover dette har ikke høringssvaret medført endringer i rapporten.

1.5 Administrativ organisering

Kommunedirektøren er Skaun kommunes øverste administrative leder og har blant annet overordnet ansvar for daglig ledelse av drift og løpende økonomistyring samt langsiktig planlegging. Økonomiarbeidet i kommunen utføres administrativt i tillegg til kommunedirektøren, i hovedsak av økonomisjef og rådgiver (fra økonomiavdelinga), kommunalsjefer og enhetsledere. Figuren under viser den administrative organiseringen i Skaun kommune:

⁴ [Prosjekter - Revisjon Midt-Norge](#)

Kilde: Skaun kommune, årsberetning 2023

Figur 1. Administrativ organisering i Skaun kommune

Kommunedirektør opplyser i avisa Sør-Trøndelag⁵ at kommunalsjef for Samfunn og kultur slutter og vil ikke bli erstattet. Enheten i samfunn og kultur deles fra 1.4.2025 og eiendomsdrift plasseres til kommunalsjef for Organisasjon og kultur, fritid og frivillighet, plan, miljø og kommunalteknikk plasseres direkte under kommunedirektøren.

⁵ [Erstatter ikke kommunalsjef som slutter - avisa-st.no](https://www.avisast.no/Erstatter-ikke-kommunalsjef-som-slutter/)

2 BUDSJETTARBEID

I dette kapittelet undersøker vi problemstilling 1 som omhandler følgende:

- **Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?**

For å besvare problemstillingen undersøker vi om det finnes styrende dokumenter på området, om det økonomiske handlingsrommet er beskrevet, om budsjettdokumentet er kvalitetssikret, og om langsiktige utfordringer, som for eksempel demografiske endringer, blir ivare tatt i budsjettarbeidet.

I forvaltningsrevisjonen legges følgende forståelse til grunn for budsjettering, basert på utledede kriterier i vedlegg 1: Budsjettering omfatter hvordan kommunen planlegger, utarbeider og vedtar budsjettet. Dette inkluderer fastsetting av økonomiske mål, fordeling av ressurser og prioritering av tiltak og tjenester for kommende perioder. Budsjettet fungerer som et styringsverktøy og danner grunnlaget for tildeling av ressurser til kommunens tjenesteproduksjon.

2.1 Styrende dokumenter

2.1.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterie er utledet for styrende dokumenter:

- Kommunen bør ha styrende dokumenter som tydelig beskriver ansvar, roller og tidsfrister i budsjettarbeidet.
- Kommunen bør ha systemer for kvalitetssikring av årsbudsjettdokumentet

2.1.2 Data

Rutiner

Følgende dokumenter legger føringer for budsjettprosessen i Skaun kommune:

- Økonomireglement for Skaun: Vedtatt av kommunestyret i februar 2014 (sak 8). Reglementet fastsetter retningslinjer for budsjettering og budsjettstyring, inkludert et årshjul med faste frister for dette arbeidet.
- Administrativt årshjul for 2024 og 2025: Vedtatt av den strategiske ledergruppen, med oppdaterte tidsfrister.

- Administrativt bestillingsbrev for budsjett 2025: Beskriver aktiviteter, frister og ansvarlige for budsjettarbeidet fra oppstart til vedtak i kommunestyret.
- Administrativ budsjett rutine med milepælsplan: Gjelder for perioden august til desember.
- Kommunens delegeringsreglement⁶: viser administrativ og politisk delegering av myndighet. Det framkommer ikke budsjettansvar for enhetsledere eller kommunalsjef for organisasjon. Kommunalsjefene opplyser at delegeringsreglementet skal oppdateres.

Administrativt ansatte som er intervjuet, oppgir at de styrende dokumentene gir tilstrekkelige føringer for kommunens budsjettarbeid, og at de følges. Flere av dem peker imidlertid på behovet for en revisjon av økonomireglementet fra 2014 og KF delegering.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ble enhetslederne bedt om å vurdere om kommunen har oppdaterte rutiner for budsjettarbeidet, samt om disse følges:

- 13 av 17 enhetsledere er helt eller delvis enige i at kommunen har oppdaterte rutiner for budsjettarbeidet.
- Alle enhetsledere er enige i at rutinene for budsjettarbeidet følges.
- 12 enhetsledere mener at økonomisystemet er tilrettelagt for deres behov, og at det arrangeres årlige samlinger om kommunens økonomiarbeid. Fire er imidlertid delvis uenige i dette.

Politikerne ble spurt om kommunen har oppdaterte rutiner og dokumenter for deres budsjettarbeid:

- Seks av ni var helt enige i at kommunen har nødvendige rutiner for budsjettarbeidet, én er helt uenig, og to er delvis uenige.
- Seks politikere var helt eller delvis enige i at de involveres tidlig nok i budsjettprosessen, mens tre er helt uenige i dette.

⁶ (KF delegering) [Delegeringsreglement | Skaun kommune](#), vedtatt siste gang i kommunestyret, 25 mars, sak 29.

- Fire politikere er helt eller delvis uenige i at det holdes tilstrekkelig med møter i budsjettarbeidet, én svarte «verken eller», og fire er helt enige i at det var tilstrekkelig med møter.
- Sju politikere er helt eller delvis enige i at de får mulighet til å stille spørsmål om budsjettarbeidet, mens to er helt eller delvis uenige.

Roller, ansvar og frister

I oppstartsmøtet påpekte kommunedirektøren at enhetslederne og kommunalsjefer har delegert myndighet innenfor sine ansvarsområder for økonomi. Økonomisjefen er gitt delegert myndighet til å behandle økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og budsjettstyring, i henhold til kommunelovens § 14-3 og § 14-5.

De som er intervjuet, opplyser at koordineringen mellom kommunalsjefene og økonomiavdelingen ikke alltid har fungert best mulig. Økonomiavdelingen har mest dialog med enhetslederne. Ifølge ansatte ved økonomiavdelinga utarbeider enhetslederne forslag til detaljbudsjett for sine enheter i systemet Framsikt, basert på tildelt ramme fra økonomiavdelinga. Starten på budsjettarbeidet kommende år er strategikonferansen, som normalt avholdes i mai med politikerne og omtales nærmere i kapittel 2.4.2.

Budsjettprosessen administrativt beskrives slik:

- Budsjetttramme: Når det gjelder budsjettfordeling mellom enhetene, ble det opplyst at økonomiavdelinga står for denne fordelingen, basert på historikk og innmeldte behov.
- Oppstart: Enhetslederne tar utgangspunkt i budsjetttrammen, som baseres på fjorårets opprinnelige budsjett, justert for politiske vedtak gjennom året.
- Lønnsbudsjett: Oppdateres med data fra august 2024. Enhetslederne kvalitetssikrer deretter tallene mot ansattlisten per 1. januar 2025.
- Detaljgjennomgang: I september gjennomgås budsjettet på konto- og postnivå, og nødvendige justeringer gjøres.

Kommunalsjefene har budsjettansvar for sine ansvarsområder og deltar i utarbeidelsen av utfordringsdokumentet som danner grunnlaget for årsbudsjettet. De opplever at ansvar og roller i budsjettarbeidet er tydelige. Flere kommunalsjefer oppgir at de bruker mer tid på budsjettprosessen enn tidligere og er mer involvert, noe de tilskriver kommunens økonomiske situasjon.

En kommunalsjef uttaler at samarbeidet mellom kommunalsjefene, enhetslederne og økonomiavdelinga fungerer godt i praksis. Kommunalsjefen har tidvis en mellomlederrolle, men ser dette som en naturlig del av prosessen. For eksempel kan enhetsledere henvende seg direkte til økonomiavdelinga med spørsmål, og kommunalsjefen blir deretter informert.

Data fra spørreundersøkelsen

- Alle de 17 enhetsledere er helt enige i at de er klar over sitt ansvar for budsjettarbeidet.
- Samtlige enhetsledere er helt eller delvis enige i at de utarbeider detaljbudsjett for sitt ansvarsområde.
- Alle enhetsledere oppgir at de helt eller delvis opplever en tydelig ansvarsdeling i økonomiarbeidet med kommunalsjefen.
- Økonomiarbeidet er tema på oppfølgingsmøter mellom enhetslederne og kommunalsjefen, noe alle enhetsledere bekrefter.

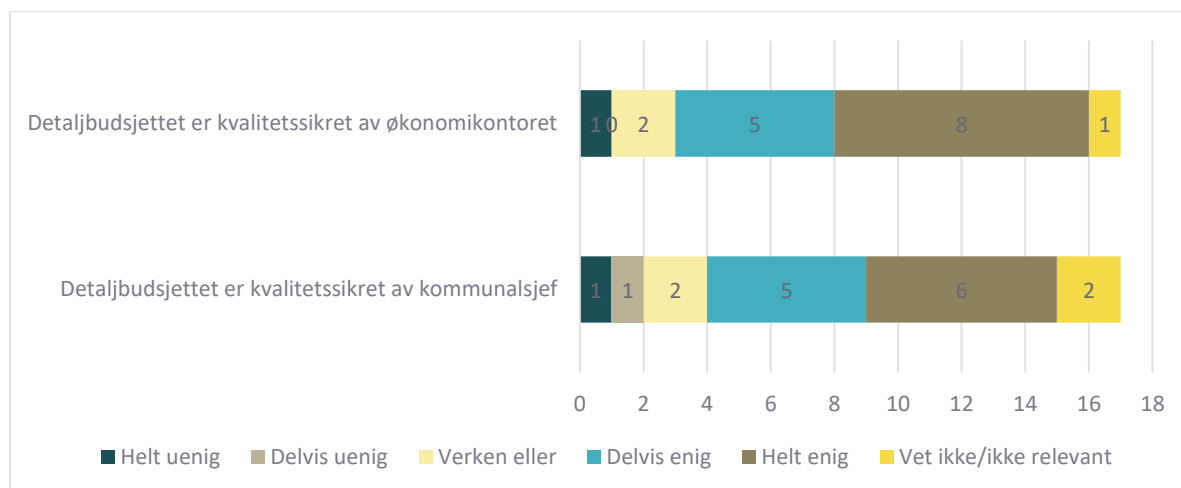
Kvalitetssikring

Oppfølgingen av enhetslederne er en utfordring knyttet til kapasitet i økonomiavdelinga, da nesten 20 enhetsledere har budsjettansvar. Økonomisjefen presenterer kvalitetssikringen på denne måten:

- Lønnsbudsjettet oppdateres ved å hente data fra august 2024, som deretter kvalitetssikres opp mot ansattlisten per 1. januar inneværende år.
- Gjennomgangen av budsjettet på konto- og postnivå skjer i september, hvor nødvendige justeringer gjøres. I denne prosessen gjennomføres en-til-en-møter mellom enhetsledere og økonomiavdelinga. Når budsjetttrundskrivet sendes ut, får enhetslederne mulighet til å bestille møter med økonomiavdelinga ved behov.
- I oktober kvalitetssikrer økonomiavdelinga enhetsledernes arbeid for å sikre at budsjettet følger den fastsatte rammen. Ved større avvik må økonomiavdelinga avklare årsaken med enhetslederne.
- Deretter behandles budsjettet i strategisk ledergruppe og det diskutert å involvere kommunalsjefene tettere i prosessen. Kommunalsjefene har myndighet til å omfordele midler mellom enhetene innenfor sine budsjettområdeområder.
- Budsjettet legges deretter frem for behandling i formannskapet før det sendes til rådene (eldrerådet, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet) som kan gi sine uttalelser i forkant av budsjettmøtet i kommunestyret.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av kvalitetssikring, knyttet til budsjettarbeidet. Figuren på neste side viser at 13 enhetsledere er helt eller delvis enige i at økonomiavdelinga kvalitetssikrer detaljbudsjettet, videre er 11 enhetsledere er helt eller delvis enige i at kommunalsjefen gjør det samme.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 2. Kvalitetssikring av enhetsledernes detaljbudsjett

2.1.3 Revisors vurdering

Skaun kommunen har styrende dokumenter og rutiner som beskriver ansvar, roller og tidsfrister i budsjettarbeidet, men økonomireglementet og delegeringsreglementet bør oppdateres i samsvar med disse, for å sikre tydeligere ansvarsforankring.

Økonomireglementet er fra 2014 og har et behov for revidering ut fra dagens budsjettrutiner. Delegeringsreglementet inneholder per nå ikke spesifikt budsjettansvar for en av kommunalsjefene og de øvrige enhetsledere. Enhetslederne oppgir imidlertid at de har økonomiansvar, utarbeider detaljbudsjett for sine enheter og har en fungerende praktisering av ansvarsdeling med kommunalsjefene.

Spørreundersøkelsen viser at både enhetsledere og politikere i stor grad opplever at kommunen har oppdaterte rutiner for budsjettarbeidet. Imidlertid er det noe uenighet blant politikerne om de blir tilstrekkelig involvert i budsjettprosessen og hyppighet av møter som kan vurderes.

Budsjettprosessen følger en fast struktur, der enhetslederne utarbeider detaljbudsjett, mens kommunalsjefene har overordnet ansvar for budsjettarbeidet for sine budsjettområder og bidrar i utfordringsdokumentet og årsbudsjettet. Økonomiavdelinga gjør en overordnet fordeling av budsjettet ut fra kommunens tilgjengelige rammer. Data viser at økonomiavdelingen har mye av dialogen med enhetslederne. Videre har revisor inntrykk av at koordineringen og involveringen med kommunalsjefene og enhetslederne har økt i budsjettarbeidet.

Etter revisors vurdering blir årsbudsjettet systematisk kvalitetssikret.

Økonomiavdelinga, kommunalsjefene og enhetslederne er involvert i kvalitetssikringsarbeidet, noe som legger til rette for en systematisk kvalitetssikring, ut fra revisors vurdering.

2.2 Økonomisk handlingsrom

2.2.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterie er utledet for økonomisk handlingsrom:

- Det økonomiske handlingsrommet skal være realistisk anslått i årsbudsjettet. Dersom anslagene er usikre, bør forsiktighetsprinsippet etterleves.

2.2.2 Data

I dette delkapitlet beskriver vi hvordan kommunen anslår det økonomiske handlingsrommet, og hvordan usikkerhet ved kalkulasjonene håndteres. Økonomisjefen ble bedt om å angi hvilke datakilder han støtter seg på ved å fylle ut et skjema utarbeidet av revisjonen. Det utfylte skjemaet er tatt inn i vedlegg 2. Her vises det til kildene for noen av de sentrale inntekter og utgifter:

Frie inntekter

Kommunen benytter KS' prognosemodell for inntekstberegning. Modellen bygger på statsbudsjettets forutsetninger om rammetilskudd og skatteinntekter. Dette er det mest anerkjente og brukte verktøyet i kommunesektoren for dette formålet, og den oppdateres ved endringer i statens overføringer til kommunene.

Økonomisjefen ajourfører anslagene for frie inntekter gjennom året basert på oppdaterte versjoner av KS' prognosemodell. Endringer i prognosene blir rapportert i tertialrapportene.

Eiendomsskatt

Inntektsanslaget for årsbudsjettet baseres på fjorårets faktiske regnskapstall samt boligverdier fra Skatteetaten.

Renteutgifter og avdrag

Renteberegning baseres på eksisterende lån samt budsjettede låneopptak i økonomiplanperioden. Renter beregnes med utgangspunkt i dagens rentenivå og markedets forventninger til fremtidig renteutvikling. Dette gjøres ved hjelp av KBN-finans, Kommunalbankens lånesimulator.

Kommunen har hovedsakelig lån med flytende rente, og kun ett lån på fastrente. Markedsrenter og fremtidige utviklingstrekk vurderes fortløpende basert på tilgjengelige signaler. Det utarbeides også en oversikt over avdragsutgifter, som justeres i henhold til prognoser for nye lån.

Lønns- og prisvekst

Kommunen baserer anslag for lønns- og prisvekst på statsbudsjettets deflator, justert for overheng og lønnsglidning i henhold til KS' prognoser. I tillegg korrigeres prisveksten for økninger i inngåtte avtaler.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene beregnes basert på oppgaver og prognoser fra kommunens pensjonsleverandører KLP og SPK.

Bosetning av flyktninger

Kommunen baserer bosettingen av flyktninger på den nåværende situasjonen og framtidige forutsetninger. For å estimere behovene brukes IMDi⁷

-kalkulatoren. Kommunestyret har vedtatt hvor mange flyktninger som skal bosettes. Til tross for utfordringer med å finne boliger, klarte kommunen i 2024 å oppfylle vedtaket.

⁷ Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

2.2.3 Revisors vurdering

Etter revisors vurdering benytter kommunen en metodikk som legger til rette for realistiske anslag for usikre inntekter og utgifter, videre at forsiktighetsprinsippet etterleves.

Dette bygger revisor på at forutsetningene blir hentet fra relevante datakilder, og at kalkulasjonsmåtene lever opp til anerkjent praksis i kommunesektoren.

2.3 Usikkerhet/risiko

2.3.1 Revisjonskriteriet

Utledningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for kvalitetssikring og usikkerhet/risiko:

- Årsbudsjettet bør ta høyde for usikkerhet og risiko.

2.3.2 Data

Håndtering av usikkerhet

Økonomiavdelinga opplyser at kommunen baserer usikre anslag på tidligere erfaringstall, for eksempel ved beregning av kostnader knyttet til ressurskrevende brukere, der fjorårets tall og endringer i brukerbehov legges til grunn. Usikkerhetene i disse anslagene omtales i budsjettdokumentet. Kommunalsjefene påpeker at usikkerheten i budsjettanslagene skyldes en økning i behov samtidig som budsjettene strammes. Det er imidlertid et spørsmål om kommunen har økonomisk handlingsrom til å håndtere uforutsette hendelser.

Økonomiavdelingas ansatte påpeker at årsbudsjettet for 2025 ikke inneholder noen pott for uforutsette hendelser. Likevel vurderes det som mer realistisk enn budsjettet for 2024, ettersom det i større grad reflekterer endringene i regnskapet for 2023. Administrasjonen har tydelig kommunisert til det politiske nivået at det foreslåtte budsjettet for 2025 ikke har rom for uventede kostnader innenfor den gitte rammen.

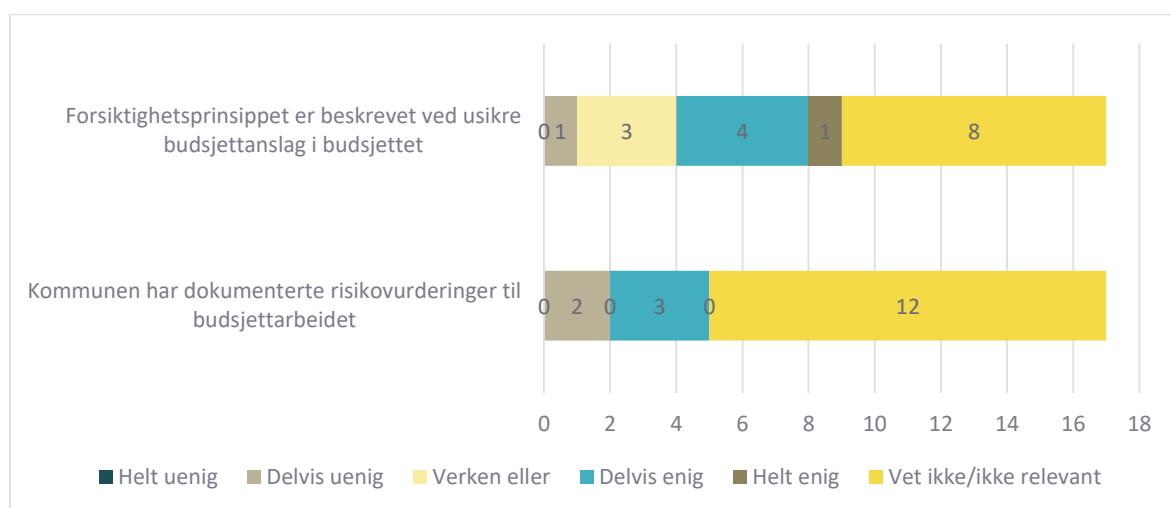
Håndtering av risiko

En risikoanalyse for avdelingen for økonomi og lønn, datert 1. oktober 2024, beskriver blant annet risikofaktorer knyttet til budsjettering. Den påpeker risiko ved at budsjettet ikke vedtas innen fristen, med mulige konsekvenser som innmelding i ROBEK og omdømmerisiko. Sannsynlighet og konsekvens er vurdert, og ett av de beskrevne tiltakene er at «arbeidsprosessen er tydelig beskrevet i økonomireglementet».

Tilbakemeldinger fra kommunalsjefer viser imidlertid at det ikke er gjennomført risikovurderinger i budsjettprosessen som spesifikt vurderer hvor det er størst risiko for manglende måloppnåelse, samt sannsynlighet og konsekvenser av disse. Imidlertid sies det at kommunalsjefene kjenner til risikoer for brudd på måloppnåelse i eget budsjett uten at dette er dokumentert.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av forsiktighetsprinsippet og risikovurderinger knyttet til budsjettarbeidet. Figuren under viser at svarene er varierte det gjelder forsiktighetsprinsippet og risikovurderinger i budsjettarbeidet, og en stor andel har svart «vet ikke» eller «ikke relevant».

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 3. Enhetsledernes vurdering av kvalitetssikring, forsiktighetsprinsippet og risikovurderinger i budsjettarbeidet

Politikerne ble også spurt om usikre anslag er beskrevet i årsbudsjettet. Fem var delvis uenige, én svarte «verken eller», og to var delvis enige i dette.

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av realismen i detaljbudsjettet de selv utarbeider. De 17 enhetslederne svarte på følgende måte: Ti enhetsledere er helt eller delvis enige i at detaljbudsjettet er realistisk for deres ansvarsområde, mens seks er helt eller delvis uenige. Én har svart «verken eller». Når det gjelder årsbudsjettet, var sju politikere helt eller delvis enige i at det er realistisk, mens to var helt eller delvis uenige.

2.3.3 Revisors vurderinger

Etter revisors vurdering har realismen i årsbudsjettet mangler, da usikkerhet ikke budsjetteres.

Årsbudsjettet tar ikke høyde for uforutsette hendelser eller usikkerhet knyttet til inntekter og utgifter. Revisor mener det kan stilles spørsmål med realismen i årsbudsjettet, da det ikke i tilstrekkelig grad blir tatt høyde for usikkerhet.

Det finnes informasjon om at økonomiavdelinga har gjennomført risikovurderinger av budsjettprosessen. Slike vurderinger ser imidlertid ut til å mangle dokumentert på kommunalsjef- og enhetsledernivå. Revisor savner en systematisk tilnærming til risikovurderinger i budsjettprosessen på alle budsjettnivåer, der særlig områder med høy risiko for manglende måloppnåelse, samt sannsynlighet og konsekvenser av dette, blir vurdert.

2.4 Langsiktige utfordringer

2.4.1 Revisjonskriterier

Utledningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterie er utledet for langsiktige utfordringer:

- Budsjettarbeidet skal vise hvordan langsiktige utfordringer, for eksempel demografisk utvikling, følges opp.

2.4.2 Data

Intervju og dokumentgjennomgang viser at budsjettprosessen startet i mai 2024 med strategikonferansen, hvor politikerne fikk presentert kommunens utfordringsnotat for perioden 2025–2028. Notatet var rettet mot økonomisk bærekraft og handlingsrom for 2024–2028, inkludert regnskap for 2023 og driftsbudsjett for 2025–2028. Befolkningstall presenteres i budsjettpresentasjoner og utfordringsnotatet, hvor kommunen benytter SSBs befolkningsprognoser som grunnlag.

Utfordringsnotatet fremhevet behovet for bærekraftige tjenester innen oppvekst, helse og mestring, gitt endrede økonomiske og demografiske rammer. Behovet for digitalisering og nærværarbeid ble også trukket frem som sentrale faktorer. Dokumentet avsluttet med en presentasjon av videre retningsvalg for økonomisk bærekraft i kommunen.

Kommunalsjefene opplyser at de presenterer utfordringsbildet for sine ansvarsområder i strategikonferansen. Enhetslederne deltar ikke i strategikonferansen. Kommunalsjefene deltar

også i utformingen av utfordringsnotatet. Kommunalsjefene for oppvekst og for helse og mestring sier at demografiske utfordringer påvirker deres budsjettområder, mens kommunalsjef for organisasjon, samfunn og kultur sier at demografiske utfordringer i mindre grad påvirker deres budsjettområder.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av demografiske behov knyttet til budsjettarbeidet: Ni enhetsledere er helt eller delvis enige i at budsjettet er utarbeidet med grunnlag i demografiske behov, mens fire er helt eller delvis uenige. Tre har svart «vet ikke/ikke relevant». Andre utfordringer som kommer frem i intervju som langsiktige utfordringer:

- Vedlikeholdsetterslep: Kommunen har et etterslep på vedlikehold i bygninger, noe som videreføres inn i kommende perioder. En kommunalsjef understreker behovet for å sette strategiske føringer og definere nivået for vedlikehold ut fra den stramme økonomiske situasjonen i kommunen.
- Pensjon og premieavvik: Premieavviket føres i henhold til regnskapsforskriften⁸ og kan påvirke kommunens likviditet. Premieavviket er betalt av kommunen, ført som kundefordringer med en forutsetning om fremtidig finansiering fra staten de neste sju årene. Økonomisjefen opplyser at premieavviket er regnskapsført med ca. 60 millioner kroner ved utgangen av 2024.
- Lånefinansiering av investeringer: Kommunens investeringer er i dag lånefinansiert med en andel på 95–100 %, og det er i liten grad egenfinansiering.
- Salg av aksjer: Aksjer i Trønderenergi Vekst Holding AS er delvis solgt, og midlene er brukt til nedbetaling av kommunens gjeld i 2024.

2.4.3 Revisors vurderinger

Det er strukturerte prosesser i budsjettarbeidet som viser hvordan relevante langsiktige utfordringer eks. demografisk utvikling følges opp.

Kommunen har en strukturert prosess fra når strategikonferansen for politikerne starter til årsbudsjettet behandles. I prosessen presenteres og diskuteres langsiktige budsjettutfordringer, særlig med fokus på økonomisk bærekraft og demografiske endringer.

⁸ I henhold til god kommunal regnskapsskikk

Data viser at kommunen også kan/bør rette mer oppmerksomhet mot vedlikeholdsetterslep, premieavvik og egenfinansiering av investeringer i budsjettdokumentet. Disse faktorene er viktige for de langsiktige utfordringene dersom den økonomiske situasjonen fortsetter å være stramme i årene fremover.

3 BUDSJETTOPPFØLGING

I dette kapittelet undersøker vi problemstilling 2 som omhandler følgende:

- **Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?**

For å besvare problemstillingen undersøker vi om det finnes styrende dokumenter, kontrolltiltak/budsjettoppfølgning, risikovurderinger og kvalitetssikring, samt om tiltak for å endre budsjettet administrativt og politisk igangsettes tidlig nok.

I denne revisjonen legges følgende til grunn for budsjettoppfølgning, basert på utledede kriterier i vedlegg 1: Budsjettoppfølgning omfatter prosesser for å overvåke, kontrollere og evaluere hvordan budsjettet gjennomføres i praksis. Dette innebærer å sammenligne faktisk forbruk og inntekter med budsjettet, samt å iverksette nødvendige tiltak i tide for å korrigere avvik. Effektiv budsjettoppfølgning er avgjørende for å sikre at kommunens ressurser brukes i tråd med vedtatte mål og prioriteringer.

3.1 Styrende dokumenter

3.1.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterie er utledet for styrende dokumenter:

- Roller og ansvar for budsjettoppfølgning skal være definert og formalisert.

3.1.2 Data

Rutiner

Kommunens budsjettoppfølgning styres av flere dokumenter:

- Økonomireglement, sist vedtatt i februar 2014 (sak 8), som gir retningslinjer for budsjettering og budsjettoppfølgning, inkludert et årshjul med fastsatte frister.
- Administrativt årshjul for 2024 og 2025, vedtatt av strategisk ledergruppe med reviderte frister.
- Administrative rutiner for: Økonomirapportering, Varsling av kostnadskrevende tiltak og Håndbok for rapportering 2025

- Kommunens delegeringsreglement regulerer administrativ og politisk myndighet. Enhetsledernes sitt budsjettoppfølgingsansvar og kommunalsjef for organisasjon sitt ansvar er ikke dokumentert i KF delegering. Kommunalsjefene opplyser at delegeringsreglementet skal oppdateres.

Retningslinjer for rapportering

Håndbok for rapportering 2025 er utarbeidet av økonomiavdelinga og er datert 1. februar 2025. Den viser til at man nå går over fra økonomirapporter til tertialrapporter. Dette er begrunnet i at rapporteringen vil omfatte andre områder enn kun økonomi. Månedsrappporter i Framsikt vil ha fokus på økonomisk status, og er i hovedsak til intern administrativ bruk. De to tertialrapportene som skal utarbeides per april og august, skal rapportere på status driftsbudsjett, status investeringsprosjekter, status oppfølging av politiske vedtak og status sykefravær og årsverk legges frem for formannskap og kommunestyret. Håndboken beskriver videre at:

- Enhetsleder sin økonomirapport hver måned skal omfatte status ved utgangen av måneden, prognose for hele året, kommentarer på vesentlige budsjettavvik og forslag til tiltak for å komme i balanse og effekten av disse.
- Tertialrapportene til politisk behandling skal omfatte vedtaksoppfølging, sykefravær, årsverksutvikling innen tjenesteområdene i tillegg til økonomisk status. Enhetsledere rapporterer for sine enheter og kommunalsjefene har ansvar for å lage en oppsummering for sitt tjenesteområde.

Kommunen benytter systemet Framsikt som rapporteringsverktøy og fortsetter opplæring i bruk av systemet til de med økonomiansvar. Revisor har fått demonstrert rapporteringsprosessen for ansvarsområdene. Økonomisjef sier at tallene i systemet oppdateres seks ganger i døgnet for å sikre jevnlig oppdaterte data.

Ifølge økonomireglementet fra 2014 kan enhetene beholde deler av et overskudd eller dekke et underskudd ved årets slutt. Imidlertid får enhetene nå ikke beholde eventuelle overskudd på grunn av kommunens økonomiske situasjon med underskudd over flere år. Det er et mål å innføre denne praksisen igjen, ifølge kommunedirektør.

Kommunalsjefene opplever at ansvaret for budsjettoppfølgning er tydelig beskrevet innenfor deres ansvarsområder, og de er kjent med sitt ansvar.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ble enhetslederne bedt om å vurdere om kommunen har oppdaterte rutiner for budsjettoppfølging, og om disse følges. 15 enhetsledere var enige i at rutinene er oppdaterte, og de fleste var helt eller delvis enige i at de følges. Alle enhetsledere oppga at de var klar over sitt ansvar for budsjettoppfølgingen.

Politikerne ble spurt om kommunen har dokumenterte rutiner for økonomirapportering. Alle politikere var helt eller delvis enige i dette. Videre var sju helt eller delvis enige i at økonomirapporteringen skjer jevnlig til politisk nivå, mens to var delvis uenige.

3.1.3 Revisors vurdering

Roller og ansvar for budsjettoppfølgingen er definert og beskrevet i interne retningslinjer, men økonomireglementet og delegeringsreglementet bør oppdateres i forhold til disse.

Kommunen har etablert roller og ansvar for budsjettoppfølging, og både administrativt og politisk nivå har en viss kjennskap til sine roller og ansvar. Likevel er det mangler i både økonomireglement og delegeringsreglement for å formalisere budsjettoppfølgingsarbeidet i kommunen, ut fra dagens praksis og retningslinjer.

Videre kan tidligere økt politisk involvering i budsjettoppfølgingen utover dagens tertialrapportering styrke oppfølgingsarbeidet ytterligere, noe som også bekreftes som et av flere tiltak av forskningsrapporten fra Telemarksforskning. Kommunen er i en omstillingsprosess og viktigheten av å se om tiltak har forventet effekt vil i så måte være viktig å følge nærmere opp hyppigere og tidlig nok. Her kan eksempelvis formannskapet ha en tydeligere rolle som kommunens økonomiutvalg, noe det ikke er egne føringer på i dag.

3.2 Kontrolltiltak og budsjettendringer

3.2.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for kontrolltiltak:

- Ledelsen skal gjennomføre nødvendige kontrolltiltak for å forebygge og avdekke budsjettavvik tidlig nok.
- Kommunedirektøren skal foreslå nødvendige budsjettendringer for å oppfylle kravene til realisme og balanse. Kommunestyret skal vedta endringer på samme nivå som budsjettet er fastsatt.

- Dersom enhetenes budsjettammer skal disponeres annerledes enn forutsatt, bør detaljbudsjettet justeres gjennom en administrativ beslutning.

3.2.2 Data

Rapportering

Ansatte på økonomiavdelinga opplyser at rapporteringen fra enhetslederne varierer i innhold og kvalitet. Økonomiavdelinga ber enhetslederne skrive kort og konkret, men ser at prognoser for året tolkes ulikt. Økonomirådgiver kvalitetssikrer prognosene, men det er utfordringer knyttet til periodisering. Når det gjelder prognoser, er periodiseringsfeil en gjentakende utfordring, ifølge kommunalsjefer er dette opp med økonomiavdelinga for å sikre mer presise periodiseringer. Det er økt bevissthet om periodisering, noe som kan skyldes trangere økonomiske rammer. I svar fra spørreundersøkelsen blant enhetslederne trekkes det frem at periodiseringsfeil for eiendomsdrift bør følges opp, og at variabel lønn skaper utfordringer i budsjettoppfølgningen.

Kommunalsjefene understreker at økonomirapporteringen omfatter mer enn økonomi. På møter med enhetslederne diskuteres også organisatoriske utfordringer og endringer. De mener rapporteringen er forbedret fra 2024 til 2025, særlig gjennom tertialrapporteringen, som nå skal gi en bedre beskrivelse av kommunens utfordringer innen blant annet økonomi. De som er intervjuet, sier at Framsikt som styringsverktøy er tilstrekkelig og hensiktsmessig for økonomirapporteringsarbeidet.

Kommunedirektøren orienterer fast i hvert formannskapsmøte ved uforutsette hendelser eller ved ny informasjon som kommer frem. Det avholdes 6 til 8 møter årlig i formannskapet. Ifølge kommunedirektøren begrenser dette muligheten for tett og hyppig oppfølging.

Tabellene 1 og 2 viser at kommunen de to siste årene har rapportert to økonomirapporter i budsjettåret, samt årsregnskap for 2023 og 2024. For 2023 ble det rapportert et merforbruk i rapport nr. 1 på 11,8 millioner kroner som ved rapport nr. 2 økte til 21,1 millioner kroner, driftsresultatet endte med et merforbruk på 24,2 millioner kroner i årsregnskapet 2023. Økonomirapport nr. 2 ble behandlet 12. desember 2023. For 2024 viser rapport nr. 1 et merforbruk på 53,2 millioner kroner som økte i rapport nr. 2 til 59,5 millioner kroner. Det foreløpige driftsresultatet for 2024 før revidert regnskap viser et merforbruk på 53 millioner kroner.

Tabell 1. Økonomirapport og årsregnskap 2023

Dato, kommunestyrets sak	Dokument	Resultat
20.6.23, sak 31	Økonomirapport nr. 1	Prognose merforbruk 11,8 millioner kroner for 2023
12.12.2023, sak 66	Økonomirapport nr. 2	Prognose merforbruk 21,1 millioner kroner for 2023
14.5.2024, sak	Årsregnskap 2023	Negativt driftsresultat 24,2 millioner kroner.

Kilde: Skaun kommune

Tabell 2. Økonomirapport og foreløpig årsregnskap 2024

Dato, kommunestyrets sak	Dokument	Resultat
18.6.2024, sak 45	Økonomirapport nr. 1	Prognose merforbruk 53,2 millioner kroner for 2024
29.10.2024, sak 71	Økonomirapport nr. 2	Prognose merforbruk 59,5 millioner kroner for 2024
17.12.2024, sak 83	Saldering av drifts- og investeringsbudsjett for 2024 (ØR3) – fullmakter til kommunedirektøren i forbindelse med regnskapsavslutninga.	Prognose uendret.
Internt notat fra kommunedirektør 20.2.25	Foreløpig regnskap 2024*	Foreløpig negativt driftsresultat 53 millioner kroner.

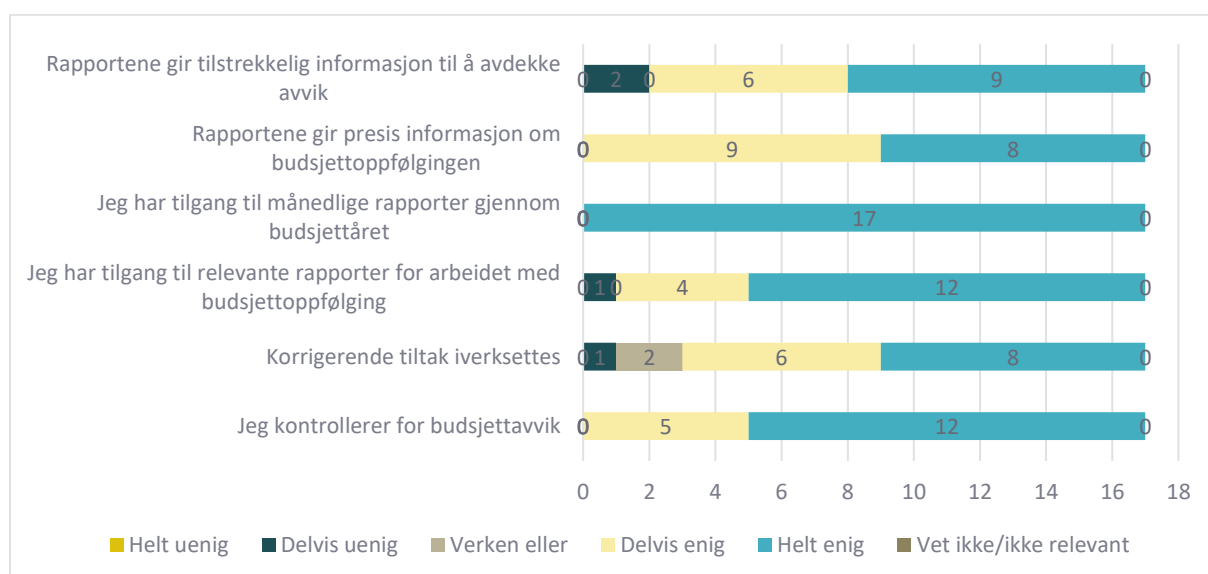
Kilde: Skaun kommune

*Oversendt årsregnskap til revisor, februar 2025, ikke revidert.

Kommunedirektøren viser i sitt høringssvar til at omstillings- og innsparingstiltak er ikke noe nytt som har blitt aktualisert de siste årene. Omstillingsprosessen ble beskrevet og startet i forbindelse med budsjettet for 2018, og status er rapportert i økonomirapportene. Økonomisk er resultatet i årene fram til 2023 «reddet» av lave renter og gode skatteinntekter. Dette har i stor grad «kamouflert» behovet for å redusere driftsnivået.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av om kommunens økonomirapporter gir tilstrekkelig med informasjon for å avdekke avvik og jevnlig. Figuren under viser at flertallet av respondentene opplever at rapportene gir tilstrekkelig informasjon til å avdekke avvik, 15 av 17 er helt eller delvis enig. Videre at enhetslederne gir presis informasjon om budsjettoppfølgingen hvor alle er helt eller delvis enig. Alle respondenter bekrefter tilgang til månedlige rapporter gjennom budsjettåret, og 16 av 17 oppgir at de har tilgang til relevante rapporter for budsjettoppfølgingen. Når det gjelder iverksetting av korrigerende tiltak, er 10 av 17 helt eller delvis enig, mens tre er delvis eller helt uenig. Samtlige enhetsledere oppgir at de kontrollerer for budsjettavvik.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 4. Enhetsledernes vurdering av informasjon i økonomirapportene

I spørreundersøkelsen ble politikerne bedt om å vurdere om økonomirapportene viste avvik fra vedtatt budsjett. Åtte politikere var helt eller delvis enige i dette, mens én var delvis uenig.

Videre ble de spurt om økonomirapportene viser realistiske avvik fra budsjettet. Fem politikere var helt eller delvis enige, to var delvis uenige, og to svarte «verken eller». Politikerne ga følgende tilbakemeldinger i fritekst:

- Det har vært mange uforutsette hendelser i forrige periode, noe som gjør at de opplever å komme for sent inn i budsjettoppfølgingen.

- Det skisseres i liten grad alternative forslag og løsninger (alternative kostnader). Underliggende tall kan være usikre eller endre seg underveis, noe som kan føre til at beslutninger tas på feil grunnlag.

Endringstiltak

I sak 5/2024 Innsparingstiltak den 06.02.2024 vises det blant annet til følgende saksopplysninger.

- Kommunedirektøren orienterte både formannskap og kommunestyre den 16. oktober i 2023 om foreløpig status på regnskap 2023 og budsjettarbeidet for 2024. Prognosen for økonomirapport 2 (ØR 2) viste en prognose (verste scenario) på et merforbruk i størrelsesorden 15 millioner kroner i driftsregnskapet.
- I samme møte varslet kommunedirektøren en underdekning i budsjettet for 2024 på rundt 26 millioner kroner. Når kommunedirektøren la fram sitt budsjettforslag til formannskapet 7. november hadde underdekningen økt til 28 millioner kroner.
- Kommunestyret vedtok i sitt møte den 12. desember 2023 (sak 73/23) budsjettet for 2024 og økonomiplanen for perioden 2025-2027. Som en del av budsjettvedtaket ble det lagt inn et totalt innsparingskrav på i overkant av 28 millioner kroner.
- Som en del av budsjettvedtaket ble kommunedirektøren bedt om å komme tilbake til formannskapet og kommunestyret med en egen sak som viser de konkrete innsparingstiltakene og hvilke konsekvenser disse vil få for kommunens tjenesteproduksjon.

I kommunestyrets sak 5/24, 6. februar 2024, Budsjett 2024 – innsparingstiltak, la kommunedirektøren fram innsparingsforslag på 30,7 millioner kroner, som er 2,6 millioner kroner høyere enn budsjettvedtaket på 28 millioner kroner. Hensikten med dette var å øke handlingsrommet og forbedre netto driftsresultat sammenlignet med budsjettvedtaket. Forslaget inneholdt 58 tiltak knyttet til organisasjons- og strukturtiltak i kommunen. Kommunestyret vedtok 51 av tiltakene, men besluttet at strukturtiltakene ikke skulle gjennomføres.

Ansatte fra økonomiavdelinga opplyser at tertialrapportene legges frem for politisk nivå, og at det er kommunalsjefene som må svare for sine respektive områder. Kommunen har tatt i bruk en modul i Framsikt der politikerne kan legge inn spørsmål, også direkte i møter, og administrasjonen vil legge inn svar fra 2025.

Prosjektet «Ny hverdag»

Kommunalsjefene opplyser at de arbeider med prosjektet "Ny hverdag", som har mål om en planlagt nedbemanning innenfor sine ansvarsområder. Det skal rapporteres på nedbemanningen til politisk nivå i 2025, og formannskapet vil få fortløpende orienteringer i hvert møte.

Administrative budsjettendringer

Kommunalsjefene sier at de ikke fått interne føringer på hvordan man dokumenterer budsjettendringer innenfor eget ansvarsområde. De flytter budsjettmidler mellom enheter etter behov og har interne gjennomganger i samråd med enhetslederne som berøres. Økonomisjef sier at kommunalsjefene har fullmakt til å gjøre budsjettendringer mellom enhetene innenfor sitt tjenesteområde. Dette er ikke gjort i stor grad i 2024, med unntak for Oppvekst, da det har vært lite midler å flytte. Praksis er at kommunalsjefene gir melding til økonomiavdelinga når det skal flyttes penger mellom enhetene innenfor områdene. Behovet for å flytte midler blir vurdert av kommunalsjefene i forbindelse med månedsrapportene i Framsikt. Den tekniske budsjettjusteringen er det økonomiavdelinga som legger inn. Rammene til de berørte enhetene blir endret og dette vises i Framsikt/Visma med en gang budsjettjusteringen er oppdatert. Ved store endringer vil dette også bli kommentert i økonomirapportene som går til politisk behandling.

3.2.3 Revisors vurderinger

Ledelsen gjennomfører kontrolltiltak for å forebygge og avdekke budsjettavvik, disse kunne med fordel vært etablert tidligere i budsjettåret for å avdekke avvik og legge til rette for å igangsette tiltak.

Revisjonen vurderer at kravene til kontrolltiltak blir tilfredsstillende ivaretatt gjennom to årlige rapporteringer, i samsvar med kommunelovens § 14-5, tredje ledd. Administrasjonens månedlige overvåking av budsjettutviklingen, sammen med orienteringer i formannskapet, spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Basert på gjennomgangen av 2023- og 2024-rapporteringen stiller vi spørsmål om rapportene gir kommunestyret god nok informasjon og tidlig nok informasjon til politisk behandling til å gjøre tiltak. Revisor ser at rapporteringen for 2025 legges opp til å bli endret, med mer omfattende kommentarer og informasjon, noe som kan bidra til mer informative rapporter og et bedre beslutningsgrunnlag. Hyppigere møter i formannskapet savnes, særlig i første halvdel av budsjettåret, hvor kommunedirektøren kan orientere om budsjettoppfølgingen og behovet for tiltak på en mer systematisk måte.

Kommunedirektøren har foreslått nødvendige budsjettendringer i 2024 for å oppfylle kravet til realisme og balanse på samme nivå som kommunestyret har vedtatt budsjettet. Det kan stilles spørsmål om man burde igangsatt budsjettendringer med tiltak i 2023.

Kommunedirektøren foreslo innsparingstiltak for budsjettet for 2024 på grunn av manglende budsjettbalanse i årsbudsjettet. Dette var basert på økonomirapporter for 2023, som viste et økende behov for slike tiltak. Det kan bemerkes at innsparingstiltakene kunne ha vært igangsatt tidligere i 2023. Økonomirapport nr. 2 for 2023 ble behandlet i kommunestyret i desember, noe revisor anser som for sent.

2023 var et valgår med nytt kommunestyre, og revisor vurderer at økonomirapporten burde vært utarbeidet og behandlet før det nye kommunestyret ble konstituert. Samtidig ser revisor at administrasjonen hadde behov for å få oversikt over den økonomiske situasjonen høsten 2023 i forbindelse med budsjettprosessen 2024. Etter revisjonens vurdering var det god konsistens mellom ressursbeskrivelsene i økonomirapportene for 2024 og behovet for innsparingstiltak.

Videre vurderer revisor at tiltak knyttet til strukturelle endringer krever tidlig politisk deltakelse og involvering for å skape forståelse og aksept for nødvendige prosesser. Dette taler for å involvere formannskapet, som økonomiutvalg, så tidlig som mulig i første halvdel av året, noe som har manglet i budsjettoppfølgingen.

Administrative budsjettjusteringer innenfor eget ansvarsområde justeres gjennom administrative beslutninger.

Revisor vurderer at kommunalsjefene justerer budsjettet etter behov mellom enheter, innenfor sitt ansvarsområde og i tråd med prinsippet om rammebudsjettering. Det er revisors inntrykk at økonomiavdelinga er tett på disse prosessene og gjør endringer mellom enheter i økonomisystemet, noe som gir felles oversikt og dokumentasjon av disse. Retningslinjer for administrative budsjettjusteringer mangler, ut fra revisors oversikt.

3.3 Risikovurderinger og kvalitetssikring

3.3.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for risikovurderinger og kvalitetssikring:

- Internkontroll for å sikre at budsjettet overholdes bør være basert på risikovurderinger.
- Kommunen skal ha et system som sikrer tilfredsstillende kvalitet på økonomirapporteringen til kommunestyret gjennom året.

3.3.2 Data

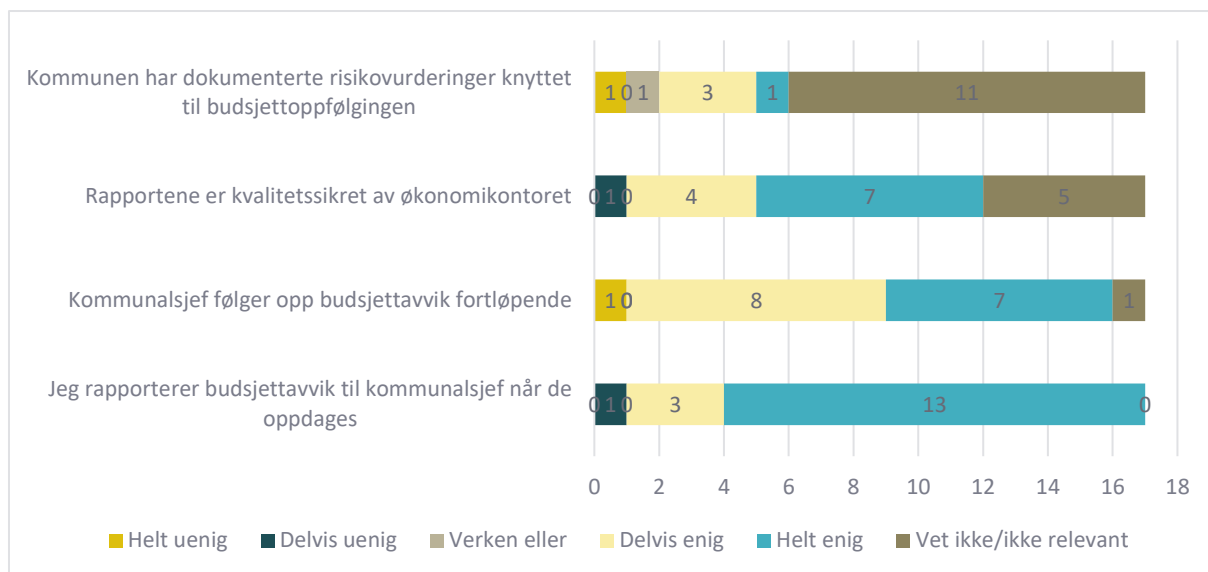
Ansatte på økonomiavdelinga opplyser at risikovurderinger er en del av de vurderingene som gjøres, men at dette ikke eksplisitt kalles risiko og det er ikke nedfelt skriftlig som en egen rutine.

Det er utarbeidet en risikoanalyse for avdelingen for økonomi og lønn, datert 1. oktober 2024. Et av temaene er økonomirapportering, hvor identifiserte risikofaktorer inkluderer mangelfull styring, at budsjettavvik ikke blir fulgt opp tidlig nok, og at rapportering til kommunestyret ikke skjer innen frister. Risikoanalysen omtaler også behovet for rolleavklaring mellom enhetsledere og kommunalsjefer i økonomiarbeidet.

Kommunalsjefene opplyser at de ikke har utarbeidet egne risikovurderinger, men at de har god oversikt over kritiske punkter i budsjettet ved rapportering. Ved behov eller ved spørsmål gjennomfører kommunalsjefene sammen med enhetslederne ekstra analyser og kvalitetssikringer, hvor økonomiavdelinga er tett på kvalitetssikringen av tallene i økonomirapportene.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi om enhetsledernes vurdering av risikovurderinger, kvalitetssikring og oppfølging av budsjettavvik. Figuren under viser at det er varierende oppfatninger om dokumenterte risikovurderinger, hvor fire respondenter er helt eller delvis enig, mens 11 har svart "vet ikke/ikke relevant". Når det gjelder kvalitetssikring av rapporter fra økonomiavdelinga, er 11 av 17 helt eller delvis enig, mens fem har svart "vet ikke/ikke relevant". Om kommunalsjefene følger opp budsjettavvik vurderes ulikt av enhetslederne, med 10 respondenter helt eller delvis uenig, mens åtte er helt eller delvis enig. 16 av 17 er helt eller delvis enig i at de rapporterer budsjettavvik til kommunalsjef når de oppdages.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 5. Enhetsledernes vurdering av sentrale momenter i budsjettoppfølgingen

3.3.3 Revisors vurdering

Risikovurderinger er i mindre grad systematisert og nedtegnet for budsjettoppfølgingen blant de med budsjettansvar.

Det er på kommunalsjef- og enhetsledernivå dokumenterte risikovurderinger mangler. Internkontrollen for budsjettstyringen bør fokusere mest på de områdene der risikoen er størst. Det er likevel revisors inntrykk at flere med budsjettansvar på de ulike nivåer har bevissthet om hvor risikoen for budsjettavvik er størst, noe som medfører at de følger med på områder med høy risiko selv om dette ikke er formalisert.

Kommunen har et system for å kvalitetssikre økonomirapporteringen som legger til rette for tilfredsstillende kvalitet i dag.

Revisor vurderer at økonomiavdelinga spiller en aktiv rolle i kvalitetssikringen av økonomirapportene. I tillegg bidrar kommunalsjefene sammen med enhetslederne til kvalitetssikringen av økonomirapporteringen. Spørreundersøkelsen indikerer imidlertid at flere enhetsledere fortsatt har behov for mer kommunikasjon og oppfølging knyttet til sine ansvarsområder innen økonomirapportering.

4 POLITISK STYRING OG KONTROLL

I dette kapittelet undersøker vi problemstilling 3 som omhandler følgende:

- **Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?**

For å besvare problemstillingen undersøker vi om kommunestyret involveres i utarbeidelsen av styrende dokumenter for økonomiarbeidet, om informasjonen om forutsetningene i budsjettokumentene er informativt, samt om balansekravet ivaretas.

I forvaltningsrevisjonen legges følgende til grunn for politisk styring og kontroll, basert på utledede kriterier i vedlegg 1: Politisk styring og kontroll handler om hvordan kommunen kommuniserer, samarbeider og benytter ulike systemer og metoder for å sikre god styring av økonomien. Dialogen om økonomistyring handler om å fremme samarbeid om økonomisk planlegging, oppfølging og rapportering for å sikre at politiske prioriteringer forstås og gjennomføres i tråd med budsjettene.

4.1 Styrende dokumenter og finansielle måltall

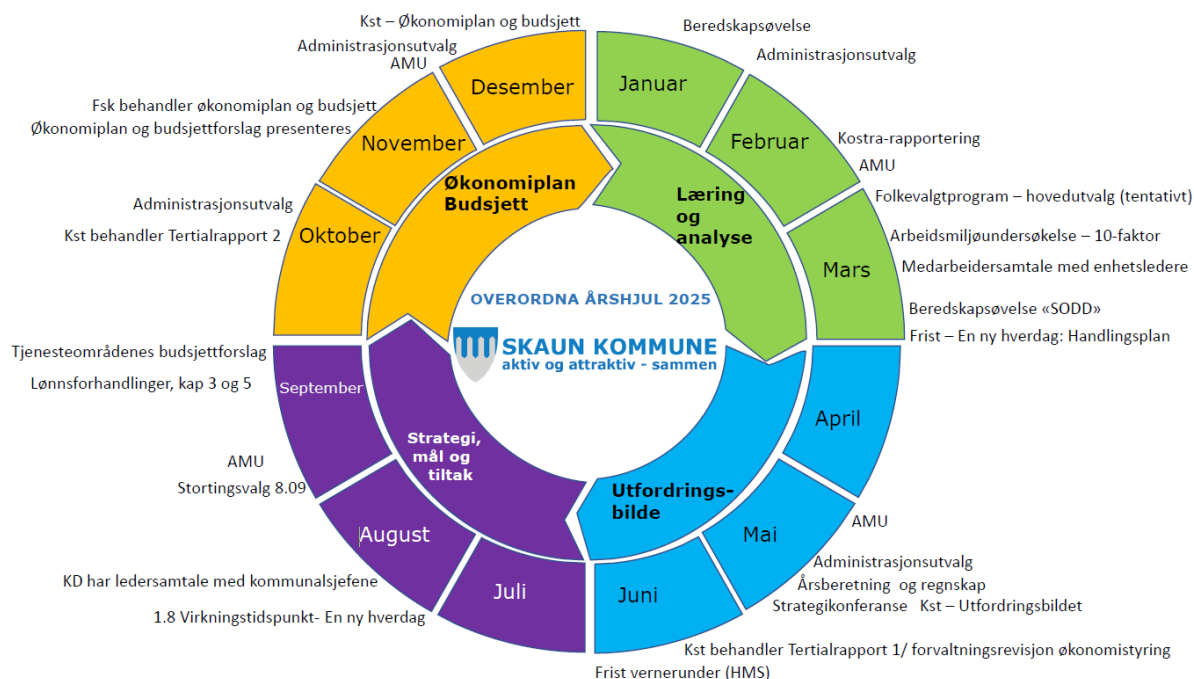
4.1.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterie er utledet for styrende dokumenter:

- Kommunestyret skal vedta finansielle måltall og et økonomireglement med tilstrekkelige rutiner for økonomiarbeidet.
 - Dette omfatter et årshjul med involvering i budsjettarbeidet fra politisk nivå.

4.1.2 Data

Ansatte på økonomikontoret opplyser at det er en uttalt målsetting om revidering av det gjeldende økonomireglementet i 2025. Årshjul med sentrale datoer for økonomiarbeidet er administrativt forankret og revideres årlig, og det er gitt en orientering om disse fra kommunedirektøren til formannskapet og kommunestyret. Følgende figur beskriver årshjul i kommunen for 2025 på neste side:

Kilde: Skaun kommune

Figur 6. Kommunens årshjul 2025

Det nye kommunestyret gjennomfører folkevalgtopplæring fra KS. I tillegg gis det presentasjoner til kommunestyret i forbindelse med behandling av saker og ved bestillinger fra politisk nivå. Økonomisjefen har tidligere orientert formannskapet om inntektssystemet, men utover dette finnes det ingen egen opplæring i økonomiarbeidet.

Telemarksforskning har utarbeidet en rapport om tiltak for bedre folkevalgt styring av kommunale budsjettprosesser⁹. De oppsummerer med at bedre politisk styring forutsetter blant annet å sette av tilstrekkelig tid til budsjettprosessen og tidlig involvering av politikerne. Videre understrekes behovet for økt opplæring av politikere.

Politikerne ga følgende kommentarer til kommunens budsjettarbeid i spørreundersøkelsen:

- Det er for lav inkludering i forkant av budsjettprosessen, noe som gjør det vanskelig å fatte gode vedtak.
- Administrasjonen styrer budsjettarbeidet i stor grad, og det er begrenset rom for politiske prioriteringer og reell medvirkning.

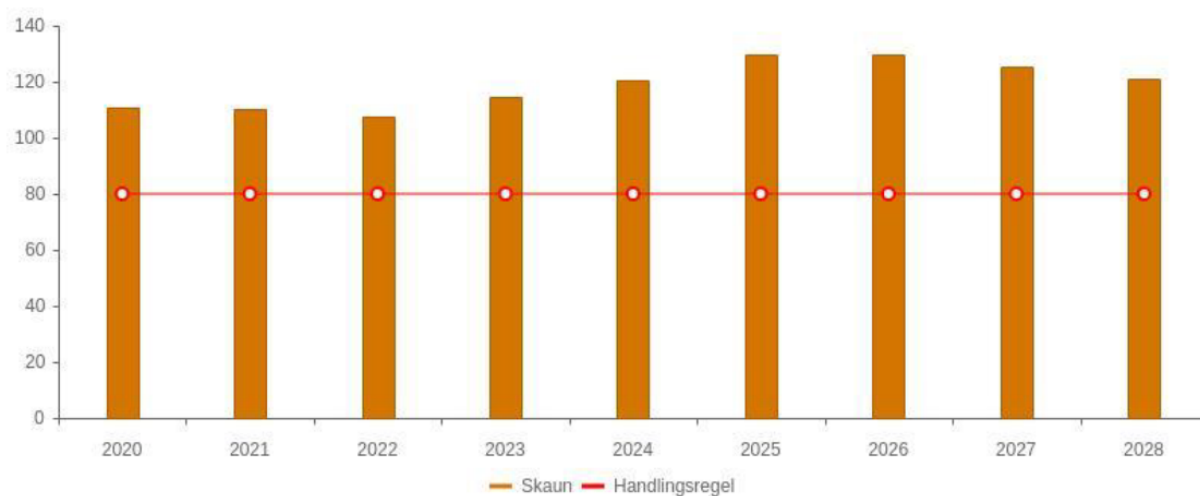
⁹ Brandtzæg, Magnussen, og Myhrer, «Folkevalgt styring av kommunale budsjettprosesser».

Finansielle måltall

I oppstartsmøtet ble det informert om at de vedtatte finansielle handlingsreglene legges fram, men ikke brukt aktivt som styringsverktøy. Administrativt vurderes det å revidere handlingsreglene for å gjøre dem mer realistiske. Avviket mellom kommunens reelle tall og de finansielle måltallene synliggjør de økonomiske utfordringene. Måltallene definerer hva som anses som en bærekraftig økonomi, og avviket understreker utfordringene kommunen står overfor.

Tabellen under viser kommunens lånegjeld i prosent av driftsinntekter og kommunens vedtatte handlingsregel i årsbudsjettdokumentet:

Tabell 3. Skaun kommunes lånegjeld i prosent av driftsinntekter

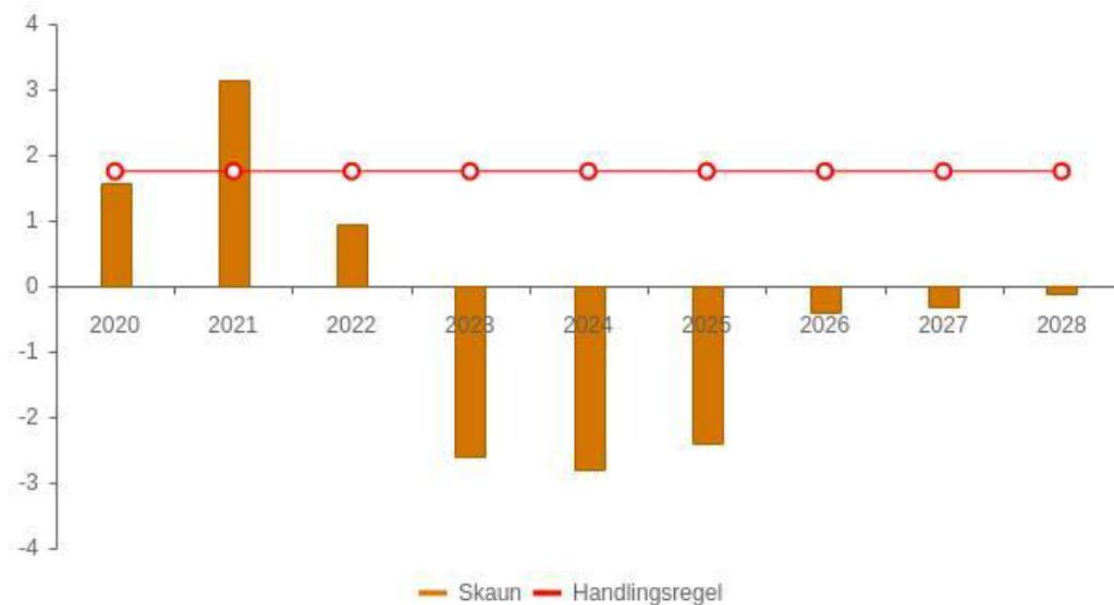
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Skaun	111,0 %	110,2 %	107,7 %	114,4 %	120,4 %	129,5 %	129,9 %	125,2 %	121,0 %
Handlingsregel	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %

Kilde: Skaun kommunes årsbudsjettdokument

Følgende omtale av kommunens lånegjeld er gitt i årsbudsjettdokumentet for 2025: «Grafen over tar utgangspunkt i den totale lånegjelda til kommunen (investeringslån, lån til selvkostområder, kompensasjonslån og startlån). kommunen har da en lånegrad på 120 prosent i 2024, det vil si at vi har en lånegjeld som er langt høyere enn de totale driftsinntektene» og handlingsregelen.

Følgende tabell er vist for kommunens driftsresultat i prosent av driftsinntekter og kommunens handlingsregel i årsbudsjettdokumentet 2025 på neste side:

Tabell 4. Skaun kommunes driftsresultat i prosent av driftsinntekter

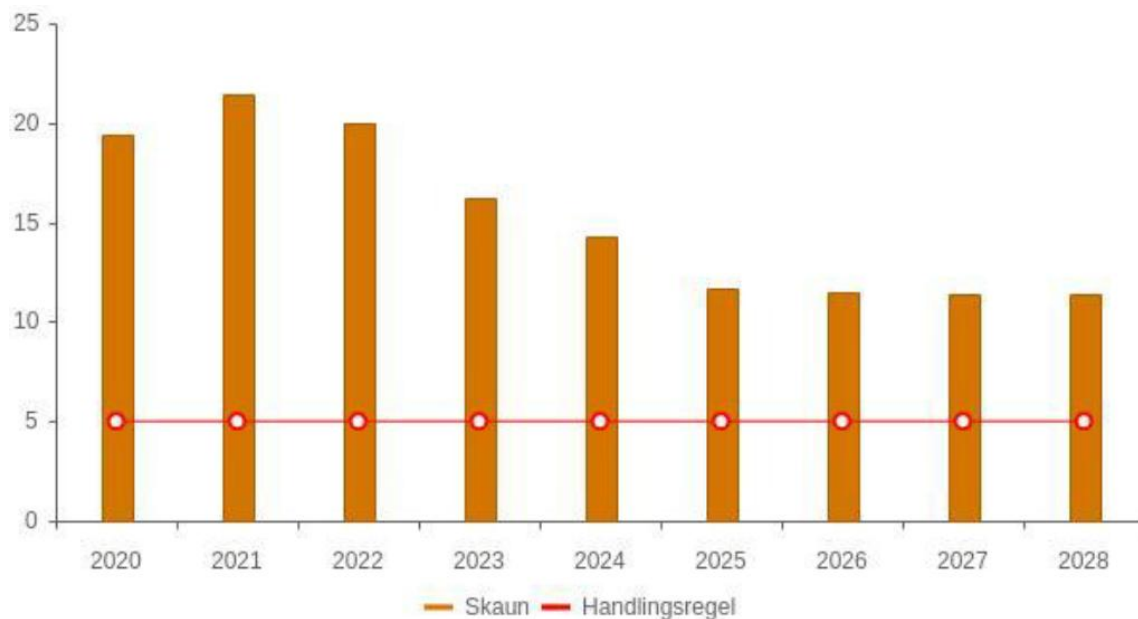
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Skaun	1,6 %	3,2 %	1,0 %	-2,6 %	-2,8 %	-2,4 %	-0,4 %	-0,3 %	-0,1 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Kilde: Skaun kommunes årsbudsjettdokument

Følgende omtale av kommunens driftsresultat er gitt i årsbudsjettdokumentet for 2025: «Som grafen viser er netto driftsresultat langt lavere enn målet i hele perioden 2025-2028. I 2025 er netto driftsresultat rundt 35 millioner kroner lavere enn målet. Hovedårsaken til det svake netto driftsresultat i 2025 er at vi ikke kan forvente å få helårseffekt av tiltakene som gjennomføres (hovedsakelig årsverksreduksjoner), slik at disse må mellomfinansieres ved bruk av disposisjonsfond. Fra og med 2026 er netto driftsresultat tilnærmet lik 0, men fremdeles mer enn 15 millioner kroner lavere enn vår egen handlingsregel».

Følgende tabell er vist for kommunens disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter og kommunens handlingsregel i årsbudsjettdokumentet:

Tabell 5. Skaun kommunes disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Skaun	19,4 %	21,4 %	20,0 %	16,2 %	14,3 %	11,7 %	11,5 %	11,4 %	11,4 %
Handlingsregel	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %

Kilde: Skaun kommunes årsbudsjettdokument

Følgende omtale av kommunens driftsresultat er gitt i budsjettdokumentet 2025: «Ved inngangen til 2024 har vi et driftsfond som utgjør i overkant av 16 prosent av de totale driftsinntektene. Grafen over viser et feil bilde av den faktiske situasjonen inn i 2025. Det prognostiserte merforbruket i 2024 (som ikke fanges opp av grafen) er på over 34 millioner kroner, som må dekkes opp ved bruk av disposisjonsfondet ved regnskapsavslutningen».

Kommunaløkonomisk bærekraftstall (KØB-modellen) er presentert i årsbudsjettdokumentene. Økonomiavdelinga er usikre på om politikerne har sett og forstått disse, da de ikke har kommet noen kommentarer eller spørsmål fra politisk nivå på disse.

Kommunedirektøren sier i sitt hørings svar at Likviditeten har gradvis blitt dårligere, som en følge av de siste års regnskapsresultater, men har hele tiden vært tilfredsstillende. Vi har ikke etablert egne mål for likviditeten utover at den hele tiden skal kunne dekke løpende forpliktelser (utbetaling av lønn og fakturaer). Det rapporteres på status på likviditeten i finansrapportene (3 ganger per år). Vi har fortløpende kontroller av størrelsen på likviditeten og gjennom året reguleres denne blant annet ved tidspunktet for når vi tar opp årets vedtatte låneopptak og bruk av premiefondet i KLP til å dekke fakturerte pensjonspremier. Skaun kommune har ingen kassekreditt, eller avtale om trekkrettigheter i eksisterende bankavtale.

Måltall fra KS

KS har utarbeidet et notat om kommunens økonomiske handlingsrom basert på regnskaps- og KOSTRA-tall for 2023. Notatet viser at kommunene samlet hadde et korrigert netto driftsresultat på 0,9 prosent av driftsinntektene i 2023, noe som er det svakeste resultatet siden 2008. Dette ligger betydelig under Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) sitt anbefalte nivå på 1,75 prosent, som anses nødvendig for å sikre formuesbevaring. Notatet viser at 2023 har vært et økonomisk krevende år for kommunene, og andelen kommuner med begrenset økonomisk handlingsrom har økt fra 17 prosent i 2022 til 39 prosent i 2023. Skaun kommune ble i 2023 plassert i kommunegruppen med begrenset økonomisk handlingsrom (rødt nivå), sammen med blant annet Midtre Gauldal kommune. Til sammenligning ble Melhus kommune plassert på gult nivå (moderat økonomisk handlingsrom), mens Orkland kommune havnet på grønt nivå (større grad av økonomisk handlingsrom).

Ifølge KS-notatet var Skaun kommunes økonomiske indikatorer for 2023 som følger:

- Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter: -2,7
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter: 112,6
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter: 16,2
- Handlingsromsindeks totalt: 0,55

4.1.3 Revisors vurdering

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall, men økonomireglementet fra 2014 har behov for revidering. Kommunen har et årshjul med frister og oppgaver for økonomiarbeidet.

Kommunens vedtatte økonomireglement fra 2014 har behov for revidering, særlig med tanke på oppdaterte administrative rutiner for årshjul, rapporteringstidspunkter, budsjettering og budsjettoppfølging. Det er viktig å formalisere og forankre reviderte rutiner i kommunestyret.

Budsjettforutsetninger, finansielle nøkkeltall samt mål og tiltak for å ivareta balansekravet synliggjøres i budsjettdokumentet for politikerne. Etter revisors vurdering, oppsummerer de finansielle nøkkeltallene kommunens økonomiske handlingsevne på en tilstrekkelig måte. Siden budsjett- og økonomiplanen har et omfattende innhold, er en grundig presentasjon i forkant avgjørende for å gi politikerne en helhetlig forståelse av de finansielle måltallene, noe som er gjennomført. De finansielle måltallene er noe man kan diskutere som en del av forutsetninger for neste års budsjettprosess, eksempelvis tidlig i året av formannskapet, noe

som mangler i dag. Dette vil gi politikerne ytterligere informasjon om tallene og hva disse betyr for kommunens økonomiske situasjon.

Kommunen står fortsatt overfor økonomiske utfordringer, med negativt driftsresultat og avhengighet av fondsmidler for å balansere budsjettet. Dette påvirker nøkkeltallene. I tillegg mangler kommunen måltall for likviditet, som etter revisors vurdering er viktig for å vurdere om det til enhver tid finnes tilstrekkelige midler til å dekke løpende utgifter. Revisor har imidlertid ingen informasjon som tyder på at kommunen per nå har problemer med å betale løpende utgifter, men vurderer likevel at en slik situasjon kan oppstå gitt en fortsatt situasjon med stramme økonomiske rammer fremover.

4.2 Økonomisk handlingsevne og balansekrav

4.2.1 Revisjonskriterier

Utledningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for økonomisk handlingsevne og balansekrav:

- Indikatorer som viser kommunens økonomiske handleevne, skal synliggjøres ovenfor politikerne.
 - Budsjettforutsetninger skal angis
 - Budsjett- og økonomiplandokumentet skal være utformet på en oversiktlig måte.
 - Mål og betingelser for bruken av bevilgningene skal være tydelig angitt
 - Tiltak for å sikre at balansekrav ivaretas skal spesifiseres

Usikkerhet i budsjettforutsetningene er vurdert i kapittel 2.3, og vurderes ikke nærmere her.

4.2.2 Data

I kapittel 4.1.2 vises indikatorer som viser kommunens økonomiske handleevne som er lagt i årsbudsjettdokumentet 2025 og er behandlet i kommunestyret.

I spørreundersøkelsen ble politikerne spurt om nøkkeltall for det økonomiske handlingsrommet de neste fire årene er synliggjort i årsbudsjettet. Åtte av ni var helt eller delvis enige i dette, mens én svarte «verken eller». Videre var sju helt eller delvis enige i at befolkningsprognoser var inkludert i budsjettarbeidet, mens to svarte «verken eller».

Kommunedirektøren påpeker at politikernes handlingsrom er begrenset på grunn av utfordringer med å balansere inntekter og utgifter i driften. Kommunen har nå delvis investeringsstopp, og i den sist vedtatte økonomiplanen er kun allerede vedtatte og igangsatte prosjekter videreført, særlig innen vann- og avløpssektoren. Kommunens disposisjonsfond har

vært på et tilfredsstillende nivå, men kan ifølge kommunedirektøren være oppbrukt innen tre år. Fondet ble bygget opp for å håndtere økonomiske utfordringer, og kommunen opplever nå slike utfordringer.

Prognosen for 2024 viser et betydelig negativt netto driftsresultat, som er høyere enn revidert budsjett. Det pågår omstillings- og nedbemanningsarbeid i tråd med fagplan. Siden 1. juni 2024 har det vært ansettelsesstopp i kommunen.

Budsjettdokumentet for 2025 og den tilhørende økonomiplanen for 2025–2028 viser informasjon om en bærekraftig økonomisk utvikling i Skaun kommune. Dokumentet omtaler blant annet:

- Demografiske utfordringer, med flere eldre og færre yngre
- Beskrivelse av tjenesteområdet budsjett
- Sentrale føringer fra statsbudsjettet
- Nedbemanningsplan, med et mål om å kutte 50 årsverk, noe som gir et anslått innsparingspotensial på 40 millioner kroner i budsjettdokumentet
- Øvrige inntekter og utgifter
- Driftsutgifter per rammeområde med struktur
- Betalingsregulativ for 2025
- Investeringsplan
- Netto lånegjeld
- Driftsresultat
- Disposisjonsfond, med målsettinger om handlingsregler

Økonomisjefen presenterte budsjettdokumentet 2025 med økonomiplan for politikerne (og andre interesserte) i et informasjonsmøte den 12.11.2024 før formannskapetets behandling. Der ble det trukket frem hovedbudskap for budsjettet 2025 med nedbemanning og omstilling samt investeringsstopp, demografiutgifter innen oppvekst 2024-2028 med innsparingsmuligheter samt en oversikt over øvrige tjenester, et budsjett i balanse, hovedtall fra budsjettet, konsekvensjustert budsjett 2025 med økonomiplan. Det ble også gitt en oversikt over handlingsregel 1 - netto driftsresultat 2019-2028, handlingsregel 2 – netto lånegjeld 2019-2028, handlingsregel 3 – driftsfond 2019-2028. Avslutningsvis i presentasjonen ble det vist til

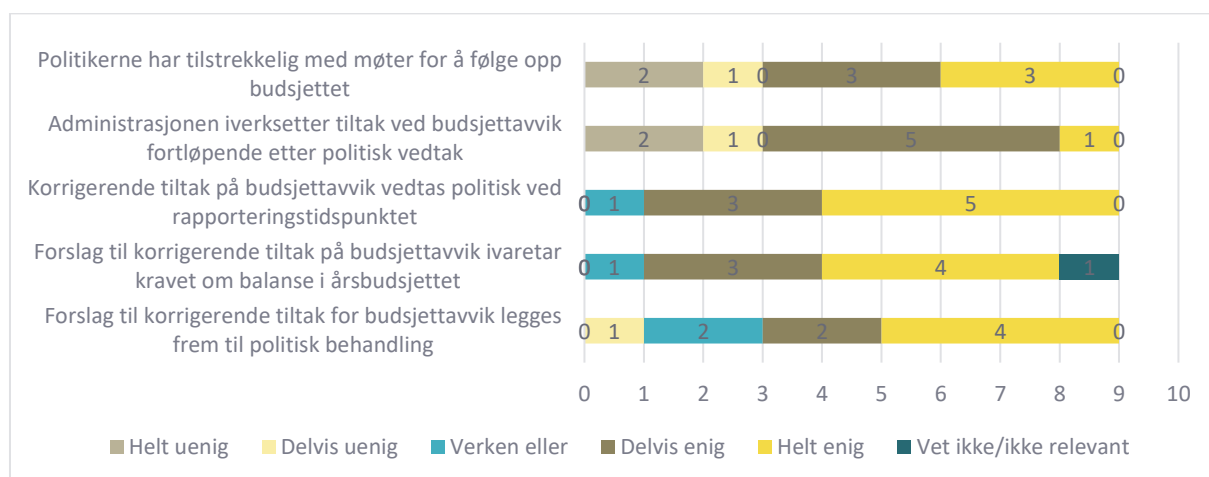
investeringsbudsjettet, betalingsregulativet med selvkostregnskap, renteutvikling og alle tjenesteområdene med tiltak.

Den økonomiske utviklingen for perioden 2024–2028 er vist på et overordnet nivå i årsbudsjettdokumentet 2025. Det kommer frem at det er budsjettet med et negativt netto driftsresultat på 21,0 millioner kroner for 2025, som må dekkes inn gjennom bruk av fondsmidler. Det svake resultatet skyldes at helårsvirkningen av årsverksreduksjoner ikke kan oppnås i 2025. Halvparten av den forventede innsparingseffekten, tilsvarende 14 millioner kroner, mellomfinansieres ved bruk av disposisjonsfondet. Budsjettdokumentet omtaler også kommunens tjenesteområder, med en gjennomgang av sentrale inntekter og utgifter, samt en beskrivelse av nye tiltak og innsparingskrav.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi politikerne vurdere følgende forhold knyttet til budsjettoppfølgningen.

Figuren under viser at seks respondenter er helt eller delvis enig i at politikerne har tilstrekkelig med møter for å følge opp budsjettet, og at administrasjonen iverksetter tiltak ved budsjettavvik fortløpende etter politiske vedtak, mens tre er helt eller delvis uenig i dette. Åtte respondenter er helt eller delvis enig i at korrigerende budsjettavvik vedtas politisk ved rapporteringstidspunktet. Sju er helt eller delvis enig i at forslag til korrigerende tiltak ivaretar kravet om budsjettbalanse. Seks er helt eller delvis enig i at slike tiltak legges frem til politisk behandling, mens to har svart verken eller, og én er delvis uenig.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 7. Politikernes vurdering av forhold knyttet til budsjettoppfølgingen

4.2.3 Revisors vurdering

Budsjettdokumentene omfatter budsjettforutsetninger som viser økonomisk handlingsevne, en oversiktlig utforming, samt angivelse av mål, betingelser og tiltak for å sikre balansekravet.

Kommunen har en strukturert prosess for å presentere sin økonomiske handlingsevne, og involverer politikerne i denne. Det kan imidlertid vurderes om prosessen med politisk involvering bør starte tidligere.

Ettersom budsjett- og økonomiplanen har et omfattende innhold, vurderer revisor at administrasjonens presentasjon i forkant er viktig for å sikre en grundig gjennomgang av forutsetningene for politikerne.

Kommunen står fortsatt overfor økonomiske utfordringer, med negativt driftsresultat og avhengighet av fondsmidler for å balansere budsjettet, noe som etter revisors vurdering krever videre tett og tidlig oppfølging, også politisk.

5 KOMPETANSE OG KAPASITET

I dette kapittelet undersøker vi problemstilling 3 som omhandler følgende:

- **Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?**

For å besvare problemstillingen undersøker vi om ansatte har tilstrekkelig kunnskap og kapasitet i økonomiarbeidet, om det legges til rette for opplæring og støtte til ansatte i økonomiarbeidet, samt om det er gjennomført risikovurderinger av økonomiavdelingens virksomhet.

I forvaltningsrevisjonen legges følgende til grunn for kompetanse og kapasitet, basert på utledede kriterier i vedlegg 1: Kompetanse og kapasitet handler om å sikre at ansatte i kommunen har nødvendig kunnskap og kapasitet for å kunne ivareta økonomistyringen på en god måte. Dette er avgjørende for å oppnå en effektiv økonomiforvaltning.

5.1 Kompetanse og opplæring

5.1.1 Revisjonskriterier

Utleddningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for kompetanse og opplæring:

- Det er avsatt kompetanse til å følge opp kommunens økonomiarbeid.
- Det er tilrettelagt for opplæring slik at ansatte har nødvendig kunnskap om økonomiarbeidet.

5.1.2 Data

Kommunalsjefene vurderer økonomiavdelinga som kompetent og nyttig i budsjetteringsprosessen. Det er imidlertid variasjon i økonomikompetansen blant enhetslederne, og enkelte har behov for tettere oppfølging fra økonomiavdelinga, ifølge kommunalsjefene.

Enhetsledernes økonomiforståelse og kapasitet til økonomiarbeid varierer, og ifølge ansatte i økonomiavdelinga, har de begrensede ressurser til å bistå i dette arbeidet. De fleste enhetsledere er ansatt på bakgrunn av faglig kompetanse snarere enn økonomiske kvalifikasjoner. Noen enhetsledere har sterkere økonomifokus, mens andre er mer fagorienterte.

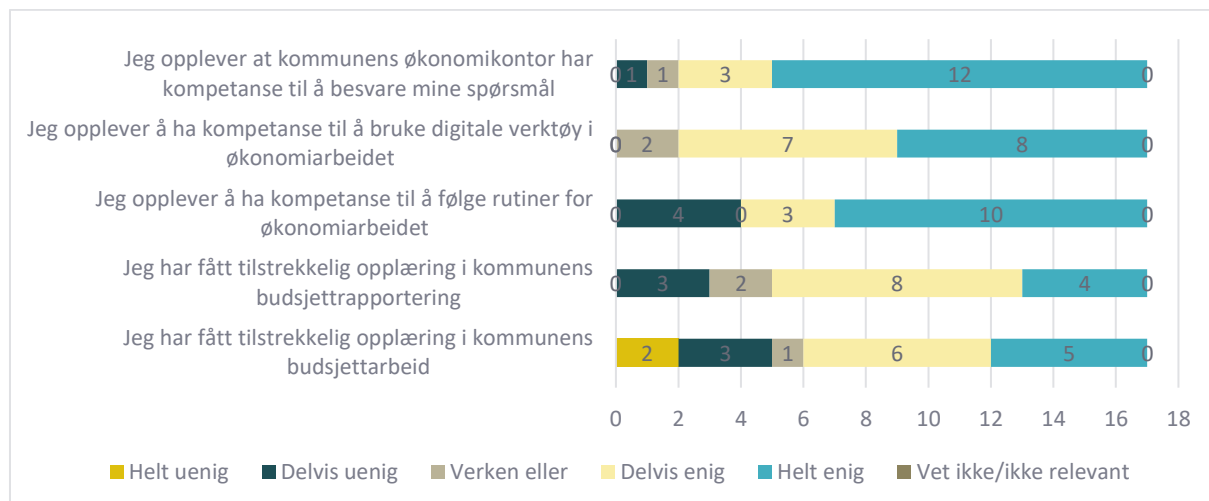
Helse- og omsorgsområdet opplever høyt press og krevende økonomiske utfordringer, noe som medfører økt oppfølging fra økonomiavdelinga, ifølge kommunalsjefen. Innen oppvekst

og teknisk sektor er økonomiarbeidet noe mer strukturert, men det er fremdeles behov for oppfølging.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi enhetslederne om å vurdere egen kompetanse i økonomiarbeidet.

Figuren under viser at flertallet av enhetsledere opplever at kommunens økonomiavdeling har tilstrekkelig kompetanse til å besvare spørsmål, der 15 av 17 er helt eller delvis enig i dette. Når det gjelder digitale verktøy i økonomiarbeidet, er 15 av 17 også helt eller delvis enig. 13 er helt eller delvis enig i å ha kompetanse til å følge rutiner for økonomiarbeidet, mens fire er delvis uenig. Når det gjelder opplæring i budsjettarbeid og budsjettoppfølging, er 12 helt eller delvis enig i at de har fått tilstrekkelig opplæring, mens fem enhetsledere er delvis eller helt uenig i dette.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 8. Enhetslederes vurdering av kompetanse i økonomiarbeidet

I spørreundersøkelsen er det gitt kommentarer fra enhetslederne om at økonomiavdelinga er mer til stede enn tidligere, noe som oppleves positivt.

I spørreundersøkelsen kommenterer enhetslederne at de kan lære av hverandre, i tillegg til den støtten de får fra økonomiavdelinga. Noen etterlyser mer tid til analysearbeid, interne prioriteringer og kvalitetskontroll, spesielt med tanke på strategiske valg i en situasjon med stramme økonomiske rammer.

5.1.3 Revisors vurdering

Revisor vurderer økonomiavdelinga som kompetent med tilstrekkelig erfaring, det er imidlertid fortsatt behov for opplæring i økonomiarbeid blant ledere med økonomiansvar.

Fortsatt opplæring er viktig for å følge opp og legge til rette for kommunalsjefers og enhetslederes behov i økonomiarbeidet. Dette skyldes variasjoner i økonomiforståelse, der noen har behov for tettere oppfølging. Det kan derfor vurderes om kommunalsjefene i større grad bør involveres i økonomiarbeidet, selv om data viser at deres engasjement har økt den siste perioden. Dette vil kunne frigjøre ressurser for økonomiavdelinga til å utføre andre oppgaver, blant annet flere økonomiske analyser. Dette vil være spesielt viktig i en situasjon hvor det blir fortsatt stramme økonomiske rammer i årene fremover.

5.2 Kapasitet og risikovurdering

5.2.1 Revisjonskriterier

Utledningen av revisjonskriteriene er i vedlegg 1. Følgende revisjonskriterier er utledet for kapasitet og risikovurdering

- Det er avsatt kapasitet til å støtte ansatte i økonomiarbeidet.
- Det er gjennomført risikovurderinger av økonomiavdelingas virksomhet.

5.2.2 Data

Kapasitet

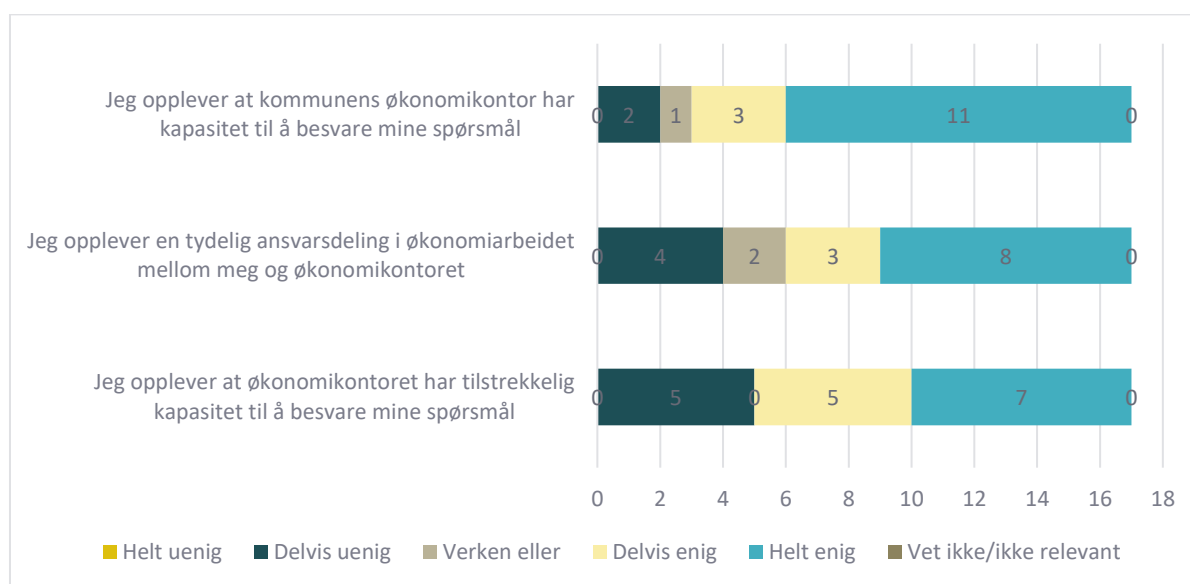
Kommunedirektør sier at økonomiavdelinga opererer med et minimum av kapasitet i forhold til sine oppgaver, også sammenlignet med tilsvarende avdelinger i andre kommuner. Kommunalsjefene opplever at økonomiavdelinga har tilstrekkelig kapasitet til å følge opp deres behov. De sier videre at behovet for oppfølging er mer variabelt blant enhetslederne og noen har behov for tettere støtte fra økonomiavdelinga, noe som kan være utfordrende å få til.

Risikoanalyse

Det er utarbeidet en årlig risikoanalyse for avdelingen for økonomi og lønn, siste versjon datert 1. oktober 2024. Analysen dekker 24 tema innenfor avdelingens ansvarsområder og inneholder en beskrivelse av risiko, vurdering av sannsynlighet og konsekvens, samt foreslåtte tiltak for å redusere risikoen.

Data fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen ba vi enhetslederne om å vurdere kapasitet og ansvarsdeling i økonomiarbeidet. Figuren under viser at flertallet (14 av 17) opplever at økonomiavdelinga har kapasitet til å besvare spørsmål, mens tre er uenig eller delvis uenig. Når det gjelder ansvarsdeling mellom enhetsledere og økonomiavdelinga, er 11 av 17 helt eller delvis enig, mens seks er delvis uenig eller verken enig eller uenig. Vurderingen av økonomiavdelingens totale kapasitet viser at 12 av 17 mener den er tilstrekkelig, mens fem er delvis uenig.

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 9. Enhetsledernes vurdering av kapasitet og ansvar til økonomiavdelinga

I spørreundersøkelsen er det gitt kommentarer fra enhetslederne om at økonomiavdelinga er gode støttespillere og at de har det «veldig travelt». Videre vises det til viktigheten av å ha en årlig samling om økonomi blant enhetslederne. Flere sier de ønsker mer støtte fra økonomiavdelinga. I svarene er det lagt inn kommentarer om at enhetslederne ikke kjenner til hva risikovurderinger er.

5.2.3 Revisors vurdering

Det er avsatt kapasitet til å serve ledere i økonomiarbeidet, men denne er marginal.

Økonomiavdelinga vurderes av revisor som en viktig ressurs i kommunen, men det opererer med marginal kapasitet, noe som kan begrense muligheten til å gi tilstrekkelig støtte til ledere i økonomiarbeidet. Selv om kommunalsjefene mener oppfølgingen er god, er behovene på enhetsnivå mer varierende, og enkelte etterspør mer støtte.

Det er gjennomført risikovurderinger av økonomiavdelingens virksomhet.

Risikovurderinger er gjennomført på økonomiavdelingsnivå, men det kan være behov for økt informasjon og opplæring om risikovurderinger for øvrige ledere i økonomiarbeidet. Manglende kjennskap til dette kan innebære en risiko i seg selv, særlig i en situasjon hvor økonomiske rammer fortsatt er stramme.

6 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

6.1 Konklusjon

Revisor konkluderer følgende på problemstillinger i forvaltningsrevisjonen:

5. Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering?

Revisor konkluderer med at administrasjonen har en hensiktsmessig arbeidsmåte for å sikre fullstendige årsbudsjetter, men realismen har svakheter. Fullstendigheten skjer gjennom etablering av styrende dokumenter på administrativt nivå. Vi har inntrykk av at det i dag arbeides med kvalitetssikring av tallgrunnlaget. Videre blir langsiktige utfordringer presentert på politisk nivå, der demografiske endringer og økonomisk handlingsrom inngår. Følgende utfordringer påpekes i budsjettarbeidet av revisor:

- **Økonomireglementet og delegeringsreglementet** mangler oppdatering i tråd med gjeldende rutiner og ansvarsforhold i budsjettarbeidet.
- **Tidlig involvering i budsjettarbeidet** har svakheter og bør ha oppmerksomhet både politisk og administrativt.
- **Realismen i budsjettet** kan være mangelfull, da risiko for tilleggskostnader ikke er budsjettet.
- **Systematisk risikovurdering mangler**, særlig med tanke på å identifisere områder med høy risiko for feil i budsjettprosessen.
- **Langsiktige budsjettutfordringer** og faktorer som kan påvirke kommunens økonomiske situasjon bør fortsatt ha høy oppmerksomhet.

6. Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak?

Revisor konkluderer med at Skaun kommune har etablert system og rutiner for budsjettstyring og rapportering. Dette innebærer at styrende dokumenter for budsjettoppfølging er utarbeidet administrativt, samt at det er innført kontrolltiltak for budsjettendringer og kvalitetssikring.

Følgende utfordringer påpekes i budsjettstyringen av revisor for å sikre tidlig iverksetting av korrigerende tiltak:

- **Økonomireglementet og delegeringsreglementet** mangler oppdatering i tråd med gjeldende rutiner og ansvarsforhold i budsjettstyringen.
- **Tidlig involvering i budsjettoppfølgingen** har svakheter og bør ha oppmerksomhet både politisk og administrativt.

- **Økonomirapportering til politisk nivå bør komme tidligere** for å avdekke avvik og gi mulighet til å iverksette nødvendige tiltak.
- **Det mangler en systematisk risikovurdering**, særlig for å identifisere områder med høy risiko for feil i budsjettoppfølgningen.

7. Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at det er lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet. Kommunestyret involveres i utarbeidelsen av styrende dokumenter, men flere av disse har behov for revisjon. Informasjonen i budsjettdokumentene oppfattes som omfattende og informativ. Sentrale områder i budsjettdokumentene med økonomiske handlingsregler presenteres ved oppstart av budsjettbehandlingen, noe som anses som viktig for informasjon til politikerne.

Videre viser budsjettoppfølgningen at tiltak for å sikre balansekravet er iverksatt, selv om kommunens økonomiske situasjon fortsatt er utfordrende. En tidligere oppstart og behandling av budsjettforutsetningene til politisk behandling kan legge til rette for bedre involvering og forståelse av økonomiarbeidet, noe som også anbefales i en forskningsrapport fra Telemarksforskning.

8. Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kapasitet til økonomiarbeidet?

Revisor konkluderer med at økonomiavdelinga har tilstrekkelig kompetanse og erfaring, men at kapasiteten er begrenset. Øvrige ledere med økonomiansvar har varierende økonomikompetanse, noe som medfører fortsatt oppfølgings- og opplæringsbehov til disse.

Det kan være hensiktsmessig fortsatt å vurdere en mer målrettet fordeling av økonomioppgaver blant involverte med økonomiansvar. Dette kan bidra til å frigjøre økonomiavdelingas ressurser, slik at de kan prioritere blant annet nødvendige økonomiske analyser. Dette er viktig hvis de økonomiske rammene forblir stramme fremover.

6.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren følgende:

- Oppdatere økonomireglementet og delegeringsreglementet.
- Vurdere tidligere politisk involvering i budsjettering og budsjettoppfølgning.
- Etablere risikovurderinger til alle med økonomiansvar.
- Opplæring i økonomiarbeid av ledere med økonomiansvar

KILDER

Brandtzæg, Magnussen, og Myhrer. «Kunnskap gir trygghet, trygghet gir tillit og tillit gir resultater». Telemarksforskning, 25. september 2024.

<https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/>.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon. FOR-2019-06-17-904. Lovdata, u.å.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. «Prop. 46 L (2017–2018)». regjeringen.no, 16. mars 2018. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-46-l-20172018/id2593519/>.

Kommunal- og regionaldepartementet. «Veileder i økonomiplanlegging», 1. september 2013. https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/komm/okonomiplanveileder_krd_net.pdf.

Kommunal- og regionaldepartementet. «Ot.prp. nr. 43 (1999-2000)». Proposisjon. 016001-050002. regjeringen.no, 28. april 2000. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-43-1999-2000/id160896/>.

Kommuneloven. *Lov om kommuner og fylkeskommuner*. LOV-2018-06-22-83. Lovdata, u.å. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>.

KS. «Orden i eget hus». Kommunesektorens organisasjon - KS, 2020.

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/lokaldemokrati/internkontroll/Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-08092020.pdf>.

RSK 001. NKRF, 2020.

https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_001_Standard_for_forvaltningsrevisjon_200812.pdf.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon¹⁰ (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 1:

Sikrer budsjettprosessene en realistisk og fullstendig budsjettering? Følgende kriterier er relevante for problemstillingen:

Kvalitetssikring av budsjett- og økonomiplanforslaget faller inn under kommunedirektørens ansvar for internkontroll. Ifølge kommunelovens § 25-1 skal internkontrollen være dokumentert i den formen og det omfanget som er nødvendig, og være egnet til å kunne avdekke og følge opp avvik. Dette omfatter beskrivelser av organisering, rutiner og prosedyrer samt risikovurderinger.

Kommunelovens § 14-4 sier at:

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

NOU 2016:4¹¹ Ny kommunelov viser til følgende om kommunens økonomiforvaltning. Økonomisk planlegging, balanse mellom inntekter og utgifter og håndtering av risiko og så videre er forutsetninger for å kunne foreta lokalpolitiske prioriteringer, utnytte ressursene best mulig og samtidig sikre det økonomiske handlingsrommet. Økonomiforvaltningen er avgjørende for å skape tillit til at ressursene forvaltes på beste måte for innbyggerne.

Det må være kommunestyrets ansvar å fastsette realistiske budsjetter innenfor det økonomiske handlingsrommet, gjøre de overordnede prioriteringene og avveie kortsiktige og langsiktige hensyn og følge opp at budsjettet blir gjennomført¹².

Flerårig planlegging må til for å sikre at kortsiktige løsninger og prioriteringer ikke svekker handlingsrommet og muligheten til å levere gode velferdstjenester i et lengre perspektiv.

¹⁰ Forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

¹¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, «Prop. 46 L (2017–2018)».

¹² Kapittel 19.2.4, side 219

Flerårig planlegging må skje under usikkerhet og er derfor krevende. Samtidig krever usikkerhet at det planlegges med høyde for uforutsette hendelser og skiftende rammebetingelser og behov¹³.

NOU viser videre til at lovforslaget med ny kommunelov innebærer i hovedsak at økonomireglene fra forrige lov videreføres. Det må være kommunestyrets ansvar å fastsette realistiske budsjetter innenfor det økonomiske handlingsrommet, gjøre de overordnede prioriteringene og avveie kortsiktige og langsiktige hensyn og følge opp at budsjettet blir gjennomført¹⁴.

I en tolkningsuttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 07.07.2015 om realisme kravet i den forrige kommuneloven heter det:

Kommuneloven § 46 nr. 3 slår fast at årsbudsjettet skal være realistisk. Dette innebærer at de enkelte bevilgninger og de inntekter budsjettet bygger på, skal være ført opp ut fra hva som kan påregnes, jf. Ot. prp. nr. 43¹⁵ (1999-2000) s. 130. Ved utforming av anslag bør et forsiktighetsprinsipp legges til grunn.

Formålet med økonomiplanen er angitt i kommunelovens § 14-4:

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Av dette følger det at økonomiplanen må være underbygd med data om tjenestebehov på lengre sikt, og at den må vise at kommunen styrer ressursene i tråd med de mål og strategier som er fastsatt.

Budsjett og økonomiplan er framoverskuende, og realistisk og fullstendig budsjettering innebærer at kommunen må ta stilling til hvilke inntekter og kostnader som forventes å påløpe fremover i tid. Dette skjer ofte under usikkerhet. Utgifter kan være betinget av bestemte forhold, eksempelvis hvor mange tjenestemottakere som blir omfattet av lovpålagte tilbud. Fra dette kan det for det første utledes at kommunen må basere seg på relevante datakilder, og for det andre at det skal tas tilstrekkelig høyde for usikre forhold; *forsiktighetsprinsippet* må ivaretas. Datakildene må være hensiktsmessige i forhold til hvilket tidsperspektiv og hvilke innsatsfaktorer det dreier seg om. På kort sikt er de fleste kostnader bundne gjennom

¹³ Kapittel 19.5.3, side 221

¹⁴ Kapittel 19.2.4, side 219

¹⁵ Kommunal- og regionaldepartementet, «Ot.prp. nr. 43 (1999-2000)».

arbeidsavtaler, kontrakter og avtaler. For årsbudsjettet innebærer en realistisk og fullstendig budsjettering at tallbudsjettet må være avstemt mot ulike datakilder for disse kostnadene hos den enkelte enhet, eksempelvis data for lønnskostnader i kommunens lønns- og personalsystem. De enhetsvise inntektene må være koblet mot betalingssatser, antall brukere og innretningen for ulike øremerkede tilskudd. Anslagene for kommunens generelle inntekter må samsvare med opplegget i statsbudsjettet og andre avgjørende faktorer.

I økonomiplansammenheng vil de bundne kostnadene avta utover i perioden, men reiser andre utfordringer. Flerårig planlegging skjer under økende usikkerhet. Samtidig krever usikkerhet at det tas høyde for uforutsette hendelser, skiftende rammebetingelser og behov. Realistisk budsjettering i et lengre perspektiv vil henge sammen med prognoser for forventet utvikling i etterspørsel etter tjenestene, eksempelvis slik som antall elever i grunnskolen og antall eldre.

Fra de bakenforliggende kriteriekildene i kommuneloven om budsjettoppfølging og internkontroll, vil vi bruke KS-veilederen «*Orden i eget hus – kommunedirektørens internkontroll*»¹⁶ som kilde. Veilederen peker på ett vilkår som må være til stede for å ha betryggende kontroll.

- Internkontrollen må være formalisert. Organisering, ansvar og rutiner må være nedfelt i styrende dokumenter. Dette gjelder både oppgave- og ansvarsfordeling mellom kommunedirektøren og enhetene, og enhetene imellom. Ansvar må være fastsatt og dokumentert, og være kjent i organisasjonen. For en kommune er lederkontrakter, organisasjonsbeskrivelser og delegeringsreglement eksempler på dokumenter som beskriver roller og ansvar.

Fra ovennevnte kilder vil vi utlede følgende revisjonskriterier for problemstilling 1:

- Kommunen bør ha styrende dokumenter som tydelig beskriver ansvar, roller og tidsfrister i budsjettarbeidet.
- Kommunen bør ha systemer for kvalitetssikring av årsbudsjettdokumentet
- Det økonomiske handlingsrommet skal være realistisk anslått i årsbudsjettet. Dersom anslagene er usikre, bør forsiktighetsprinsippet etterleves.
- Årsbudsjett bør ta høyde for usikkerhet og risiko.
- Budsjettarbeidet skal vise hvordan langsiktige utfordringer, for eksempel demografisk utvikling, følges opp.

¹⁶ KS, «Orden i eget hus».

Utleddning av revisjonskriterier til problemstilling 2:

Har kommunen tilfredsstillende systemer og rutiner for budsjettstyring, avviksrapportering og tidlig nok igangsetting av korrigerende tiltak? Følgende kriterier er relevante for denne problemstillingen:

Kommunelovens § 14-1 sier at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Ansvar for at kommunen lever opp til dette kravet hviler på kommunestyret. For å utøve ansvaret er kommunestyret avhengig av relevant og pålitelig beslutningsgrunnlag og rapporter fra kommunedirektøren.

Kommunelovens § 14-5, tredje ledd sier at kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet. Kommunen må dermed ha et system som sikrer at vesentlige avvik for året som helhet blir avdekket tidligst mulig. Å avdekke avvik for årsbudsjettet basert på periodiske tall stiller krav til gode prognoseverktøy. Fra dette vil vi utlede at kommunen skal ha system som sikrer tilfredsstillende kvalitet på økonomirapporteringen til kommunestyret i løpet av året.

I tilknytning til kommunedirektørens rapporteringsplikt, heter det i kommunelovens § 14-5:

Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet

Kommunestyret skal bevilge utgiftsrammer for det enkelte område på det nivået organet selv har bestemt. Dersom disse skal endres må det vedtas av kommunestyret selv. Dette forutsetter at det er tydelig avklart hvilket nivå kommunestyret har fastsatt bevilgningene på. Tilsvarende gjelder for investeringsprosjekter. Investeringsbudsjettet er årsavhengig, noe som betyr at budsjettet må justeres for prosjekter som får en annen fremdrift enn forutsatt.

Innenfor bevilgningen til det enkelte rammeområde blir det fastsatt et detaljbudsjett. Detaljbudsjettets funksjon er å ha tilfredsstillende administrativ styring med inntekter og utgifter. En enhet kan holde seg innenfor nettorammen selv om det er store avvik på detaljposter, forutsatt at avvikene oppveier hverandre. Det følger av kommunelovens internkontrollbestemmelser at dette bør dokumenteres og formaliseres gjennom administrative budsjettreguleringer.

NOU 2016:4 Ny kommunelov viser til følgende om kommunens økonomiforvaltning:

Oppfølging av budsjettet og revisjoner av budsjettet gjennom året er avgjørende for å kunne ha økonomisk kontroll. Utvalget mener at budsjettoppfølgingen også må ta hensyn til det som regnskapet for fjoråret viser, særlig når det legges frem et regnskap med merforbruk¹⁷. Å etterleve kravene til realisme og balanse i budsjettet er sentrale premisser for å kunne oppnå sunn økonomi og handlefrihet over tid¹⁸.

KS-veilederen «*Orden i eget hus*» peker på at det er to vilkår som må være til stede for å ha betryggende kontroll.

- En risikobasert tilnærming. Internkontroll skal være basert på kommunens risikoforhold. Risiko kan forstås som produktet av sannsynlighet og konsekvens av en hendelse. I arbeidet med internkontrollen bør det fokuseres mest på de hendelsene som har de alvorligste negative konsekvensene.
- Kontrollaktiviteter må gjennomføres. Kontroll og avvikshåndtering må følges opp gjennom handlinger som kan forbedre svakhetene. Kontrollaktiviteter kan enten ha preg av å være forebyggende eller avdekkende, og kan løses både ved hjelp av automatiserte og manuelle rutiner.

Fra ovennevnte kilder vil vi utlede følgende revisjonskriterier for problemstilling 2:

- Roller og ansvar for budsjettoppfølgning skal være definert og formalisert.
- Ledelsen skal gjennomføre nødvendige kontrolltiltak for å forebygge og avdekke budsjettavvik tidlig nok.
- Kommunedirektøren skal foreslå nødvendige budsjettendringer for å oppfylle kravene til realisme og balanse. Kommunestyret skal vedta endringer på samme nivå som budsjettet er fastsatt.
- Dersom enhetenes budsjetttrammer skal disponeres annerledes enn forutsatt, bør detaljbudsjettet justeres gjennom en administrativ beslutning.
- Internkontroll for å sikre budsjettoverholdelse bør være basert på risikovurderinger.
- Kommunen skal ha et system som sikrer tilfredsstillende kvalitet på økonomirapporteringen til kommunestyret gjennom året.

Utleddning av revisjonskriterier til problemstilling 3:

Er det lagt til rette for god politisk styring og kontroll i økonomiarbeidet? Følgende kriterier er relevante for denne problemstillingen:

¹⁷ Kap. 19.5, side 221

¹⁸ Kap. 19.11.3.2, side 270

Kommuneloven har som ett av sine formål «å legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse» (§ 1 i kommuneloven av 2019). Noen av de viktigste verktøyene for politisk styring og kontroll er å behandle og vedta årsbudsjett og økonomiplan. For at budsjettene skal fungere som politiske styringsverktøy må beslutningsgrunnlaget holde tilfredsstillende kvalitet.

I den nye kommuneloven er det tatt inn en generalbestemmelse om at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. I forarbeidet (NOU 2016:4) ble det pekt på at det har blitt vanligere at kommunene benytter finansielle måltall som rettesnorer i økonomiplan- og budsjettarbeidet. Formålet med finansielle måltall er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen. Dette har nå blitt et lovkrav i kommunelovens § 14-2 c. Finansielle indikatorer som det settes måltall for kan eksempelvis være driftsmarginer, gjeldsgrad og fondsbeholdning i forhold til inntektene.

I kommunelovens § 14-2 d har økonomireglement kommet inn som et obligatorisk dokument som skal vedtas av kommunestyret. I forarbeidet til loven²⁶ ble det lagt vekt på at behovet for at kommunene fastsatte utfyllende bestemmelser til kommuneloven utfra de lokale forholdene. Hensikten med lovforslaget var også at kommunene skulle vurdere behovet for å oppdatere eksisterende økonomireglement. «Økonomireglementet må oppdateres jevnlig og ved behov», heter det i lovforarbeidet. I tillegg ble kravet om finansreglement videreført i den nye loven.

Veilederen «Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner»¹⁹ fra Kommunal- og regionaldepartementet anbefaler å utarbeide en plan for økonomiplan- og årsbudsjettprosessen. Planen bør være forankret politisk, og ha tydelige skiller mellom administrativt og politisk ansvar og roller, samt realistiske og klare tidsfrister. I veilederen ble det også anbefalt å synliggjøre og kommentere ulike indikatorer for kommunens økonomiske handleevne.

Kommunedirektørens ansvar for å påse at saker som legges frem for politiske organer er forsvarlig utredet er nedfelt i kommunelovens § 13-1, 3. ledd, hvor det heter:

Kommunedirektøren skal påse at saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.

¹⁹ Kommunal- og regionaldepartementet, «Veileder i økonomiplanlegging».

Av kravet til en forsvarlig utredning utleder revisjonen at usikkerhet i budsjettforutsetningene skal være kartlagt, vurdert og synliggjort i beslutningsgrunnlaget.

At det er rettslige grunnlag for å treffe vedtak innebærer at kommunelovens krav til dokumentenes innhold må være tilfredsstillt. Disse er angitt i § 14-4 med tilhørende økonomiforskrift. Det er et lovkrav at dokumentene skal være satt opp på en oversiktlig måte, og at mål og premisser knyttet til bevilgningene skal være angitt. I økonomiforskriften er det

Basert på ovenstående har vi utledet følgende revisjonskriterier for problemstilling 3:

- Kommunestyret skal vedta finansielle måltall og et økonomireglement med tilstrekkelige rutiner for økonomiarbeidet.
 - Dette omfatter et årshjul med involvering i budsjettarbeidet fra politisk nivå.
- Indikatorer som viser kommunens økonomiske handleevne, skal synliggjøres ovenfor politikerne.
 - Budsjettforutsetninger skal angis
 - Budsjett- og økonomiplandokumentet skal være utformet på en oversiktlig måte.
 - Mål og betingelser for bruken av bevilgningene skal være tydelig angitt
 - Tiltak for å sikre at balansekrav ivaretas skal spesifiseres

Utledning av revisjonskriterier til problemstilling 4:

Har kommunens ansatte tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til økonomiarbeidet? Følgende kriterier er relevante for denne problemstillingen:

Rutiner for kunnskap og kompetanse faller også inn under kommunens internkontrollsystem. Kommunelovens krav til internkontroll i kap. 25 om internkontroll. I forarbeidende til internkontrollen i NOU 2016:4 vises det til at:

Internkontrollen må være målrettet slik at vesentlige feil ikke oppstår, og slik at svakheter oppdages. Kontrollen skal være en levende og løpende prosess som kommunene lærer av, og som stadig gjør virksomheten og tjenesteytingen bedre.

KS-veilederen «Orden i eget» peker på blant annet kompetansevilkår som må være til stede for å ha betryggende kontroll:

- Gjennom arbeidsgiverpolitikk og andre strategier har kommunen et fundament for sin rolle som arbeidsgiver, og ulike reglement vil gi konkrete bestemmelser og veiledning om gjennomføring. Kompetanseplanlegging er en av flere stikkord som belyser bredden for kommunen som arbeidsgiver. Kommunen bør være trygg både på de

økonomiske forholdene som er knyttet til blant annet til det å sikre kompetanse og effektiv oppgaveutførelse.

- Ved innføring av mer risikobasert internkontroll og ved forbedring av rutiner og prosesser er det avgjørende at ledere og medarbeidere medvirker, og det kan være nødvendig med opplæring. Ledere og medarbeidere bør gjøres kjent med og forstå sin rolle og sitt ansvar for å bidra i forbedringsarbeidet og i å holde internkontrollen levende og relevant, slik at internkontrollarbeidet blir en integrert del av det daglige arbeidet.

KS Trøndelag beskriver kompetanse som nøkkel til bærekraftige velferdstjenester²⁰. Kompetansen til ansatte i kommuner og fylkeskommuner er sektorens viktigste ressurs for å kunne levere bærekraftige velferdstjenester med god kvalitet. Et arbeidsliv med raske omstillinger gjør at alle må regne med endringer i arbeidsoppgavene og krav om å tilegne seg nye kompetanser og ferdigheter. I tillegg vet vi at mangelen på arbeidskraft øker, og utvikling av egne ansatte vurderes av virksomhetene som den beste strategien for å dekke kompetansebehovene framover. Kompetanse er en nøkkel til kvalitet for å sikre dagens og framtidens velferdstjenester og samtidig styrke evnen til å fornye tjenester og arbeidsformer.

Fra ovennevnte kilder vil vi utlede følgende revisjonskriterier for problemstilling 4:

- Det er avsatt kompetanse til å følge opp kommunens økonomiarbeid.
- Det er tilrettelagt for opplæring slik at ansatte har nødvendig kunnskap om økonomiarbeidet.
- Det er avsatt kapasitet til å støtte ansatte i økonomiarbeidet.
- Det er gjennomført risikovurderinger av økonomiavdelingens virksomhet.

²⁰ [Felles innsats for bærekraftige løsninger - KS](#)

VEDLEGG 2 – ØKONOMISKE DATAKILDER

Datakilder som brukes som grunnlag for å anslå kommunens inntekter og utgifter

	Årsbudsjett	Økonomiplan	Tertialrapporter
Rammetilskudd	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell
Skatt på inntekt og formue	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell	Statsbudsjett, revidert nasjonalbudsjett, kommuneproposisjonen og KS prognosemodell
Eiendomsskatt	Forrige års regnskap, boligverdier fra skatteetaten, grunnlag fra system ISY Proaktiv	Videreføring av nivå satt i årsbudsjett	Utfakturert beløp tidligere terminer.
Rente- og avdragskompensasjon	Eget regneark med grunnlagstall. Husbankens renteprogner	Eget regneark med grunnlagstall. Husbankens renteprogner	Eget regneark med grunnlagstall. Husbankens renteprogner
Renteutgifter	KBN-finans, faktiske tall og prognose. Husbanken.	KBN-finans, faktiske tall og prognose. Husbanken.	KBN-finans, faktiske tall og prognose. Husbanken.
Avdragsutgifter	KBN-finans og Husbankens nedbetalingsoversikter + prognose for nye lån.	KBN-finans og Husbankens nedbetalingsoversikter + prognose for nye lån.	KBN-finans og Husbankens nedbetalingsoversikter + prognose for nye lån.
Renteinntekter	Fjorårets regnskap korrigert for forventet likviditetsutvikling	Fjorårets regnskap korrigert for forventet likviditetsutvikling	Fjorårets regnskap korrigert for forventet likviditetsutvikling
Aksjeutbytte	Fjorårets regnskap + ev. nye signaler fra selskapene.	Fjorårets regnskap + ev. nye signaler fra selskapene.	Fjorårets regnskap + ev. nye signaler fra selskapene.
Lønnsvekst	Statsbudsjettets deflator, korrigert for anslag overheng/lønnsglidning fra KS	Videreføring av år 1 (budsjett)	Deflator pluss ev. justeringer etter lønnsoppgjøret
Prisvekst	Statsbudsjettets deflator (men hovedregel ikke automatisk justering av budsjett). Faktisk prisvekst på diverse avtaler etc.	Videreføring av år 1 (budsjett)	Faktisk regnskap
Pensjonspremie	Anslag KLP/SPK	Videreføring år 1	Oppdaterte anslag KLP/SPK
Premieavvik og amortisering av premieavvik	Anslag KLP/SPK	Videreføring år 1	Oppdaterte anslag KLP/SPK

Andre sentrale datakilder kan legges til her:	Budsjettforslag fra andre kommuner i samarbeid (barnevern, brann- og redning)	Budsjettforslag fra andre kommuner i samarbeid (barnevern, brann- og redning)	Budsjettforslag fra andre kommuner i samarbeid (barnevern, brann- og redning)
	Selvkost: Beregninger fra modell Momentum	Selvkost: Beregninger fra modell Momentum	Inneværende års regnskap
	Tilskudd ressurskrevende brukere: Regnskap forrige år korrigert for kjente endringer.	Videreføring år 1	Oppdatering ved kjente endringer i året.

VEDLEGG 3 SPØRREUNDERSØKELSER

Før utsending ble spørreundersøkelsen til enhetsledere gjennomgått av økonomiavdelinga. Invitasjonen til enhetsledere om å delta ble sendt den 27.1.2025 via e-post, og avsluttet etter to purrerunder den 7.2.2025. Underveis i undersøkelsen hadde vi dialog med leder organisasjon og virksomhetsstyring for å legge til rette for at ansatte besvarte undersøkelsen. Invitasjonen til faste medlemmer til formannskapet om å delta ble sendt den 4.2.2025 via e-post og SMS, og avsluttet etter to purrerunder den 17.2.2025.

Tabell 6. Oversikt over gjennomførte spørreundersøkelser.

Målgruppe	Utsendte invitasjoner	Antall svar	Svarprosent
Enhetsledere med økonomiansvar	17	17	100
Faste medlemmer i formannskapet	9	9	100

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA/SurveyXact

Spørreundersøkelsene inneholdt noen åpne spørsmål om kommunens økonomiarbeid. Vi har ikke metodisk grunnlag for å finne ut av årsaks- og virkningsforhold basert på respondentenes oppfatninger om slike sammenhenger.

Enhetsledere:

Spørreundersøkelsen var rettet mot enhetsledere i Skaun kommune og omhandlet ulike aspekter ved økonomiarbeidet. Respondentene ble bedt om å ta stilling til 11 påstander om budsjettering, 14 påstander om budsjettoppfølging, 5 påstander om systemer og 7 påstander om opplæring og kompetanse. For hver påstand skulle de angi grad av enighet ved å velge mellom «helt enig», «delvis enig», «verken eller», «delvis uenig» eller «helt uenig», med en tilleggsmulighet for å svare «vet ikke». Det var også anledning til å gi utdypende kommentarer innenfor hvert av de fire områdene.

Faste medlemmer i formannskapet:

Den andre spørreundersøkelsen var rettet mot faste medlemmer i formannskapet som økonomiutvalg i Skaun kommune. Respondentene ble bedt om å ta stilling til 10 påstander om budsjettering og 10 påstander om budsjettoppfølging. For hver påstand kunne de angi grad av enighet ved å velge mellom «helt enig», «delvis enig», «verken eller», «delvis uenig» eller «helt uenig», med en tilleggsmulighet for å svare «vet ikke». Det var også anledning til å gi utdypende kommentarer innenfor begge temaene i undersøkelsen.

VEDLEGG 4 – UTTALELSE

Økonomisjef
Dato: 01.04.2025
Vår referanse: 2024/2613-5
Saksbehandler: Frode Haugskott
Mobil: 95248801
Deres referanse:

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Kommunedirektørens tilbakemelding på rapport "Økonomistyring"

Kommunedirektøren ønsker å komme med følgende tilbakemeldinger:

På overordnet nivå gir rapporten en god og balansert beskrivelse av dagens prosesser, rutiner og systemer knyttet til budsjett- og økonomirapporteringsprosessen.

Avsnittene under er kommunedirektørens kommentarer til punktene under kapittel 6.2
Anbefalinger:

Kommunedirektøren er godt kjent med at det sist vedtatte økonomireglement har behov for en revidering, blant annet for å tilpasse reglementet til dagens organisering.

Økonomireglementet er et stort og omfattende dokument, som omhandler flere områder utover budsjett og økonomirapportering. Det er et mål at økonomireglementet revideres og kommer til politisk behandling i løpet av 2025.

Det politiske reglementet ble sist endret i kommunestyret 25. mars 2025 (k-sak 29/25). Det administrative delegasjonsreglementet revideres fortløpende (digitalt reglement ved bruk av KF delegering) ved behov. Fullmakter og ansvar knyttet til økonomi og budsjett vil i tillegg bli tydeliggjort i økonomireglementet.

Starten på budsjettarbeidet for kommende år er i strategikonferansen (som normalt avholdes i mai). Her legger kommunedirektøren fram et Utfordringsnotat for neste år og de tre neste årene i økonomiplanperioden. Her beskrives utfordringer vi ser for oss i den kommende perioden, både når det gjelder økonomi og innenfor tjenestene. En tidligere oppstart og involvering fra politisk side vil være praktisk vanskelig, gitt dagens ressurser og politisk

Skaun kommune
Postboks 74
7353 Børse
postmottak@skaun.kommune.no

Sentralbord 72 86 72 00
Org.nr. 939 865 942 MVA
Kontonummer 4212 56 72137
[Hjemmeside](#)

møteplan.

Det vil bli vurdert å dokumentere risikovurderinger knyttet til alle tjenesteområdene (og ikke bare for området Økonomi og lønn) som en del av budsjettprosessen. Risiki knyttet til tjenestene og demografiutvikling er i all hovedsak godt kjent, men ikke nedfelt i skriftlig form. Kommunedirektøren er imidlertid av den oppfatning av at dagens praksis er god.

Opplæring av ledere med økonomiansvar foregår fortløpende tilpasset ressursituasjonen. Vi vil aldri bli helt ferdig med dette, men opplæringen i dag foregår ofte parallelt («skarp øving») med økonomirapporteringen og budsjettprosessen.

Avsnittene under er kommunedirektørens kommentarer til øvrige punkter i rapporten:

Kapittel 3.2.3 side 30: Omstillings- og innsparingstiltak er ikke noe nytt som har blitt aktualisert de siste årene. Omstillingsprosessen ble beskrevet og startet i forbindelse med budsjettet for 2018, og status er rapportert i økonomirapportene. Økonomisk er resultatet i årene fram til 2023 «reddet» av lave renter og gode skatteinntekter. Dette har i stor grad «kamouflert» behovet for å redusere driftsnivået.

Kommunedirektøren er enig i at det er for sent med politisk behandling av økonomirapport nr 2 i desember 2023. I valgår (kommunevalg) er det tidsmessig praktisk vanskelig med en tidligere rapportering.

Kapittel Finansielle måltall side 36: Kommunestyret vedtok i forbindelse med budsjettet for 2019 tre finansielle måltall; netto driftsresultat, lånegjeld og driftsfond. I perioden etter dette har vi ikke oppfylt alle målene i noen av årene. Bruken av finansielle måltall har vært en «temperaturmåler» for å se om kommunens økonomi er bærekraftig. Slik sett kan bruken av de finansielle måltallene være en av flere indikatorer som begrunner et behov for omstilling og tilpasning av driftsnivået. Det vurderes om det er behov for en gjennomgang og revidering av måltallene.

Kapittel 4.1.3 side 39: Likviditeten har gradvis blitt dårligere, som en følge av de siste års regnskapsresultater, men har hele tiden vært tilfredsstillende. Vi har ikke etablert egne mål for likviditeten utover at den hele tiden skal kunne dekke løpende forpliktelser (utbetaling av

lønn og fakturaer). Det rapporteres på status på likviditeten i finansrapportene (3 ganger per år). Vi har fortløpende kontroller av størrelsen på likviditeten og gjennom året reguleres denne blant annet ved tidspunktet for når vi tar opp årets vedtatte låneopptak og bruk av premiefondet i KLP til å dekke fakturerte pensjonspremier. Skaun kommune har ingen kassekreditt, eller avtale om trekkrettigheter i eksisterende bankavtale.

Med hilsen

Petter Lindseth

kommunedirektør

petter.lindseth@skaun.kommune.no

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Emne: SV: Kommunedirektørens uttalelse til endelig rapport fra forvaltningsrevisjon - økonomistyring

Kopi: Frode Haugskott <Frode.Haugskott@skaun.kommune.no>

Til: Ola Lund Renolen <ola.renolen@konsek.no>

Sendt: 22.04.2025 13:16:12

Fra: Petter Lindseth <Petter.Lindseth@skaun.kommune.no>

Hei!

Kommunedirektøren viser til sin uttalelse til den foreløpige rapporten, og har ingen ytterligere kommentarer.

Dette til orientering.

Med vennlig hilsen

Petter Lindseth

kommunedirektør | 951 72 662

Skaun kommune

E-poster kan bli journalført i vårt sakssystem.

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ola Lund Renolen <ola.renolen@konsek.no>

Sendt: tirsdag 22. april 2025 09:47

Til: Petter Lindseth <Petter.Lindseth@skaun.kommune.no>

Emne: Kommunedirektørens uttalelse til endelig rapport fra forvaltningsrevisjon - økonomistyring

Anmodning om særdeles rask tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapport fra kommunedirektøren til kontrollutvalget. Kommunedirektør og kontrollutvalgets leder er kopiert til orientering.

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

20/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/162 - 4

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Formålet med denne saken er å gi medlemmene i utvalget mulighet til å diskutere og komme med forslag til saker som kontrollutvalget kan ta opp, eller som kan utredes til et fremtidig møte. Medlemmene kan foreslå saker til diskusjon under dette punktet på møtet. Medlemmene oppfordres til å si fra i starten av møtet dersom de har noe å ta opp.

Opplæring av kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

21/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/162 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

- Medlemmer har krav på å bli kalt inn med rimelig varsel
- Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke formell forslagsrett
- Regnskapet er ikke lenger internt når det har blitt sendt til revisor
- Budsjettvedtak er en komplisert kabal der hensyn må veies mot hverandre

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som en del av sin opplæring:

- Medlemmer har krav på å bli kalt inn med rimelig varsel
- Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke formell forslagsrett
- Regnskapet er ikke lenger internt når det har blitt sendt til revisor
- Budsjettvedtaket er en komplisert kabal der hensyn må veies mot hverandre

Medlemmer har krav på å bli kalt inn med rimelig varsel

Kommunal Rapport 31.03.2025, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Det skulle vært kalt inn et varamedlem til kommunestyremøtet, men det ble uteglemt. Kan kommunestyremøtet likevel gjennomføres?

SPØRSMÅL: Et kommunestyremedlem meldte forfall, og ved en feil ble det ikke kalt inn en vararepresentant. Dette ble først oppdaget da ordfører spurte kommunestyret om noen hadde merknader til innkallingen. Kan da møtet gjennomføres lovlig, eller må møtet utsettes fordi ikke alle medlemmene har vært lovlig innkalt, jevnfør [kommuneloven § 11-3](#)?

SVAR: Medlemmer av folkevalgt organ har etter [§ 11-3](#) andre setning krav på innkalling til møte «med rimelig varsel». Dette gjelder også varamedlemmer som skal møte. Spørsmålet blir altså om møtet må utsettes hvis det viser seg det ikke er fulltallig pga. manglende innkalling.

Vi har ingen bestemmelser om dette i kommuneloven, og må da legge til grunn at kommunestyret i utgangspunktet kan gjennomføre møtet, selv om det er feil ved utsendelse av innkallingen.

I utgangspunktet er den utsendte saklisten som er rammen for møtet. Men det er her som ellers opp til det møtende kommunestyret å avgjøre om de på grunn av denne feilen vil utsette behandlingen av én eller flere saker til et nytt og riktig innkalt møte.

I motsatt fall må kommunestyret vurdere virkningen av feilen ved innkallingen fra sak til sak. Det er ikke noen særlige skranker for adgangen til å treffe vedtak i en slik situasjon, bortsett fra kravet i [kommunelovens § 11-9](#) om at «minst halvparten av medlemmene [må] ha vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i den aktuelle saken».

Men hvis kommunestyret ikke er fulltallig, og dette skyldes en feil ved innkallingen, vil det likevel kunne reises spørsmål om dette er en saksbehandlingsfeil som fører til at vedtak som treffes der, blir ugyldige. Høyesterett har lagt til grunn at i en slik situasjon med mangelfullt fremmøte, gjelder bestemmelsen i [forvaltningsloven § 41](#), om følge av saksbehandlingsfeil, tilsvarende.

Regelen er at selv om det er gjort slike feil, «er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». Dette må da vurderes konkret fra sak til sak.

Svaret er uproblematisk hvis vedtaket er truffet med så knapt flertall at de fraværende medlemmers stemme kunne ha vært avgjørende. Her nytter det ikke å spørre fraværende medlemmer om hvordan de ville stemt. Man kan ikke utelukke at de ville blitt påvirket av debatten i møtet om de hadde vært til stede da.

Motsatt vil det normalt ikke være spørsmål om ugyldighet for et vedtak som ble truffet enstemmig, eller med et betydelig og klart urokkelig flertall av avgitte stemmer. Men hvis det derimot var betydelig motstand mot eller usikkerhet ved det vedtaket som ble truffet, kan man ikke bare vise til at det sto tilstrekkelig antall stemmer bak dette. Da må vi måtte holde fast ved prinsippet om at lovens krav om saksbehandling i møte, bygger på en forutsetning

om at vi ikke kan se bort fra at folkevalgte kan bli påvirket av opplysninger og synspunkter som kommer fram der.

Terskelen for at vedtak vil kunne bli ugyldig på grunn av manglende innkalling av medlemmer, vil derfor måtte være ganske lav. Og selv om man mener vedtaket her uansett er gyldig, kan det være klokt å behandle kontroversielle saker på nytt i et senere møte, for å unngå etterfølgende debatt, lovlighetskontroll og kanskje rettssak om saken og vedtaket.

Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke formell forslagsrett

Kommunal Rapport 18.02.2025 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Har kommunedirektøren og representantene fra administrasjonen tale-, forslags- og stemmerett i administrasjonsutvalget selv om de ikke er personlig valgt av kommunestyret?

SPØRSMÅL: I reglementet for det partssammensatte utvalget (administrasjonsutvalget) i en kommune står det følgende om sammensetningen av utvalget:

«Partssammensatt utvalg skal ha 13 medlemmer. Formannskapetets 7 faste medlemmer representerer arbeidsgiver i utvalget. De ansattes 3 representanter velges av og blant de ansatte, for to år av gangen. Kommunens administrative ledelse, representert ved kommunedirektøren stiller med 3 representanter».

Er dette en lovlig sammensetning av dette utvalget? Har kommunedirektøren og representantene fra administrasjonen tale, forslags- og stemmerett i utvalget selv om de ikke er personlig valgt av kommunestyret?

SVAR: I [kommuneloven § 5–11](#) har vi bestemmelser om partssammensatte utvalg, også kalt administrasjonsutvalg. Alle kommuner skal ha et slikt, og i andre avsnitt står det om sammensetningen av slikt utvalg.

Sammensetningen av utvalget er det innen vide rammer opp til kommunestyret å fastsette, men i praksis vil dette gjerne være regulert i sentrale eller lokale avtaler med de tilsattes organisasjoner.

De tilsatte velger selv sine representanter til utvalget.

Representantene for arbeidsgiversiden – kommunen – skal velges av kommunestyret «selv». Det betyr for det første at det ikke kan overlates til andre å utpeke disse, og dernest at de skal velges etter bestemmelsene i kommunelovens kapittel 7, om valg til folkevalgte organer. Ved dette valget er alle valgbare som ikke er utelukket fra folkevalgte verv etter bestemmelsene i kommunelovens §§ [7–2](#) og [7–3](#).

Utelukket er her etter § 7–3 blant andre kommunedirektøren og hans stedfortreder, samt kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå.

Det er ikke adgang til å sette andre begrensninger for hvem som kan velges enn det som følger av disse bestemmelsene, og ikke lovlig å treffe vedtak om kombinasjon av dette vervet med andre folkevalgte verv, f.eks. ved å vedta at formannskapet skal utgjøre kommunens representasjon i utvalget.

Valget av kommunens representanter i utvalget skal foretas som forholdsvalg hvis minst ett medlem av kommunestyret krever det. Kommunestyret kan imidlertid vedta å velge alle kommunens representanter som en «pakke», ved avtalevalg etter [kommunelovens § 7-7](#), men dette vedtaket må da være enstemmig.

I møtene i utvalget er det som utgangspunkt etter [kommunelovens § 8-1](#) bare medlemmene som har møte-, tale- og forslagsrett, og stemmerett og stemmeplikt. I tillegg har, etter [kommunelovens § 6-1](#), tredje avsnitt, ordføreren møte-, tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett, i utvalget, personlig eller ved den hen utpeker til å møte i sitt sted.

Og i [kommunelovens § 13-1](#), femte avsnitt, er kommunedirektøren gitt møte- og talerett, men ikke formell forslagsrett – altså til å sette fram forslag som utvalget må votere over.

Medlemmer av administrasjonen som ikke er valgt som medlemmer, kan bare møte som «bisittere» for kommunedirektøren eller den som møter i hans sted, uten selvstendig tale- eller forslagsrett.

Det må med andre ord trekkes et skarpt skille mellom det å møte som representant for kommunen som arbeidsgiver, valgt av kommunestyret, og å møte som representant for administrasjonen med ansvar for saksopplysning og utredning, men uten medlemsrettigheter i utvalget.

Regnskapet er ikke lenger internt når det har blitt sendt til revisor

Kommunal Rapport 07.04.2025 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan jeg få oversendt et regneark med kommuneregnskapet og når i arbeidsprosessen vil et slikt dokument være offentlig?

SPØRSMÅL: En journalist ba om å få oversendt et regneark for kommuneregnskapet.

Hen fikk avslag på innsyn i det dokumentet fra økonomisjefen, med denne begrunnelsen:

«Når det gjelder detaljer, og tall (hovedoversikter), fra regnskap i Excel, så er ikke det noe vi deler før det er ferdig revidert. De første som får det fullstendige grunnlaget er kontrollutvalget, da blir det offentliggjort og går videre. Så langt er dette intern saksbehandling, det er ikke å betrakte som ferdigstilt før vi har utkvittert alle spørsmål fra revisjonen, og revisjonen skal avgis sin beretning. Etter vår oppfatning kan vi derfor ikke se at vi har plikt til å dele regneark med kommuneregnskapet pr nå».

1: Er det et internt dokument?

2: Er det ikke definert som ferdigstilt før revisjonen har avgitt sin beretning?

SVAR: Spørsmålet gjelder altså rett til innsyn i «et regneark for kommuneregnskapet».

Utgangspunktet er etter [offentleglova § 4](#) at en slik oppstilling er et dokument som går inn under reglene om innsynsrett når det er enten er sendt ut av organet eller «ferdigstilt».

Økonomisjefen opplyser at når det gjelder «tall (hovedoversikter), fra regnskap i Excel, er ikke det noe vi deler før det er ferdig revidert», og at dokumentet «er ikke å betrakte som ferdigstilt før vi har utkvittert alle spørsmål fra revisjonen, og revisjonen skal avgis sin beretning».

Utgangspunktet er her at denne oppstillingen synes å fungere som et arbeidsdokument til bruk i prosessen med å utarbeide en endelig versjon av regnskapet som skal vedtas av kommunestyret ([kommuneloven § 14-2](#) første avsnitt, bokstav b). Dette skal skje på grunnlag av en vurdering fra revisor «om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift», en uttalelse fra kontrollutvalget, som har et generelt ansvar for å påse at «kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte», og innstilling fra formannskapet om godkjenning av regnskapet ([kommuneloven § 14-3](#) tredje avsnitt).

Oppstillingen det her er tale om, synes å inngå i en dialog med revisjonen, og det fremholdes at det «er ikke å betrakte som ferdigstilt før vi har utkvittert alle spørsmål fra revisjonen, og revisjonen skal avgis sin beretning». Kommunedirektøren fremholder at dette er «intern saksbehandling» og at «De første som får det fullstendige grunnlaget er kontrollutvalget, da blir det offentliggjort».

Utgangspunktet er her at selv om denne oppstillingen er utarbeidet som et internt arbeidsdokument, mister den sin karakter av internt dokument når den oversendes revisor til kommentar eller spørsmål, se [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det sies at unntaksregelen i [§ 14](#) for organinterne dokumenter ikke gjelder «dokument frå eller til kommunale og fylkeskommunale kontrollutval, revisjonsorgan og klagenemnder».

Revisor er en selvstendig kontrollinstans med ansvar for å «vurdere om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift» ([kommuneloven § 24-5](#) andre avsnitt). Både utkastet til oppstilling i regnskapsarket og revisors kommentarer eller spørsmål er dermed offentlige saksdokumenter som bare kan unntas fra innsyn med hjemmel i unntaksbestemmelse i offentleglova. Noen slik generell unntaksregel har vi ikke der.

Men etter i [offentleglova § 5](#) andre avsnitt, andre setning, har vi en bestemmelse om adgang til å fastsette «Utsett innsyn» for «dokument som er utarbeidde av eller til ein revisor for ein kommune eller fylkeskommune, i saker som revisoren skal rapportere til kontrollutvalet». Den må kunne brukes her.

Dette unntaket gjelder imidlertid bare «inntil kontrollutvalet har motteke ein endeleg versjon av dokumentet». Det må bety at når årsregnskap er avgitt og sendt til videre behandling i folkevalgte organer, vil også slik tidligere korrespondanse mellom administrasjonen og revisor bli offentlig, herunder også tidligere utkast som senere er blitt justert. Det kan kanskje oppleves som ubehagelig for administrasjonen at slik foreløpige versjoner blir gjort offentlig, men det kan klart nok være situasjoner der det kan ha offentlig interesse for prosessen frem til endelig versjon av en slik oppstilling.

Budsjettvedtak er en komplisert kabal der hensyn må veies mot hverandre

Kommunal Rapport 26.03.2025 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvorfor er det ulike regler om stemmeplikt ved budsjettvedtak i Stortinget og kommunestyrene?

SPØRSMÅL: Vi ser og hører i mediene at det debatteres et forslag om å endre reglene om votering over forslag til statsbudsjett i Stortinget, etter modell av det som gjelder i kommunestyrer og fylkesting.

Hvorfor er det ulike regler om stemmeplikt ved budsjettvedtak i Stortinget og kommunestyrene, og hva er begrunnelsen for dette? Kan det tenkes andre løsninger på dette dilemmaet?

SVAR: Ja, dette er en ganske komplisert kabal av ulike prosedyrer og motstridende hensyn. Vi får begynne med det mest kompliserte; beslutningsprosessen i Stortinget. Bestemmelser om budsjettbehandling av statsbudsjettet er gitt § 43 i [Stortingets forretningsorden](#). Systemet er her at den kongelige resolusjon med forslag til statsbudsjett først (tredje avsnitt) går til finanskomiteen, som så legger fram forslag til «rammevedtak for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder».

Det som da vedtas av Stortinget, er (fjerde avsnitt) «bindende for den etterfølgende budsjettbehandlingen samme år».

Rammevedtaket danner så (femte avsnitt) grunnlaget for fagkomiteenes innstilling om bevilgninger på enkelte rammeområdene.

Fagkomiteenes budsjettinnstillinger legges deretter (sjette avsnitt) fram for Stortinget som treffer endelig vedtak om årsbudsjett innen rammen av disse innstillingene. Vedtakene i denne prosessen treffes etter bestemmelsen i Stortingets forretningsorden § 61 «ved vanlig stemmeflertall, dvs. over halvparten av avgitte stemmer». Hvis ikke noe forslag oppnår slikt flertall, er det ikke truffet vedtak i saken.

Det betyr i praksis at en mindretallsregjering kan være nødt til å gå i forhandlinger med andre partier i Stortinget for å få vedtatt et statsbudsjett. Budsjettvedtaket er nødvendig for at regjeringen kan bruke penger det neste året.

Kravet om at også budsjettvedtak må ha tilslutning fra et flertall av medlemmene, kan ses som en fordel for prosessen, ved at det gir en plattform for andre stemmer enn regjeringspartiet og å treffe et vedtak som et flertall i Stortinget har forpliktet seg på. Det kan både øke tiltroen til og respekten for prosessen, og danne grunnlag for et balansert og stabilt grunnlag for senere prosesser i Stortinget.

Ulempen ved denne modellen er at slike kompromisser oftest oppnås ved utvidelse av utgiftsrammene, typisk ved utvidelse av inntektsrammen ved større uttak fra oljefondet eller utbytteutdeling fra statsbedrifter, eller ved nedjustering av anslag for bundne utgifter – med andre ord utgifter som uansett må dekkes, enten fordi det er lovhjemlede rettigheter som

folketrygd, eller kontraktsmessige forpliktelser, typisk ved byggeprosjekter eller anleggsarbeid.

Tilsvarende problemer kan oppstå ved budsjettbehandlingen i kommuner og fylkeskommuner, både etter formannskapsmodellen og ved parlamentarisk styringsform. På samme måte som i staten er årsbudsjettet en bindende økonomisk ramme for virksomheten, se [kommuneloven § 14-5](#), første setning: «Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer», og [§ 14-10](#) første avsnitt: «All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler».

Budsjettbehandlingen i kommuner og fylkeskommuner er i tillegg mindre strukturert enn Stortingets. Ansvar for å sy sammen et helhetlig budsjettutkast ligger i første hånd hos kommunedirektøren eller kommune- eller fylkesrådet, se [§ 13-1](#) tredje avsnitt, første setning: «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet», og [§ 10-2](#) første avsnitt, andre setning: «Bestemmelser om kommunedirektøren gjelder på tilsvarende måte for kommunerådet og fylkesrådet hvis ikke noe annet er bestemt i lov.»

Det helhetlige budsjettutkastet går så til formannskapet eller fylkesutvalget, som ([§ 14-3](#) første setning) avgir innstilling til kommunestyret eller fylkestinget med forslag til samlet budsjett.

Også kommuner og fylkeskommuner må ha et gyldig budsjettvedtak for å kunne fungere, og i [§ 14-3](#) i første avsnitt er det fastsatt at «årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet».

Det treffes samlet vedtak om budsjettet som helhet, og på samme måte som for andre vedtak, kreves det etter [§ 11-9](#) andre avsnitt at dette er truffet «med flertallet av de avgitte stemmene».

Også her er det slik hvis det ikke lar seg gjøre å etablere et flertall for ett av flere fremsatte forslag, kan man risikere å bli stående uten budsjett for det kommende år. Ved kommuneloven av 1992 tok man derfor inn den regelen som vi nå finner i [kommuneloven § 11-9](#) tredje avsnitt om bundet avstemning.

Systemet er her at i stedet for å stemme for eller imot hvert av de fremsatte budsjettforslagene, slik man ellers gjør når det er flere forslag i en sak, skal man først votere alternativt over alle fremsatte forslag. Hvis ingen av disse får tilslutning av et flertall av de avgitte stemmene, foretas det deretter en ny votering der man må velge mellom ett av de to forslagene som fikk flest stemmer ved forrige votering.

Dette en regel som skapte en del uro, særlig i Fremskrittspartiet, som protesterte mot å måtte stemme for ett av to forslag som det er uenig i. Folkevalgte kan ikke forlate møtet for å slippe å stemme, se [kommuneloven § 8-1](#) første avsnitt: «Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall». Og i motsetning til det som gjelder ved valg og tilsetting er det heller ikke adgang til å stemme blankt her, se [§ 8-1](#) tredje avsnitt: «Medlemmer som er til stede i et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme».

Det har vært diskutert om det ikke hadde vært mulig med en litt mindre streng regel om dette ved budsjettvedtak både i kommunen og nå i Stortinget.

Her kunne man tenke seg en regel om at det vil være tilstrekkelig med relativt flertall ved en første og endelig votering, slik at det forslaget som da får flest stemmer, blir vedtatt, selv om det ikke får tilslutning fra et absolutt flertall.

En slik regel ved første avstemning er ikke helt problemfri, fordi den ville kunne tvinge mindre grupperinger til å fremme felles forslag til første votering uten mulighet for hver av dem til å synliggjøre sine primærstandpunkter.

Men hvis dette gjelder først ved andre votering, ville en slik regel kanskje gi god mening. Da vil den enkelte gruppering fortsatt ha hatt mulighet til å legge fram og få debatt om sine primære alternativer før første votering, og vil så i neste omgang kunne vurdere hvilket av de andre forslagene som den nå i stedet vil støtte. Dette vil gi klarere skillelinjer og kan også forrykke rangeringen av forslagene ved andre votering.

En slik modell ville da bli en tillempet variant av praksis med bruk av «prøvevoteringer» i andre saker der det ikke er flertall i første runde for ett av de alternative forslagene. Så langt det ikke ut som om det er flertall for en reform av disse stemmereglene i Stortinget, og debatten om votering for kommunebudsjett ser ut til å ha lagt seg. Men dette er nok en diskusjon som vil kunne blusse opp igjen senere.

Den felles underliggende problemstillingen er her, både i Stortinget og i kommunestyrene og fylkestingene, balansen mellom ønske om sterk ledelse fra toppen og et fungerende folkestyre i bunnen.

Behovet for effektiv økonomistyring er synlig og tungtveiende, men dette må altså veies mot behovet for å bevare kommunestyre, fylkesting og Stortinget som synlige og fungerende beslutningsarenaer. En fungerende opposisjon er et grunnvilkår for et levende demokrati.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

22/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/162 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

- Trangere kommuneøkonomi i Trøndelag
- Kommunene gikk nær 4 milliarder i minus i 2024

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

- Trangere kommuneøkonomi i Trøndelag
- Kommunene gikk nærmere 4 milliarder i minus i 2024

Trangere kommuneøkonomi i Trøndelag

Trøndelag i tall har 28.03.2025 publisert en artikkel om kommuneøkonomi basert på foreløpige regnskapstall for 2024. 23 av 38 trønderske kommuner har et negativt netto driftsresultat

Foreløpige KOSTRA-tall ble publisert 17. mars. Både disse resultatene sammen med KS sin regnskapsundersøkelse for 2024 peker mot nok et dårlig år for kommuneøkonomien. Hele 60 prosent av landets kommuner hadde et negativt netto driftsresultat i 2024.

Store variasjoner i Trøndelag

23 av 38 kommuner har et negativt netto driftsresultat, ifølge de foreløpige tallene for Trøndelag. Selv om gjennomsnittet for Trøndelag er bedre enn landet som helhet, er spredningen stor. Kommunene har en relativt høy gjeldsgrad og er sterkt påvirket av rentenivået. Statsforvalteren vil understreke at dette er foreløpige tall, og ser at det kan være noen feil på enkeltkommuner.

Netto driftsresultat

De kommunene som skiller seg ut med positivt netto driftsresultat, er i stor grad kommuner med ekstraordinære inntekter innenfor havbruk, vann- og vindkraft. Bildet er ikke entydig, for vi finner også kommuner som klarer seg godt uten store ekstrainntekter, og som har tatt nødvendige grep for å dempe utgiftsøkningen. Trondheim som er eneste storby i Trøndelag, går også med overskudd.

Les mer på [Trøndelag i tall](#)

Kommunene gikk nær 4 milliarder i minus i 2024

Hentet fra NKRF sin nettside den 26.03.2025

Publisert 07.03.2025

Oppdatert: 12.03.2025

Det største kriseåret i kommuneøkonomien på mange år endte med at kommunene gikk med nesten fire milliarder kroner i minus i 2024. Seks av ti kommuner gikk i minus, viser KS' nye regnskapsundersøkelse.

Den økonomiske situasjonen i kommunesektoren var svært alvorlig i 2024. Basert på kommunenes rapporter etter andre tertial, anslo KS at resultatet kunne bli opptil 15 milliarder kroner i minus. Regjeringen foreslo i november en ekstraordinær bevilgning på 5 milliarder kroner både i 2024 og 2025 til kommuner og fylkeskommuner, blant annet som følge av KS' opplysninger.

Nå har KS analysert kommuner og fylkeskommuners regnskaper. Her kan du lese et [KS-notat om regnskapsundersøkelsen 2024 >>](#) (pdf)

Ifølge KS ble resultatet i fjor heldigvis ikke like svakt som det lå an til i fjor høst, også når vi ser bort fra tilleggsbevilgningen. En god avkastning på finansplasseringer bidro positivt. I tillegg har kommunene gjort en jobb med å effektivisere og omstille driften av tjenestene som også betyr redusert nivå på noen tjenester.

Seks av ti kommuner i undersøkelsen hadde negativt netto driftsresultat i 2024. Det er en økning fra fire av ti i 2023.

Seks av ti kommuner i undersøkelsen hadde negativt netto driftsresultat i 2024. Det er en økning fra fire av ti i 2023.

Den stramme kommuneøkonomien har også ført til at flere kommuner har tappet sine disposisjonsfond, slik at de har ingen eller liten økonomisk buffer. 10 prosent av kommunene har brukt opp hele sitt disposisjonsfond, mens ytterligere 16 prosent har fond på mellom 0 og 5 prosent av driftsinntektene.

- **Hør også:** [KS-poden "Der livet leves" - Nær 4 milliarder i minus](#)

Ifølge KS er det fortsatt en alvorlig økonomisk situasjon i kommunesektoren. Den viktigste grunnen er at tjenestene over tid er blitt underfinansiert fra staten. I årene framover blir det mangel på både arbeidskraft og penger, mens det blir dobbelt så mange eldre over 80 år. Det er helt nødvendig med store omstillinger i kommunesektoren, og derfor er det viktig at nasjonale politikere gir lokalpolitikere handlingsrom til å finne gode lokale løsninger.

Fakta om regnskapsundersøkelsen 2024

- KS har spurt kommuner og fylkeskommuner om regnskapstall for 2024.
- Det er mottatt svar fra 225 kommuner med 84,5 prosent av folkemengden utenom Oslo og alle fylkeskommuner.
- KS har ikke mottatt tall fra Oslo. 63 prosent av kommunene utenom Oslo har dermed svart på undersøkelsen.

- Regnskapsundersøkelsen har en overvekt av svar fra større kommuner. Alle kommuner med over 50.000 innbyggere har svart på undersøkelsen.
- Lavest svarprosent er det fra kommunene med under 3.000 innbyggere med 50 prosent.

Kilde: KS

<https://www.ks.no/pressemeldinger/kommunene-gikk-nar-4-milliarder-i-minus-i-2024/>

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

07.05.2025

Saknr

23/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/162 - 5

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 07.05.2025, godkjennes.

Saksopplysninger

Protokollen fra dagens møte vil bli gjennomgått for godkjenning i møtet.